

SERGIU FĂRCĂȘAN

SECRETUL INGINERULUI MUȘAT

SERGIU FĂRCĂȘAN

**SECRETUL
INGINERULUI
MUȘAT**

virtual-project.eu

== aladrian ==

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” 1959
(numerele 108,109,110,111)

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

Referent științific : asist. univ. CONSTANTIN ALBU

Numărul 108

1

Femeia se zvârli înainte. Mâinile i se încleștară pe raglanul cafeniu al omului din fața ei.

— Nu te duce. Or să te ucidă !

El zâmbi. Trist și disprețuitor :

— Fie ce-o fi.

Ea îl zgâlțâia, îl ruga din priviri... Era ceva mai înaltă decât el, avea niște ochi albaștri buni și plânși, era mai tânără, iar câteva zbârcituri păreau să-i fi apărut abia de câțiva ani, într-o față încă albă și plină. Îl privea ca și cum în afară de acest bărbat nu mai exista nimic pe lume: cu el se va termina totul. Așa se privesc oamenii atunci când se află departe de țara și familia lor, când unul pentru altul este singurul reazem — și prieten, și iubit, și familie, și patrie, în mijlocul unui imens ocean de înstrăinare.

El mângâia mâinile încleștate de haină și încerca să se desprindă :

— Lasă-mă, lasă-mă, trebuie...

— Gândește-te la copii... Eu... tu... putem să murim... suntem gata — dar copiii?

Pe fața slabă și smeadă a bărbatului se iviră două dăre amare; porneau de la umerii obrăjilor și se pierdeau în bărbia crispată.

— Cu teama n-o să ajungem nicăieri...

Ușa se deschise brusc și omul, ducând fulgerător mâna la buzunar, se răsuci pe călcâie. Fata lui crispată se destinse însă imediat într-un zâmbet fără bucurie.

— O să-l bat pe Puiu, striga o fetiță de vreo nouă ani, oprindu-se lângă ușă. Spune-i, mămico, să se astâmpere că îl bat !

Tacticos, cu priviri crunte, un băiat care nu împlinise șapte ani pași agale în odaie; în mâna lui dreaptă se afla un aruncător de flăcări, o jucărie care împrăștia steluțe reci.

— Măi copii, spuse bărbatul, v-ar plăcea să aveți un tată fricos ?

Fetița se strânse cu teamă lângă mama ei, fără să răspundă, presimțind parcă ceva, dar băiatul, învârtind arma în mâini, grăi hotărât:

— Mie nu mi-e frică !

Rostise cuvântul frică într-un fel ciudat; apăsa mult pe r, iar i nu suna curat: parcă ar fi spus „frruică”. La auzul accentului sonor și bizar, fața

omului se împietri:

— Plec, spuse el hotărât. Adu-ți aminte, Marieto, că ai fost de acord.

O sărută ușor — pe copii nu îndrăznea să-i mai sărute — și ieși iute din odaie.

Pe scări se opri o clipă, se uită în sus și în jos, dacă nu vine cineva, își puse ochelarii și scoase iute din buzunar un revolver.

După ce îi controlă piedica și încărcătorul, îl vârî în buzunarul de la spate al pantalonilor. Mai coborâse câteva trepte când, probabil jenat în mișcări, scoase arma și o mută din nou în raglanul cafeniu. Până la parter, mai verifică de câteva ori piedica ; se răzgândea mereu, nu părea obișnuit să umble cu un revolver.

2

Pe la sfârșitul tumultuosului an 1965, anul unei crize cum nu mai cunoscuse bogata țară a Toridei, consulatul român din Otlonto părea — pe dinafară — o clădire pustie. Era așezat pe una din puținele străzi liniștite ale marelui oraș; diplomații români, care își aveau locuințele în aceeași curte cu consulatul, evitau în acele zile să circule prea mult pe străzi. Prudența lor era îndreptățită: uriașul aparat polițienesc din Torida, speriat de valul grevelor și manifestațiilor, căuta să fabrice la iuțeală scandaluri, afaceri de spionaj, orice ar fi putut capta atenția populației. O mare paradă a artistelor de cinema, îmbrăcate în costume de baie după ultima modă și dăruind săruturi la loterie — paradă menită să ajute lumea să mai uite de necazurile traiului zilnic — avusese un efect neașteptat: pe străzile a căror circulație fusese întreruptă în vederea evenimentului, au apărut în fugă, abia îmbrăcate în costumele lor sumare, artistele izgonite de șomeri. Aceștia, la rândul lor, erau fugăriți de poliție. Lumea de pe margini intervenise. Pentru împrăștierea mulțimii a fost nevoie de tancuri cu apă colorată. Doi dintre șomeri fură acuzați pe nedrept, de atentat la bunele moravuri și tentativă de viol. În loc să provoace revoltă împotriva lucrătorilor și simpatie pentru vedetele în costum de baie — cum nădăjduiseră autoritățile — procesul stârnise dimpotrivă, o asemenea mișcare de protest, încât poliția din Otlonto se grăbise să-i elibereze pe cei doi arestați. Ziarele țipau zilnic că greutățile economice ale Toridei s-ar datora Uniunii Sovietice și Chinei, care încheiaseră tratate comerciale în favoarea Americii de Sud, stricând astfel socotelile marilor firme din Otlonto. Cele 58 de concerne și familii

principale ale țării, întrunite în consiliu, hotărâseră să întetească iarăși înarmările. Era nevoie de reclamă, de dovezi cum că Torida ar fi amenințată cu războiul. Spionajul și contraspionajul, poliția publică și secretă căutau în grabă să provoace procese de spionaj; un instalator de origine franceză, chemat la ambasada unei țări socialiste să repare caloriferul, fusese arestat cu mare zarvă sub învinuirea că ar fi purtat documente secrete pe care le-ar fi ars în grabă la flacăra lămpii de sudură. Se întâmplase un lucru cu rare precedente : de săptămâni existau cetățeni care se fereau să mai viziteze consulatele țărilor din Răsărit, ca nu cumva serviciul special al Toridei sau poliția secretă, cum i se mai spunea, să-i implice nevinovați în cine știe ce „afacere” de spionaj.

Pe strada aproape pustie, consulatul român era așezat într-o clădire scundă, retrasă de la stradă și mărginită de un gard cu plasă metalică. În acest gard se împletea vița de vie sălbatică. De cum apunea soarele, clădirea aparent pustie era scăldată în întuneric.

Peste drum de consulat, într-o vineri seară, îndărătul unei perdele groase, stăteau așezați lângă un mic post de radioemisie doi agenți ai serviciului special, cum era numită poliția secretă. Își omorau vremea cu interminabile partide de pichet, știind dinainte că la ora aceea, când consulatul e închis, nu vor avea nimic interesant de semnalat.

Două etaje deasupra lor, într-un apartament pe care-l știau ocupat de un bătrân doctor veterinar specializat în câini pechinezi, un alt agent, de astă dată al politici publice, se juca singur cu o cutiuță rotundă, al cărei capac era de sticlă; încerca să plaseze în orbite ochii unei pisici. Când una din bilele de sticlă verde se așeza în scobitură, cealaltă, parcă la comandă, fugea afară. Omul asculta blazat la radio muzica de jaz, pusă în surdină, și în mai fiecare clipă privea în josul străzii, spre consulat.

După o caznă îndelungată, agentul reuși, pentru a opta oară în acea zi, să potrivească în scobituri ochii pisicii. Dar nu dete nici o atenție succesului său: în josul străzii apăruse un om singuratic, îmbrăcat într-un raglan cafeniu, un om mărunț și cu ochelari, care-și ținea mâinile în buzunare, cam așa cum și le țin în filmele de gangsteri cei care poartă un revolver.

3

Era a treia zi la rând de când singuraticul dădea târcoale.

Prima oară când îl văzuseră, cei doi agenți de la parter ai poliției secrete începuseră să zâmbească :

— Ia uite, Ned, ce rebegiți au început să fie ăștia de la poliția publică.

— Câștigă chiar atât de prost?

— Aiurea ! Alta e socoteala: de când cu criza asta afurisită, umblă și ei mai prost îmbrăcați, ca toată lumea... Nu vor să bată la ochi.

— Cum să nu bată la ochi ! Uită-te la el cum merge ! Numai un copoi neisprăvit e în stare să se învâртеască așa încet, de parcă n-ar avea nici o treabă. Poftim ! uită-te cum aruncă spre consulat priviri furișe: parcă l-au scos dintr-un film de groază.

În inactivitatea lor forțată, târcoalele pe care le dădea necunoscutul deveniseră subiect de amuzament; își arătau unul altuia zeci de gesturi și atitudini pe care un copoi adevărat n-ar trebui să le ia niciodată și râdeau de negliobia poliției publice, care trimitea un neisprăvit să se plimbe trei zile la rând pe trotuarul de peste drum de consulat, în loc să închirieze, ca ei, un apartament în fața consulatului.

În acest timp, două etaje deasupra lor, agentul poliției publice semnala prin radio că un individ extrem de suspect se învâртеște în fața consulatului român.

4

— Ia uite, spuse amuzat unul din agenții poliției secrete. Azi cârpaciul nostru parcă merge oleacă mai repede.

Necunoscutul în raglan cafeniu ajunsese peste drum de consulat și părea că vrea să treacă mai departe. Deodată însă coti brusc la dreapta: cu pasul hotărât al unui om ajuns la capitul răbdării și pus pe acte disperate, pornise să traverseze strada, îndreptându-se iute spre consulat.

Cei doi agenți, surprinși, aruncară cărțile de joc sărind în picioare.

Omul mai avea vreo șapte-opt pași până la mica portiță care dădea în curtea consulatului, când de la colțul străzii țâșni o luxoasă limuzină neagră, fără nici un fel de zgomot. Necunoscutul însă, cu acel al șaselea simț pe care parcă îl capătă cel aflați în primejdie de moarte, întorsese iute capul și văzuse sticlirea neagră a mașinii de lângă el.

Încercă, din câteva salturi, să ajungă la portiță. Doi indivizi de statură athletică săriră fulgerător din mașină. Necunoscutul scoase din raglan revolverul, dar unul dintre indivizi, care părea să-și fi făcut ucenicia pe

stadioanele de rugby, îi și plonjase la picioare. Glontele se descărcă în gol și-o lovitură bine ținută smulse revolverul din mâna necunoscutului. Acesta, căzut la pământ, zbatându-se, izbuti într-un efort suprem să arunce spre consulat un mic proiectil. Al doilea dintre atleții săriți din limuzină făcu un salt disperat și se aruncă în spatele mașinii, cu capul prins între mâini.

Rămase așa o clipă, dar nu urmă nici o explozie. Cu un zgomot parcă de piatră, proiectilul, respins de plasa metalică a gardului, căzuse pe asfalt. Cel care sărise la picioarele necunoscutului izbuti să-și izbească prizonierul în moalele capului cu o măciulie de cauciuc. Îl ridică — era leșinat — și-l puse pe umăr ca pe un sac de cartofi, apoi îl descărcă pe canapeaua din spatele limuzinei. Celălalt atlet, cel ascuns după mașină, prinsese curaj. Convingându-se că nu-i vorba de nici un fel de exploziv, se apropie de proiectilul căzut pe asfalt și îl ridică. Era o piatră ca toate pietrele, în care fusese învelit un bilet.

În clipa următoare, limuzina neagră fu lângă el: omul se azvârli înăuntru, trânti portiera, și mașina luă viteză.

Atunci apăru de la celălalt capăt al străzii, în plină viteză, o altă mașină, de culoare albastră. Se părea că va ajunge limuzina neagră, când răsună o împușcătură — și încă una.

5

Nou-sosita mașină albastră, cu roata din față dezumflată, se clătină câteva clipe ca un om nehotărât, frânele îi țiură, se dădu peste cap, sărind pe trotuar și lovind zidul casei chiar sub fereastra unde se aflau cei doi agenți al poliției secrete.

Cauciucurile celeilalte limuzine, negre, scrâșniră scurt în depărtare ; mașina, cu prizonierul ei, dispăruse după colț.

6

Cei doi agenți ai poliției secrete se priviră descumpăniți. Dedesubtul ferestrei lor, limuzina răsturnată luase foc. Doi oameni se săltau cu greutate în sus, să iasă pe portiera liberă, înainte să explodeze motorul.

— Ned, e mașina noastră ! strigă unul din agenții secreți. Cum dracu de-au nimerit-o ?

— Împușcăturile parcă ar fi venit de undeva, de sus. Vino iute după mine.

Fugiră din apartament și se postară repede în fața liftului, care tocmai cobora.

— Sus mâinile !

Ușa liftului se deschise, și doctorul veterinar specializat în pechinezi își ridică mirat mâinile.

— Caută-l ! porunci agentul care răspundea la numele de Ned.

După o clipă răsună o înjurătură :

— E de la poliție ! Uite legitimația lui !

— Ascultă, mă copoiule, se răsti Ned, cum ți-ai permis să tragi asupra unei mașini a serviciului secret ?

— Scuzați-mă, n-am știut a cui e. Credeam că vreo bandă încearcă să-l facă scăpat pe individul ăla.

— Las' că ne-o plătești tu ! Hai afară, Ned, să vedem ce fac ai noștri.

7

— Da, e omul meu, confirmă inspectorul Nostril. Vorbea în telefon cu un glas pătruns de respect, vorbea șovăitor, temător chiar, ca și când cu fiecare frază ar fi spus: „scuzați, sunt un funcționar de rând, nu mă pricep, n-am știut că e vorba de serviciul secret”.

— Au murit? întrebă Nostril cu tristețe în glas. Ne pare foarte rău : omul nostru a văzut o mașină cum fugărește limuzina noastră: n-a știut că-i o mașină a serviciului secret. A văzut cum se trage asupra mașinii poliției. Atunci, dintr-un singur foc, care din păcate și-a nimerit ținta, a tras asupra mașinii. Voi lua măsuri să fie pedepsit. Cât mai drastic !

Și, spunând acestea, Nostril făcu semn cu ochiul, amical, înspre un om blond-roșcat, cu buza de jos foarte umflată. Era aghiotantul său, Healey; așezat în fața biroului, acesta urmărea cu atenție fiecare cuvânt.

— Vreți prizonierul ? întrebă Nostril dezolat. Ne pare foarte rău, dar ne-a scăpat din mâini. Ca să vă spun tot adevărul, știam că individul în raglan cafeniu e agentul unei bande de spioni. Știam din informațiile noastre că, dacă îl areștăm, banda o să încerce să-l scape. Când agentul nostru a văzut mașina dumneavoastră, a crezut că e a bandei și a tras. Însă două străzi mai încolo, adevărata mașină a bandei a tamponat limuzina noastră și o grămadă de indivizi au tăbărât asupra agenților noștri. Individul în raglan cafeniu, care se prefăcuse că a leșinat, atâta aștepta ! Profitând de înghesuială, a dispărut... Nu, n-am prins nici unul din oamenii lor...

Nostril făcu din nou cu ochiul înspre agentul său și spuse în telefon :

— Firește, firește... vă vom face un raport amănunțit. Sperăm să prindem individul în câteva zile. Încă nu știm cine e. Firește... nu mai încape vorbă... vi-l vom preda imediat ce-l prindem...

Satisfăcut, Nostril închise telefonul și îi spuse aghiotantului său :

— Le-am tras clapa. Țștia de la secret vor să trăiască din munca noastră. Prindem și noi o dată un spion și vor să ni-l ia. Cum se simte arestatul ? și-a venit în fire ?

8

— S-ar putea ca Nostril să ne mintă, spuse generatul Bigellow închizând telefonul. Țștia de la poliția publică vor să facă din toate o afacere. Ascultă, Ned, de ce n-ați tras asupra mașinii lor ?

— Am chemat prin radio mașina noastră, se dezvinovăți agentul în poziție de drepti. De tras, nu puteam să tragem, că aveam instrucțiuni să păstrăm secret postul fix. Când am văzut că se trage asupra mașinii noastre, am vrut să răspundem, dar era prea târziu; mașina lor dispăruse după colț. Nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să-l prindem pe afurisitul lor de agent.

— Neisprăviților ! se înfurie generalul.

Agentul se retrase pleoștit, iar Bigellow se plecă spre microfonul care-i ședea pe birou:

— Să vie imediat la mine șeful serviciului Balcani.

9

Stimate domnule prim-consul.

Subsemnatul Grigore Mușat, cetățean român, după ce am rătăcit 21 de ani departe de România, rog din adâncul inimii să fiu repatriat și să mi se dea posibilitate să-mi slujesc țara. Soția mea e și ea româncă; avem doi copii. În momentul de față, n-am nici o profesie ; totuși, repatrierea mea prezintă o importanță cu totul neobișnuită. Sunt în posesia unei descoperiri epocale, care va aduce gloria patriei mele și care va rezolva cel puțin o treime din nevoile materiale ale omenirii. Sunt nerăbdător să sărut pământul țării. Alături adresa mea: în caz că sunt arestat sau dispar, vă rog să faceți tot ce-i cu putință ca să-mi salvați familia.

GRIGORE MUȘAT

Inspectorul Nostril învârtea intrigat foaia subțire, mototolită, pe care un scris extrem de mărunț o umpluse cu cele de mai sus. Inspectorul citise de trei ori la rând traducerea englezească a scrisorii, dar i se părea, nu se știe de ce, că originalul românesc, scrisul, cerneala, oricare amănunt îi vor releva ceva în plus. Chiar și piatra în care fusese învelit biletul — piatra, pe care omul în raglan cafeniu încercase s-o arunce pe fereastra consulatului român — îi părea că ascunde cine știe ce mister. Faptul că Nostril avea de-a face cu un om din îndepărtata Românie dădea cazului un soi de parfum exotic. Totuși, dacă n-ar fi fost împrejurările politice, și mai ales frazele finale despre „descoperirea epocală”, inspectorul ar fi încredințat unui om în subordine întreg cazul, ca pe o banală afacere de emigrație. Amestecul serviciului secret nu îl intriga: știa că toate consulatele țărilor din răsărit sunt supravegheate; de altfel, dacă serviciul secret ar fi știut ceva precis, n-ar fi lăsat ca poliția să-i sufle prizonierul din fața nasului.

În acel an de criză — al treilea la rând —, aproape patru milioane de foști europeni încercau să se întoarcă în țările lor de baștină, deși aproape două milioane se întorseseră în state bântuite și ele de criză. Autoritățile din Torida erau însă înfuriate cel mai mult de milionul de oameni, europeni de origine, care, după zeci de ani de ședere în Torida, doreau acum, în mijlocul crizei ce zguduia capitalismul, să se întoarcă în Răsărit. Temându-se însă de arestare, puțini oameni vizitau consulatele țărilor răsăritene.

Desigur, l-am nedreptăți pe corpulentul și jovialul inspector Nostril dacă am spune că aceste complicații politice îl interesau câtuși de puțin. El socotea poliția drept un „business”: la fiecare afacere cântărea atent câți bani, ce reclamă sau ce înălțare în grad îi va aduce. Amintind de un copoi mai bătrân, care compensează prin experiență și șiretenie ceea ce a pierdut în agerimea picioarelor, Nostril se gândea că afacerea cu românul capturat e „grasă”, pentru că îi poate prilejui o înscenare de spionaj. Dacă va pune, în locul cererii de repatriere, câteva planuri militare care nu-s greu de ticluit, va putea dovedi că Mușat, la comanda consulatului român, făcea spionaj. Jupânii lui Rockepont — marele trust de chimicale și armament — vor găsi aici un argument pentru înarmări: ziarele îi vor lua lui Nostril declarații bine plătite, va scoate o carte despre „afacerea Mușat” și încă una intitulată „Amintirile Inspectorului Nostril” — se va găsi cine să scrie cărțile pentru el, căci lui Nostril nu-i plăcea asemenea ocupație —, va da interviuri la

televiziune și, în ciuda scumpirii vieții, va putea trăi împărătește cel puțin un an din „afacerea Mușat”.

Comandase deja o schiță cu planul unei bombe de tip nou. Îl va chema pe român în birou. Îl va întreba dacă recunoaște că e spion. Recunoaște că planul învelea piatra pe care-a încercat s-o arunce în curtea consulatului românesc ? Luând în mână mica schiță, Mușat își va lăsa amprente digitale pe ea, și astfel se va crea o dovadă în plus că a făcut spionaj.

„Un fleac ! — își spunea Nostril. Nu e greu să-l înfund !”

Însă, mâncând plăcinte cu vișini — plăcintele cu vișini erau pasiunea lui, avea o tavă în sertarul de jos al biroului, mânca 20—30 pe zi și era poreclit de colegi „omul cu cel mai tare stomac din Torida” —, jovialul și șiretul Nostril încă mai șovăia.

„Dacă totuși individul a făcut cine știe ce invenție ? — se întreba el. În ultimii zece ani, răsăritenii ăștia ne-au omorât cu descoperirile : ba sputnicii, ba chestia aia grozavă cu atomul — cum naiba îi spune ? — hotărât, au talent!”

Își chemă ajutorul, pe Healey, și-l întreabă :

— Ia zi, băiete, cum e românul? Pare deștept?

— Dracu-i mai știe pe asiaticii ăștia ! răspunse Healey, care se făcuse polițist din cauză că abandonase studiile, neputând să-și ia niciodată examenele de geografie. Românii și în general asiaticii sunt oameni misterioși, adăugă el.

— Bravo, Healey ! spuse Nostril, lămuririle tale întotdeauna îmi luminează mintea, ai un creier la fel de limpede ca acela al africanului ăla pe care-l chema Newton.

După ce gorila" ⁴¹ plecă, Nostril întinse mâna în sertarul de jos al biroului și scoase o plăcintă cu vișine.

— Poate are o descoperire pe care s-o vindem la preț bun. Mai știi ? Vreo armă, raza morții... Ba nu, uită-te: scrie că „va rezolva cel puțin o treime din nevoile materiale ale omenirii”. E bucluc : șefii n-au nevoie de chestii de-astea. Însă plătesc bine să aibă secretul ascuns în casa de bani. Da, băiete, dar s-ar putea ca, după ce mi-l cumpără, să fiu împușcat „din întâmplare” într-o luptă cu gangsterii. Nu de alta, dar ca să-mi ajute creierul să uite mai iute de toată afacerea... Fugi de aici, poate că adaptează descoperirea la o armă de război. Sau poate că românul e nebun. Poate că n-a inventat nimic. Hai mai bine să fac o simplă afacere de spionaj ! Ba nu ! Vreau mai întâi să mă conving că nu-i rost de un câștig mai mare!

Omul avea o privire aiurită, părea năuc ; cei câțiva pași de la ușă până în fața biroului lui Nostril îi făcu șovăitor, ca și când s-ar fi așteptat dintr-o clipă într-alta să fie pocnit de un dușman nevăzut.

La început, Nostril crezu că arestatul a fost buimăcit de lovitura primită în moalele capului; dar românul spuse cu o voce metalică, neașteptat de calmă :

- Cer să mi se restituie ochelarii și să fiu imediat pus în libertate.
- Numele dumitale și adresa, ceru Nostril, pe un ton voit indiferent.
- Cer ca mai întâi să-mi promiteți că voi fi pus în libertate.

Vorbea fără multă convingere, ca un actor ce se află la primele repetiții și abia încearcă să se familiarizeze cu textul.

— Noi am putea să promitem și să ne călcăm promisiunea, vorbi blând Nostril. Dar noi, aici, nu promitem nimic, niciodată. De îndată ce începi să promiți ceva unui arestat, el devine un adevărat negustor: se tocmește la nesfârșit pentru fiecare întrebare, vrea ochelari și tot felul de avantaje. I se strică, adesea, caracterul. Noi, cu dumneata, vrem să fim buni pedagogi: îți spunem de la început că vei fi chinuit luni și luni de-a rândul, fără nici o grabă, la nevoie și cu familia... probabil că ai și familie... Așa că trebuie să răspunzi la tot ce te întrebăm: dumneata ai toate obligațiile posibile, pe când noi nici una. Dacă nu-ți place, n-ai decât să-ți dai demisia din rolul de arestat — noi tot nu ți-o vom primi. Așadar, numele și adresa !

Nostril îi aflase, din bilet, și numele și adresa. Dar el știa că unii dintre arestați suferă de o bruscă prăbușire a energiei atunci când văd că amănunte pe care, în ciuda unor chinuri teribile, le-au tăinuit zile în șir au fost aflate fără ajutorul lor sau poate erau cunoscute dinainte. Rezistentă de până atunci le apare inutilă, ei nu mai știu ce a aflat și ce n-a aflat poliția și se dau bătuți. Poate că astfel și prizonierul va lăsa să-i scape taina descoperirii pe care o proclama în cererea adresată consulatului. Asta în caz că nu se lăudase de pomană. Văzând că românul tace, Nostril stăruie:

- Numele și adresa! Nu ne sili să trecem la metode dure...
 - Puteți începe imediat, spuse Mușat țeapăn și palid.
- Nostril, privindu-l cu coada ochiului, porunci în microfon:
- Pregătiți camera de tortură !

De fapt, această cameră era permanent pregătită. Nostril știa însă că, mai ales la intelectuali cu fantezie bogată, teama de necunoscut e adesea mai

mistuitoare decât chinurile înseși; voia să-și lase prizonierul să se perpelească. Iar în acest timp el, Nostril, să-l studieze pe îndelete.

11

Viermi, mulți viermi. Dar nu erau niște viermi care să-ți facă scârbă. Nu ! dimpotrivă ! erau niște viermi foarte drăguți. Albi, și dansau, și fiecare purta câte o fustiță. Unii aveau fustițe roșii, alții albastre, alții liliachii sau galbene sau verzi... Dansau încet, încet... Hai la groapa cu furnici... Ba-i aici, ba nu-i aici... Tăticule, ce înseamnă keratină ? Tăticule, vorbești mereu de keratină, ce înseamnă keratină ? Tăticu dirija dansul viermișorilor îmbrăcați în fustițe colorate. Keratina, drăguțule, e o substanță din care... părul, unghiile, coarnele, o substanță care... Tăticule, ce înseamnă substanță? Tăticu dirija orchestra viermișorilor, toți îmbrăcați în pantalonași colorați, cu bretele de stofă... Vai, ce nostim și ce caraghios e viermele ăla mare și gras, alb și cu mustăți negre... ăla din fundul orchestrei, care bate la tobă... Și ce tare bate!

Bum-bum-bum ! Bu-bu-bu-bu-bum ! Ta-ca ta-ca !

Prea tare bate. Nu e cuminte. Nu vrea să înceteze. Tăticu se supără și îi închide pe toți viermii, și pe dansatori, și pe muzicanți, într-o cutie mare cu găurele. Dar ei bat cu pumnișorii lor albi în ușă: Bu-bu-bu-bum ! Bu-bu bu-bum ! Deschideți! Deschideți mai repede!

— Cine e ? întreabă mămica.

— Deschideți imediat ! Poliția !

Puiu tresări, ca lovit, din cauza luminii aprinse brusc. Își duse mâinile la ochi. Își frecă ochii mult, mult, cu pumnii, și când se uită în odaie văzu trei oameni răi — dintr-o singură privire se vedea că sunt răi, altfel nu l-ar fi trezit când abia apucase să adoarmă. Fandosita de Roxana, ca întotdeauna, începuse să miorlăie, iar mămica își frângea mâinile. Dar unde e tăticu ? Dirija orchestra viermișorilor — ba nu, asta a fost în vis. Era plecat tăticu. Altfel n-ar fi îndrăznit răii ăștia să dea năvală. Sunt tare răi: ia uite cum trântesc sertarele, cum răscolesc așternutul.

— Unde sunt însemnările soțului dumitale ? întreabă unul.

— Unde își făcea experiențele?

— Unde e ascunsă formula ?

Mămica spune că nu știe nimic. Ei răscolesc și strică toate ; se cunoaște că nu-i tăticu, nu-i nici un bărbat în casa. Mămicăi și Roxanei le e frică ;

mie nu mi-e frică, nu vreau să-mi fie frică.

Deodată unul din agenți tresare și ridică revolverul:

— Atenție ! M-a lovit ceva în obraz !

Ăilalți, încordați, cu degetele pe trăgaci, se uită în toate părțile, unul mai înalt privește și pe jos și începe să râdă.

— A aruncat puștiul cu o piatră.

— Cucoană, ține-ți mucosul dacă nu vrei să ți-l vezi găurit de-un glonte, uite-așa, din greșeală!

Iarăși răscolesc casa. Puiu mârâie înfundat, ca un cățel; i-e ciudă, și mămica lui nu-l lasă să se miște. Puiu adoarme iar. Și eu am keratină, tăticule? și eu am glande? Da' păianjenul, ce fel de lipici pune pe pânză, de se lipește musca de el ?

— Nu iese nimeni din casă. Telefonul e închis. Orice aveți nevoie de cumpărat, spuneți omului nostru.

Un fulger, și Puiu se trezește speriat: cineva a aprins un soi de bec ciudat, numai o clipă, și acum închide un aparat de fotografiat, înseamnă că l-a fotografiat. O să-i arate și lui fotografia ? N-am nevoie de poze de la oameni răi. Cine mă pune în pat ? N-am puterea să mai deschid ochii. Trebuie să fie mămica. Or fi plecat răii ăia ? Simt cum adorm. De ce avea mămica obrazul umed ? Aș vrea să visez ceva frumos.

12

De câteva minute, privirea gânditoare și puțin obosită a inspectorului Nostril urmărea fața prizonierului său.

Grigore Mușat avea acea aparență nedefinită a oamenilor care pot fi în vârstă de 35 de ani la fel de bine ca și de 60. Fața osoasă și musculoasă, pe care citeai energie, febrilitate și încăpăținare, era ca o carte deschisă: jocul fiecărui mușchi, al sentimentelor, al gândurilor părea lesne de citit. Câteodată, privirile îi erau sigure și energice; altădată șovăiau, se pierdeau în gol, și Nostril își spuse că omul nu poartă tot timpul ochelari: probabil că la unele distanțe vede mai bine fără. Era mărunț; în vreme ce prin corpul masivului Nostril senzațiile păreau a călători mult și încet, având de străbătut un mare teritoriu, la Mușat, dimpotrivă, aveai impresia că scurtimea rețelei nervoase, distribuită pe un corp mic și neavând de trecut bariere de grăsime, ar face ca toate reacțiile să fie fulgerătoare. Aveai

senzația că un motan sătul și plictisit ține la colț un șoarece agil, disperat, gata de orice, care totuși nu-l poate scăpa din labă.

— Domnule, întrebă calm Nostril, te întreb ultima oară : care e numele și adresa dumitale?

— Protestez împotriva arestării mele..., spuse înăbușit Mușat.

Vorbea cu un accent perfect, n-ai fi zis că este un străin. Protestase fără energie, ca și când ar fi îndeplinit o formalitate inutilă. Părea hotărât să nu spună decât strictul necesar. Inspectorul Nostril îl cercetă în tăcere aproape zece minute în șir. Nu se auzea nici un zgomot, nimeni nu avea voie să-l deranjeze pe Nostril în timpul interogatoriilor. Inspectorul știa că există oameni, mai ales intelectuali, cărora nu le place să vorbească mult la poliție. Voia să creeze o tăcere apăsătoare, o tăcere care să stârnească în român dorul de a vorbi. Dintr-o îndelungată experiență, Nostril învățase că în duelul dintre anchetator și anchetat, fiecare are avantajele și dezavantajele impuse de poziția lui; totul e deci să-ți folosești cât mai abil atuurile, avantajele. Anchetatorul are acea inteligență specifică spectatorului de fotbal, care știe mai bine decât jucătorii unde ar fi trebuit să fie îndreptată mingea, când și cum; pe când omul anchetat, conștient că de fiecare cuvânt îi depinde poate viața, are mintea zguduită mereu de aflulxul emoțiilor, „e în joc”, și nu păstrează obiectivitatea necesară. În schimb, hărțuit, apărându-și pielea, cel anchetat are o patimă, o vitalitate, niște resurse pe care profesionistul rutinat și poate plictisit de a zecea anchetă din acea zi nu le posedă decât rar.

Nostril se simțea prost, mai ales când avea de anchetat comuniști: erau deprinși să reziste, aveau o tărie de fier și nu erau singuri în fața celui ce-l anchetează, ci păstrau o legătură invizibilă, concretă, fizică, sau măcar sufletească, morală, cu ceilalți, cu comuniștii din afară. În plus, la comuniști întotdeauna era vorba de probleme politice și teoretice pe care Nostril nu le cunoștea prea bine și din cauza cărora era uneori nevoit să cheme specialiști în ajutor. Mușat, însă, din primele informații căpătate de Nostril, nu era comunist; lipsa lui de experiență în problemele polițienești, nervozitatea lui mare, situația defavorabilă în care se afla, totul îl făcea să fie o victimă extrem de ușoară.

Nostril își dădea seama că în mai puțin de cinci minute ar putea, fără efort, să-l înfunde pe acest român neexperimentat, să-l scoată vinovat de cele mai neașteptate infamii. În schimb, Mușat avea — poate — o uriașă superioritate asupra lui Nostril: taina, invenția sa. Dacă era adevărat că a

făcut o descoperire epocală, atunci românul, cu toate slăbiciunile lui, îi era superior anchetatorului: oricât ar fi fost de anchetat, sucit, învârtit, chiar schingiuit, era tare în domeniul lui tehnic; nu putea avea aici nici un fel de stângăcie și nu va lăsa să-i scape secretul cu nici un preț. Nostril se convinsese că există inventatori, oameni ai unei singure idei, cu care trăiesc de zeci de ani, oameni cărora nici un fel de anchetă nu le poate smulge secretul. Trebuia deci să lucreze cu o atenție neobișnuită — și nici măcar n-avea convingerea că la urmă îi vor fi răsplătite eforturile: poate nu exista nici o descoperire.

În timpul acestei lungi pauze, Grigore Mușat, zbuciumându-și sufletul, căuta să-și construiască o linie de apărare. Era resemnat: știa că va fi deținut multă vreme, că va fi amestecat în cine știe ce afacere de spionaj. Tocmai cu acest sentiment al disperării pornise în întimpinarea riscurilor pe care le prezenta o vizită la consulatul român. Resemnat în ce privește dezastrul propriei sale existențe și socotindu-l o pedeapsă a „destinului”, Mușat, în schimb, avea un singur gând, până la obsesie: să nu-și destăinuiască invenția. „Ce-ar fi să las impresia că sunt nebun ?” — se întreba el, privindu-l pe Nostril, care fuma încetișor fixându-l în tăcere. „Nu, nu, nu e demn — își răspunse el. Prea mult am fost umilit în țara asta; nu vreau. De altfel, nici nu mă pricep să simulez nebunia: mi-e mai ușor să înnebunesc de adevăratelea decât să mă prefac că sunt nebun. Dar atunci, oare cum să...”

Tresări, auzind pe neașteptate glasul lui Nostril.

„Să nu mă arăt slab...” — își spuse Mușat.

13

Inspectorul Nostril se aplecă spre difuzorul pe care-l avea în stânga biroului și rosti un singur cuvânt:

— Începeți !

În frunte ca aghiotantul Healey, doi agenți năvăliră pe ușă tăbărând asupra omului singur ce se afla în mijlocul odăii. Cu lovituri și înjurături îl dezbrăcară într-o clipă.

Camera era normal mobilată, ca o cameră de lucru ; dacă Mușat ar fi fost dezbrăcat într-o sală de tortură, goliciunea corpului n-ar fi părut poate nelalocul ei, dar aici omul se simțea nu atât terorizat, cât degradat, umilit. Rămăsese complet gol, înconjurat de agenții cu noduri subțiri la cravată și batistă albă la buzunarul de la piept.

— Pofțiți-l să ia loc ! spuse Nostril.

Îl îmbrânciră într-un scaun și atunci se petrecu cel mai neașteptat lucru cu putință. Unul din agenți scoase din buzunar o cărticică cu filele groase și lucioase, din carton, așa cum sunt uneori cărțile cu poze pentru copii mici. Mușat ar fi vrut s-o azvârle cât colo, dar era imobilizat și, de altminteri, își zicea că nu-i bine să-i ațâțe zadarnic.

— Citește, citește !... Îl îmbie Nostril. E cartea noastră de bucate — înainte de masă prinde bine să știi cu ce vei fi servit. Sunt patru extrase dintr-o carte de-a comuniștilor voștri, apărută acum vreo opt ani, „Tortura”, de Henri Alleg. Poți să ai încredere : omul n-a mințit.

Învins de neliniște și curiozitate, Mușat străbătu rândurile. Francezul descria felul cum a fost torturat de către ofițerii „para” și ai Legiunii străine din Algeria, cum îi înfipseaseră electrozii în gâtlee, în sex, în piept, cum îl spânzuraseră cu picioarele în sus arzându-i pieptul, cum îl înăbușiseră turnându-i apă în stomac și plămâni, făcându-l să „moară” de mai multe ori și „salvându-i” viața în ultima clipă. Mușat își dădu seama că pasajele au fost astfel extrase încât să nu vorbească despre rezistența comunistului francez; de vreme însă ce acesta apucase să-și scrie cartea înseamnă că supraviețuise măcar atâta cât era nevoie pentru a-și întocmi dramaticul act de demascare. La acest gând, ca un curent electric, Mușat simți cum îl străbat undele proaspete de energie și putere.

„Trebuie să rezist — își spuse el. Poate n-au aflat cine sunt. Abia acum două zile ne-am mutat, fără să le dăm adresa nouă, așa că e greu să mă găsească. Am vorbit cu Marieta : dacă nu viu acasă până la două noaptea, trebuie să plece cu copiii să caute altă casă. Dacă au prins însă biletul meu? Orice-ar fi, să rezist. Nici măcar n-o să strig”.

Nostril se aplecă în fotoliul său, scoase o plăcintă cu vișine, răsuci fotoliul rotativ cu fața la perete și spuse:

— Băteți-l !

Inspectorul nu se considera sadic, dar suferința și gemetele altuiă îl făceau întotdeauna să mănânce mai cu poftă. Să vadă sânge și răni în timp ce mănâncă — asta nu putea suporta ; nu-i pria. Dar urlate, gemete, plânsul omenesc — asta îi mărea pofta de mâncare. Se auzea răpăitul loviturilor pe trupul slab al românului. Apoi izbucni un fel de scâncet, ca de copil, se vedea că omul acela, numai oase și nervi, face eforturi uriașe să se stăpânească.

Când Nostril termină de mâncat plăcinta și se învârti în fotoliul său, spre Mușat, îl văzu întins pe o mușama care fusese așternută peste covor ; mușchii lui subțiri și bine reliefați se cutremurau ciudat sub impulsurile firelor electrice. „Nu voi striga !“ — își spunea prizonierul, dar când electrozii, schimbându-și mereu intensitatea curentului, începură să i se înfigă în diferite părți ale corpului, simți că mii de săbii din oțel topit îl taie în bucăți, că gheare colosale îl sfarmă și-i sfâșie flecare bucată de os și de carne, simți că i-au explodat creierii și că în pieptul lui s-a spart ceva și își dete seama, cu mirare, că urla. Încercă să se rețină, dar parcă ar fi strigat un altul în locul lui, nu un om, niște bucăți de carne și os asupra cărora nu mai avea nici o putere.

Curentul se întrerupse deodată, iar Nostril spuse scurt și cu răutate:

— Numele, adresa !

— E stupid! găfâi Mușat. Când mă torturezi, mă doare, strigă animalul din mine, e o simplă reacție fiziologică, dar de spus n-o să-ți spun nimic.

Nostril îl asculta fără să-l întrerupă. Căuta să pătrundă psihologia omului.

— Nu înțelegi că nu există nici o legătură între durere și vorbit? Chinul mă doare, chiar mă înfricoșează, dar asta pentru mine n-are nici o legătură cu vorbitul. Cer să fiu pus în libertate! Altfel nu vorbesc.

— Ai dreptate... Încuviință cu blândețe Nostril. Tortura e cel mai josnic lucru de pe lume — și stupid totodată. Îl privi cu nesfârșit regret : înțelege, însă, domnule, că sunt în slujba unei instituții capitaliste, reacționare, care încă n-a inventat, din păcate, nici un mijloc mai progresist pentru a face oamenii să vorbească. Tot ce pot să-ți promit e că vei rămâne în viață multă, multă vreme și că vei avea un program variat de tortură, așa ca să nu te obișnuiești niciodată. Prin urmare, scuzele noastre... — și dați-i drumu', băieți !

14

Mușat se trezi din nou urlând. Schingiuatorii dispărură într-un nor negru.

Se vedea îmbrăcat în mantaua militară, strigând și fugind înainte, prin norul negru. O bombă explodase nu departe de el, căci văzu fulgerul exploziei și simți o durere în piept.

„Așa a fost — își spuse el —, dar parcă fusesem rănit la un picior, nu la piept. De două ori la același picior. Acuma se repeta".

Ciudat însă : teribila rană i se mută la cap, îi săgeta tâmpilele. Simțea că se repetă totul și voia să se termine mai repede suferințele, prizonieratul, șederea în lagăr.

„Ah — își spunea el —, de-ar veni odată nemții să mă ia prizonier, să mă vâre în lagăr și să mă văd pe urmă liber și sănătos".

Ținea minte perfect că așa fusese: pornise la atac, în pragul unul sat unguresc al cărui nume nu putuse să-l rostească niciodată, fugea înainte urlând și din când în când aruncându-se pe brânci, când deodată simți o explozie undeva, departe, la spate, și picioarele refuzară să-l mai asculte. Când norul negru se destrămasese, Mușat se văzu înconjurat de fasciștii care contraatacau. Satul, așezat pe o înălțime, rămăsese două zile în mâinile hitleriștilor. În acest timp, Mușat, cules de pe jos, avusese parte de o soartă ciudată. Rana ușoară de la picioare îi era tratată cu grijă, dar această grijă slujea unui scop special de întărire fizică : o dată cu tratamentul medical era bătut și torturat să spună tot ce știe despre efectivul românesc și sovietic, despre amplasament, armament etc. Nu vorbise nici atunci când un camarad, înainte de a-și da sufletul, lăsă să-i scape mai multe informații de preț pentru Wehrmacht.

Schnitzler, comandantul hitlerist care conducea ancheta, își notase meticulos toate informațiile date de muribund și îi spuse lui Mușat, în nemțește, râzând:

— Facem un proces-verbal și scriem că tu ai declarat tot ce ne-a mărturisit adineauri camaradul tău. El e mort, așa că tot n-ar mai putea păți nimic — tu însă trăiești. Se va găsi procesul-verbal pe care-l lăsăm noi aici; după război o să dai de dracu, pentru trădare.

Mai târziu, internat în lagărul de la Brunswick, se întreba adesea dacă Schnitzler și-a pus în aplicare amenințarea și dacă falsul proces-verbal a fost cumva găsit de trupele românești.

„Dar de ce nu mă internează odată în lagăr ? se zbătu el. De ce mă chinuiește ?”

Mii de schije se răspândeau fulgerător, arzând, prin tot corpul său, striga, frânturi de gând i se înfingeau în creier: „atunci nu m-au chinuit atât de tare”, „nu mai țipa !”, „n-o să le spun nimic”, „înainte de-am fost la infanterie am mai fost o dată rănit”, „delirez”, „au trecut 21 de ani de atunci, sunt în Torida”, „taci, taci !”, dar dispăreau iute sub vijeliile durerii, până ce

un val mare și răcoros, venit nu se știe de unde, se prăvăli peste el și-l udă din cap până-n picioare.

Ceva i se descordă în gât și își dete seama că nu măi țipă. Deschise ochii și văzu un tavan tapetat cu flori albastre — ciudat lucru, de ce oare se mai împodobesc camerele cu flori albastre când mai există în lume atâta suferință omenească ? —, apoi, sprijinindu-se într-un cot, ud, cutremurându-se de friguri, se ridică anevoie în capul oaselor și-l văzu pe inspectorul Nostril cum îi zâmbește.

— Îți mulțumim, spuse acesta, ne-ai dat informații foarte prețioase.

15

Ridicându-se anevoie, Mușat îmbracă pe trupul ud hainele care stăteau boțite pe un scaun. Pe figura lui apăruse o crispă care-l făcu pe Nostril să presimți, cu regret, că omul acesta nu va vorbi — gând pe care și-l alungă iute din minte.

— Vezi, domnule Mușat, spuse inspectorul muștrător și observă cu satisfacție că românul a tresărit auzindu-se chemat pe nume, vezi, domnule Mușat, degeaba ne-ai făcut să te chinuim atât. Nu era oare mai simplu să ne spui numele și adresa dumitale de la început, fără să te mai chinuim atâtea ore ? Crede-mă că nici nouă nu ne-a făcut plăcere. Pe când așa, imediat ce ne-ai procurat informațiile necesare...

— Minți, spuse Mușat cu o siguranță care-l făcu pe inspector să se înfioare. N-am spus nimic, pentru că nu voiam să spun și nu voi spune.

— Soția și copiii dumitale, continuă Nostril netulburat, erau destul de îngrijorați, dar i-am liniștit, avem noi grijă de ei.

De data aceasta Mușat își stăpâni de minune reflexele: nici nu clipi.

— Te-ai căsătorit în lagărul de la Brunswick. De ce să tănuiești atâta lucru ? Soția dumitale fusese infirmieră pe front. Ei, e nevoie să te chinuim pentru a afla lucruri atât de simple? Acolo, în lagăr, vi s-a născut fetița, Roxana. Dragoste romantică, de lagăr. Vezi că știi ? Ați încercat să vă repatriați?

Mușat tăcu.

— Hai, zău, mă plictisești, cântă Nostril pe o voce blajină. Parcă nu știi că v-ați înscris pe două liste de repatriere? Că legionarii din comitetul de la Hanovra, care fuseseră puși să distribuie ajutoarele pentru „persoanele strămutate” din România, au trecut la represalii, v-au oprit pachetele cu

ajutoare ? Bănuiesc că și acum mergeai la consulatul românesc ca să ceri repatrierea.

„Poate că totuși n-au găsit biletul meu” —își spuse Mușat.

Nostril îl privi grav și vorbi rar și apăsător:

— Fac la dumneata un ultim a...

Fu întrerupt de un glonte care străbătu fereastra înfigându-se în tavan. Se auziră, una după alta, mai multe împușcături.

16

Nostril, în mare grabă, evacuează prizonierul din birou și-și cheamă aghiotantul. Healey, cu buza inferioară umflată, gâfâia încă de pe urma efortului:

— Un individ dădea târcoale secției noastre. Sergentul Miller mi-a atras atenția asupra lui. L-am îmbrâncit pe individ în gangul de peste drum, să-l legitimez. M-a lovit, a izbutit să fugă, a tras câteva focuri de revolver...

— Lasă poveștile astea ! strigă Nostril. Unde e ?

— **E mort, răspunse Healey cu vizibilă părere de rău.**

— Acte și legitimație n-avea, ai ?

— Nici urmă.

Nostril se gândi o clipă și întrebă:

— L-ați împușcat pe stradă sau în gang ?

— Izbutisem să-l vârm în dărât în gang, când...

— Deci cine a putut să vadă că e mort ?

— Eu, sergentul Miller și doi agenți.

Nostril se aplecă brusc spre sertarul de jos al biroului și scoase o plăcintă cu vișine. O mănca încet, străduindu-se să se calmeze:

— Ascultă-mă, Healey ! Miller și ceilalți doi, cei care știu că omul e mort, să fie izolați, la nevoie să fie chiar ținuti sub arest timp de trei zile. Să le spui să aibă răbdare, că pe urmă îi premiem — mă rog, spune-le ce vrei. Ai înțeles ?

— Am... să trăiți, nu prea înțeleg.

— Nici nu-i nevoie, se răsti Nostril, apoi se gândi că în această afacere are totuși nevoie măcar de un singur om de încredere și adăugă răbdător :

— S-ar putea ca omul să fi fost de la serviciul secret. E vineri seara. Dacă până în două-trei zile cei de la serviciul secret nu află nimic despre

soarta omului lor, luni cel mai târziu o să fie nevoiți să ne întrebe pe noi. Pe noi direct ori pe șefii noștri. Așa o să aflăm și noi că a fost de la serviciul secret. Nu prea e în stilul lor.. Decât un agent care să se fâțâie pe afară, ei mi-ar fi trimis mai curând vreun șef să mă descoase.

— Atunci, zise Healey nedumerit, atunci, dacă nu e de la serviciul secret, cine să fi fost individul ? Al cui ?

— Tocmai asta aș vrea să aflu și eu, răspunse inspectorul.

17

Sediul de poliție fu împresurat de câteva posturi fixe ale poliției, care aveau ca sarcină să supravegheze strada.

Healey primi conducerea unei brigăzi care avea misiunea de a cerceta casele înconjurătoare de pe stradă.

Numărul gărzilor din fața locuinței arestatului fu dublat.

Nostril îi telefona soției sale, care era geloasă; i se plânse că este reținut la birou și se scuză că va întârzia.

18

Cam la aceeași oră, un domn înalt, îmbrăcat de sus până jos în albastru — costum, cămașă, cravată, pantofi, un monoclu de culoare albastră — suna la ușa pictoriței Jane Pittpott. D-ra Pittpott, o tânără care declara presei că are 30 de ani, părea de 40 și avea vreo 50, nu credea că, de vreme ce a apărut pe lume o nouă artă — arta ei —, mai e nevoie și de vechituri cum ar fi o sonerie. De aceea, soneria ei era pur decorativă: nu funcționa sau, mai bine zis, singura ei funcție era aceea de a induce în eroare.

Domnul în albastru, după ce își propti degetul vreo zece minute în șir pe butonul soneriei, ajunse, se vede, la bănuiala că soneria nu merge; căci își pusese o mânășă albastră și începu să bată de zor în ușă.

Cum însă nici această metodă nu părea să aibă vreun efect, în cele din urmă apăsă clanța și, mirat, constată că ușa se deschide.

D-ra Pittpott, în pantaloni, cocoțată pe o scăriță, nu-i dădu nici o atenție. Ținea în mână un pulverizator de parfum, care părea umplut cu cerneală: picături fine de culoare albastră se repezeau pe tapetul galben, lăsând în urma lor pete albastre-verzui, care procurau pictoriței o vizibilă plăcere.

Fără vreun salut sau vreo altă introducere, domnul în albastru se așază sub scară și spuse:

— Am citit în ziarele de azi despre noua dumneavoastră metodă de a picta. Sunt un vechi admirator al studiilor dumneavoastră în albastru, după cum se vede și din îmbrăcămintea mea. De altminteri am și pe corp 23 de tatuaje în aceeași culoare. Găsesc că noua dumneavoastră idee, de a stropi zidurile cu un pulverizator de parfum, îmbină soliditatea pereților cu suavitatea feminină a pulverizatoarelor: e frescă, dar e și mai mult decât frescă; e inspirație, dar e și cauciucul pompiței pe care apăsați cu marele dumneavoastră deget artistic.

D-ra Pittpott, în calitatea ei de pictoriță abstracționistă, declarase adesea că îi plac paranoici și că numai un nebun furios ar putea s-o inspire în surprinderea adâncimilor albastrului. Acum însă, văzând că i se concretizează visul, era cam îngrijorată : întreabă brusc:

— Ce vrei, domnule ?

— Visez de multă vreme să mă îmbib de albăstrimea reală a vieții. Am strâns bani și vă rog să-mi închiriați pentru o săptămână atelierul dumneavoastră, cu pereți cu tot, căci doresc fierbinte să gust adevărata fericire de a trăi în albastrul pittpottian.

— Imposibil, zise pictorița, ușurată că vorbește cu un amator de rând. Nu pot, zău, aici e atelierul meu: m-a costat o grămadă de bani să-mi fac un perete de sticlă, uriaș, care se deschide pe două străzi odată, să am lumină.

— Nu m-ați înțeles, spuse necunoscutul. E vorba de o mie de dolari. O mie de dolari pentru șapte zile !

— O mie de dolari americani sau toridieni ? întreabă pictorița cu răsuflarea tăiată. (Era o sumă cum nu primise decât de trei ori în viață pentru operele ei; de altminteri, nu trăia din pictură, ci din pensia alimentară, fiind o... domnișoară divorțată.)

— Dolari toridieni, spuse omul în albastru, cu condiția să-mi eliberați apartamentul imediat și să nu faceți reclamă în jurul acestei închirieri.

Astfel, după zece minute, la ultimul etaj al unei case înalte din care se vedea sediul polițienesc al lui Nostril, la colțul dintre două străzi, cele două părți ale peretelui de sticlă unde se știa că e atelierul pictoriței se stinseră brusc. S-ar fi zis că pictorița se culcase; de fapt însă, un om în albastru, așezat în întuneric pe un scaun, vorbea într-un mic aparat de radioemisie, ținând sub observație două străzi.

Ora 1 noaptea.

Mușat este convins că, de vreme ce identitatea lui și a familiei e cunoscută, nu mai are rost să ascundă nimic din viața ce o petrecuse în Torida — nimic afară de ceea ce era principal, de descoperirea lui epocală. E purtat din nou pe coridoare înguste — probabil spre biroul călăului acela gras, inspectorul de poliție. Din tot corpul lui, ca un vuiet, se înalță durerea. Aproape că se bucură de reînceperea interogatoriului: va mai uita poate de durere. Lupta se va strămuta, măcar pentru o vreme, din domeniul forței brute în acela al inteligenței: să nu spună nimic din ce ar putea să-l ajute pe celălalt să găsească vreo pistă interesantă. Dar glonteale tras adineauri pe fereastră? împușcăturile? Vreo încăierare obișnuită sau... l-au căutat pe el ?

— Ești comunist ?

— Nu sunt.

— Atunci, întrebă Nostril căutând să adopte un ton cât mai solemn, de ce vrei dumneata să părăsești a doua dumitale patrie, care te-a adăpostit și te-a hrănit ? Doar erai în lagăr, în Germania occidentală. Venirea dumitale aici se datorește filantropiei unei familii de americani care locuiau în Torida și care te-au adus cu ai dumitale aici, în țară, și te-au întreținut.

— Rar trezește filantropia recunoștință; un om căruia i s-a făcut pomană simte că, în locul bucății de pâine care i-a fost întinsă, i s-a răpit o bucată din demnitatea lui. E mai plăcut întotdeauna să ai de-a face cu oameni pe care i-ai ajutat tu, decât cu cei care te-au ajutat pe tine.

Nostril ascultă răbdător o adevărată expunere despre sentimentele de aversiune cu care unii oameni întâmpină miluiala semenilor lor. Își dădea seama că românul, ca orice intelectual, se agață cu desperare de posibilitatea de a vorbi, de a conversa, care-i dă o aparență de viață civilizată, îl scoate pentru un timp din atmosfera de tortură polițienească, îl pune pe picior de egalitate cu anchetatorul din fața lui și chiar îi trezește, fără voie, nădejdea că poate va avea parte de un tratament uman. Inspectorului însă îi convenea acest moment de destindere: dacă avea în față unul dintre acei inventatori căruia nici un chin nu poate să-i smulgă taina, atunci era de preferat să încerce și metode mai „subțiri”, să studieze și caracterul omului, pândindu-i orice scăpare involuntară, orice indiciu.

— Susții că nu ești comunist, îi spuse Nostril, dar ai un deplasat sentiment al mândriei, care te apropie de ei.

— Nu sunt comunist pentru că aici, în Torida, n-am avut niciodată posibilitatea să studiez teoriile politice: am fost absorbit zi și noapte de... — aici glasul lui Mușat șovăi numai o clipă, dar destul ca Nostril să observe — de nevoia de a-mi câștiga traiul...

— Curios lucru, de vreme ce familia Ashton îți oferea tot sprijinul ei ! Nici nu era nevoie să muncești !

Mușat tresărise.

— Ați aflat și despre familia Ashton ? Da, într-adevăr, doamna June Ashton, o americană destul de bogată, președinta unei mici societăți filantropice, a făcut intervenții timp de aproape un an și ne-a scos din lagărul nemțesc — care ajunsese să fie administrat de americani. Pe această doamnă o impresionase faptul că aveam un copil născut în lagăr și că urma să ni se nască al doilea.

— De ce nu părăseai lagărul ?

— Erau anii de după război: străini, nu găseam nicăieri de lucru.

— Familia Ashton v-a primit bine ?

— Nimic de zis (și Mușat zâmbi cam strâmb). Ei locuiesc, precum probabil știți, în orașelul Menasha. Domnul Ashton era în vremea aceea directorul unei mici edituri și proprietarul unor fabrici de hârtie, mătase și textile.

„V-am rezervat o cameră la etaj — mi-au spus ei. Mâine dimineață mergeți cu noi la biserica metodistă. V-am pregătit câteva haine“ — și ne-au dat câteva haine și obiecte de lenjerie pe care le purtasera ei. Am fost jignit:

„Aș dori — le-am spus — să muncesc, vă mulțumesc foarte mult, sunteți foarte amabili, mă copleșiți, dar eu sper să pot câștiga în curând și să-mi cumpăr. De altminteri, în privința hainelor...”

O scurtă tremurătură în glas, și Nostril, satisfăcut, își notă în minte : haine, haine vechi.

— Vă rog să vă serviți, spuse el politicoș și recunoscător întinzându-i românului o plăcintă cu vișine.

Mușat îl săgetă cu o privire plină de ură, dar luă plăcinta în mână și începu să mănânce.

„De ce m-o fi urând atât? — se întreba intrigat polițistul. Că am pus să-l bată ? Doar știe că îmi fac munca !”

Nostril socotea că orice activitate plătită e o muncă demnă și nu înțelegea de ce s-ar supăra cineva pentru faptul că a fost torturat. „Dacă l-aș fi bătut pe gratis, aș mai înțelege... Dar știe doar că în felul ăsta îmi câștig pâinea.”

Simțea că alta o fi pricina. „De ce m-o fi urând? Ca om al poliției, ca cetățean al Toridei? Sau poate e nebun ? Se simte umilit când îi oferi o simplă prăjitură ?“

— De la prima îmbucătură pe care mi-au oferit-o soții Ashton, vorbea Mușat, am simțit că sunt pentru ei un obiect de lux. Perkins, directorul unei țesătorii rivale, făcuse senzație în orașel ținând cu casă și masă, în scopuri de binefacere, un ungur cu trei licențe — în drept, litere și filozofie. Domnul Perkins ieșea la fereastra etajului 1 să-l vadă toată lumea și striga în jos ungurului care îi lucra la grădină:

„Doctore, curăță, te rog, și trandafîrul ăla. Așa, doctore...”

Doamna Johnson avea o maimuță, pe când domnul Perkins era mândru că buruienile din grădina lui — din grădina lui de om fără cine știe ce carte — sunt curățate de un om cu trei licențe.

Acum însă Ashtonii întrețineau o familie întreagă — pe mine, nevasta și cei doi copii. De la prima îmbucătură, am simțit care e rolul nostru. Andy, băiatul de 16 ani al Ashtonilor, s-a uitat la mine cum mănânc și a izbucnit în râs:

„Uite, tată, — striga el — românul ăsta ține cuțitul în dreapta și furculița în stânga, nu ca noi !”

Am zâmbit cu stânjenală, încercând să explic că așa se obișnuiește la noi, în Europa. Spre mirarea mea, domnul Ashton mi-a spus pe un ton cât se poate de serios, aproape solemn:

„E mult mai bine să ții cuțitul în stânga și furculița în dreapta, doar așa e bine — și mi-a explicat poate zece minute în șir avantajele, iar la urmă a spus: Trebuie să te obișnuiești cu ideea că Torida «knows how»^[2] și să te adaptezi la modul nostru de viață. Noi fabricăm cea mai bună hârtie, cele mai bune cărți, noi am făcut o revoluție în textile prin materiile plastice, noi o să lansăm primii sateliți artificiali ai pământului — asta o spunea în '55, dar de atunci cred ca a avut câteva surprize neplăcute —, noi știm foarte bine cum trebuie să ținem cuțitul și furculița, iar dumneata nu trebuie să introduci obiceiuri străine între noi, ci ai datoria să devii cât mai iute un adevărat cetățean al Toridei.”

— Sper că orgoliul unui provincial nu v-a făcut să disprețuiți pe nedrept marea noastră țară ! interveni Nostril, surprins el însuși de a-și descoperi sentimente de mândrie națională.

— Nu apucasem să ne culcăm, urmă Mușat imperturbabil, că doamna Ashton a și venit, foarte amabilă, să vadă cum ne-am aranjat hainele acelea

vechi în dulap. Dădea sfaturi gospodărești — „La noi se face așa și pe dincolo” —, zâmbea plină de amabilitate, dar soția mea a găsit-o obositoare. Dimineata m-am trezit pus în corul bisericii.

„Asta o să te ajute să te deprinzi mai iute cu lumea noastră...”

Soția mi-a fost înscrisă din oficiu la clubul femeilor metodiste. Felul cum făceau ei colectele de bani, predicile lor, felul cum dirija agentul gras de asigurări, care era conducătorul corului religios, toate astea făceau să ți se aplece de libertatea atât de trâmbițată a acestei țări, care se dovedea tiranică până și în privința felului cum trebuie să-ți așezi rufele în dulap. Chipurile ca prieten, de la egal la egal, domnul Ashton, bătându-se pe burtă cu mine, mi-a cerut ca nevastă-mea să-i „ajute” soției sale în treburile gospodărești. Aici la dumneavoastră e scump să ai o femeie de serviciu. În loc să-și angajeze una, doamna Ashton prefera să ne dea la toți cameră și mâncare: îi revenea mult mai ieftin și cucerea și reputația de binefăcătoare.

Luni în șir, toate stăruințele mele de a căpăta orice fel de slujbă se izbeau de un refuz prietenesc: „Ce nevoie ai de slujbă, dragă Grig? — mă întreba amabil domnul Ashton. Ai la noi masă, casă, îți dăm haine, zău, mă jignești, înseamnă că nu suntem prieteni”.

Nu mai puteam suporta prietenia și democratismul acestor oameni. Am găsit o muncă necalificată la o fabrică de hârtie și m-am mutat cât de iute am putut. Trei zile după aceea, doamna Ashton a venit să inspecteze, tot prietenește, noua casă și să dea sfaturi. Până la urmă am fost nevoit să mă mut în alt oraș, fără să las adresa în urma mea. Am schimbat 18 meserii...

— Fiindcă veni vorba, îl întrerupse Nostril, care e meseria dumitale de bază ?

Mușat ezită o clipă, și Nostril simți că s-a apropiat de punctul nevralgic — descoperirea.

20

— Ned, mi se pare că ăsta e !

Omul cu fața lătareată care răspundea la numele de Ned sorbi câteva înghițituri de cafea neagră, își aprinse o țigară și abia apoi, cu un aer plictisit, luă fotografia pe care o întindea colegul său de meserie.

— Ei, ce zici ? îl întreabă acesta nerăbdător.

Ned privea poza ca hipnotizat; părea că într-o clipă va cădea adormit, cu fotografia în mână; ca să răspundă, trebui să facă un efort :

— La ora asta, dragă Bill, după ce-am văzut peste o mie de mutre, chiar de mi-ai arăta o focă, tot aş zice că e omul nostru, numai să mă culc o dată.

— Hai, Ned, uite-te bine ! Închipuieți-l în raglanul cafeniu, uită-te mai de sus în jos, cum îl vedeam noi de la fereastră: același ten smeard, aceeași bărbie subțire...

— M-ai convins! strigă Ned subit înviorat. Hei, fetițo ! strânge muzeul ăsta de pictură, că mi s-a aplecat de atâtea poze!

O secretară îmbrăcată într-un halat vernil începu să aranjeze iute sutele de fișe și fotografii care zăceau împrăștiate prin birou.

— Cum îl cheamă ? Cine e ? întrebă Ned.

Agentul celălalt se uită spre o fișă și răspunse:

— Vezi, e bine că l-am căutat la români. Îi spune Grigore Mușat, e tehnician sau așa ceva...

— Ia fișa și haide iute să-i raportăm generalului Bigellow.

21

Generalul îi primi pe cei doi agenți în salon, înnodându-și din mers cordonul la halat. Era cu ochii peticiți de somn, dar vesel și pasionat. O singură dată agenții săi îl mai văzuseră astfel; în calitate de chelneri supravegheau o sindrofie și-l văzuseră pe general câștigând bani la „chemin de fer”.

Bigellow citi iute fișa, examinează fotografia, apoi le întinse către șeful serviciului Balcani, care, chemat de acasă, tocmai pătrunsese pe ușă, plin de agitație și cu haina încheiată strâmb.

— Dacă permiteți, spuse Ned, aş zice să-i facem prin surprindere o percheziție acasă. Poate tot aflăm ceva...

— Fleacuri, zise generalul. Dacă a fost ceva interesant acolo, de mult se află la vulpoiul ăla de Nostril. Băieți, v-ați reparat greșeala !

Deocamdată, nu mai avem nevoie de serviciile voastre. E nevoie să între în luptă — și aici generalul își frecă mâinile și privi în gol, cam așa cum își închipuia că trebuie să privească un mare strateg —, e momentul să între în luptă forțe mult mai serioase.

22

— E voie ?

Cu buza de sus umflată și căzută, greoi și îmbrăcat în haine de stofă groasă din care răsărea, nepotrivit, o cravată țipătoare de vară, Healey îi făcu semn inspectorului că are ceva important de raportat.

Se traseră deoparte, să nu-i audă Mușat, și Healey raportă aproape în șoaptă :

— Peste drum de locuința lui Mușat s-a închiriat azi un apartament.

— Dar aici, în jur, afară de apartamentele închiriate de noi, ești sigur că ei nu ne filează de nicăieri ?

— Am cercetat casă cu casă.

— Tare mă tem că mai mult de două-trei zile n-o să-l putem ține pe român, spuse Nostril gânditor. Simt mâna serviciului secret... Vor să ni-l răpească pe Mușat... până la urmă s-ar putea să reușească. Healey dragă, trebuie să acționăm repede !

23

Omul țipa și se zbătea pe trotuar, strigătele lui sfâșiau liniștea străzii. Era un om subțirel și negricios, îmbrăcat într-un raglan cafeniu. Fu lovit, i se puse un căluș, iar doi polițiști în uniformă îl aruncară în duba secției polițienești.

Se părea că mai așteptau un superior, căci duba rămase vreo două minute în fața secției. În sfârșit, un ofițer de poliție sui lângă șofer și mașina țâșni înainte.

Era două noaptea, circulația marelui oraș se rărise simțitor : nu mai vedeai decât oameni ce ies de la restaurante, cam afumați, gonind mașinile dincolo de viteza legală. Pe străzile descongestionate, duba alerga cu mare viteză.

La o încrucișare, o limuzină țâșni brusc în fața ei și începu să-i gonească înainte. După un minut, altă mașină, ca din întâmplare, o încadră din spate.

Alergau astfel, în noapte, prin marele Otlonto, trecuse un sfert de oră și abia acum apărură periferiile orașului.

O limuzină verde, la o intersecție, se repezi brusc în botul dubei. Patru frâne țiură în aceeași clipă. Strada pustie se umplu iute: din cele trei limuzine ce înconjurau duba săriră afară nu mai puțin de douăzeci și patru

de oameni. Nu se auzi nici o împușcătură: cei din dubă, tamponată, leșinaseră.

În două clipe, ușa de la spatele dubei fu deschisă.

Un om mărunț și negricios, îmbrăcat într-un raglan cafeniu, cu cătușe la mâini, fu vârat într-una din cele două limuzine rămase întregi. La acestea se adăugă încă o mașină, venită între timp; cu motoarele vibrând, în viteză maximă, cele trei mașini dispărură, fiecare în altă direcție.

24

— N-am furat! Era înghesuială în metrou! E un complot organizat contra mea !

Omul care spunea aceste cuvinte — un om mărunț și negricios, îmbrăcat într-un raglan cafeniu — își împreună mâinile rugător:

— Am cazier, știu, am vârat mâna prin buzunare, dar tocmai volan să încep o viață nouă...

Cu câteva lovituri bine țintite fu scos din birou, iar unul din anchetatorii îmbrăcați în civil, în care agenții îl recunoscuseră pe generalul Bigellow, începu să urle :

- Imbecililor, nu vă dați seama că nu-i ăsta românul ?
- Domnule general, permiteți să—
- Nu permit nimic ! Câte ore o să mai pierdem ?

Nostril auzi noutățile fără să clipească.

— Păcat, spuse el. Credeam că serviciul secret lucrează mai subțire ! Mă gândeam să trimit omul într-o circă de mahala, să-l fileze acolo, să scăpăm de agenții ăștia de pe capul nostru. Dar ei au atacat duba ! Înseamnă că-s tare nerăbdători, cumplit de nerăbdători!

— Or fi știind ceva ce nu știm noi, se hazardă Healey. Ce-ar fi să punem totul la un loc : noi, prizonierul, iar ei, informațiile ?

— Nu-mi stă în caracter, și Nostril zâmbi răutăcios. Dacă până-n trei zile nu aflăm nimic, facem un proces obișnuit de spionaj și tot devenim celebri, dragă Healey. Vom câștiga bănet, nu glumă! Am fi niște proști să dăm cazul plocon pe mâna ălor de la serviciul secret.

— Putem să câștigăm și câteva gloanțe în piele, spuse Healey, care, auzindu-se numit „dragul meu”, căpătase curaj. Mă mir că ăștia, de la serviciul secret încă nu i-au pus pe superiorii noștri să ne ceară omul.

— Au trecut abia câteva ore, spuse Nostril. Nu vor să se agite noaptea, să nu miroase mai mării noștri de la poliție că-i vorba de ceva special. Nu știai că între poliție și serviciul secret e o rivalitate ? Măine dimineață cel de la serviciul secret o să dea un telefon liniștit, să se intereseze. O să lase lucrurile să târăgăneze, dar nu mai mult de o zi — sunt totuși grăbiți ! —, Și probabil luni-marți o să înceapă scandalul. Le dă mâna să mai aștepte o zidouă: știu că omul e la noi și că n-are cum să le scape.

Nostril se aplecă greoi, luă din sertarul de jos al biroului o plăcintă cu vișine și, mâncând fără grabă, adăugă:

— Ce face românul? L-ai lisat să adoarmă? Adu-l iute aici!

Era un fapt sau numai o impresie? ! se părea că pe fața arestatului a apărut între timp o expresie nouă. În loc să fie buimac — ca omul trezit după ce n-a apucat să doarmă nici măcar o jumătate de oră —, Mușat era calm, iar în ochi îi lucea ceva care semăna a speranță.

— Am fost întrerupți de alt caz, mai urgent, spuse Nostril. Tocmai te întrebam care e meseria dumatăle.

Pe data asta, românul, avertizat, nu mai șovăi deloc cu răspunsul :

— Deși mă consider un om calificat, mai ales în domeniul științei, împrejurările m-au silit să urăsc diplomele, spuse el cu o voce ușor înăbușită. N-am oficial, nici o meserie și n-am nici o diplomă...

Se uită pe furiș la Nostril, să vadă dacă acesta i-a pus întrebarea cu vreun scop anume.

— Totuși, stăruie inspectorul pe un glas care voia să pară cât mai nepăsător, ce-ai studiat, care vă e, ca să spun așa, dacă nu meseria de bază, măcar pasiunea de bază, preocuparea de bază.

— Biolog, zise Mușat și, volubil, schimbă iute vorba : eram în ultimul an al Facultății de științe naturale din București, mai aveam de dat în toamnă un singur examen, când, luat de avântul acelei vremi, m-am înscris voluntar pe frontul de vest. Aveam o răfuială cu Hitler. Nu eram comunist, poate așa fi devenit mai târziu... Până atunci, fetele și învățătura mă pasionaseră mult mai mult decât situația frontului. Am fost orfan de mic, m-a crescut un unchi singuratic din provincie, militar. Era colonel; în retragere, când trupele fugeau, românii, care n-aveau mașini, au vrut să se suie pe camioanele nemților. Ordonanța l-a prins pe unchiul meu pe când cădea îndărăt, cu mâinile tăiate de un topor al hitleriștilor; soldatul a văzut cu ochii lui camionul gonind câțiva metri, cu mâinile unchiului meu retezate de la încheieturi, șiroind de sânge, încleștate încă de marginile de lemn. Două săptămâni după aceea, ordonanța m-a găsit la căminul studentesc unde locuiam și mi-a adus efectele unchiului meu; o zi mai apoi...

— Curios, îl întrerupse din nou Nostril. Aveai deci studiile de biolog practic terminate, îți mai trebuia, un singur examen și totuși, venind în Torida, dumneata, în loc să absolvi biologia, ai început să urmezi chimia industrială !...

— Și asta o știți ? răspunse Mușat, străduindu-se să zâmbească. Totuși, explicația e simplă: ca biolog puteam să mă fac profesor; dar aici, în Torida, greu așa fi putut să găsesc o catedră. Biologia teoretică era un lux, posibil la mine în țară; aici însă trebuia să mă îngrijesc de o pâine. Am vrut să mă fac inginer chimist; înainte disprețuiam diplomele, acum, dimpotrivă, simțindu-mă străin în aceasta țară, voiam o diplomă ca o armă în lupta vieții.

— Și atunci, cum de-ai rămas fără?

Fața lui Mușat se întunecă.

— Lucram în tot felul de fabrici, și în timpul acesta urmam cursurile Universității fără frecvență „Farvard”. Rupeam de la gura copiilor mei ca să pot plăti cursurile. Cât timp a fost vorba să mi se ia banii, agenții universității au fost foarte amabili, ba chiar, câteodată, îmi aduceau de Anul nou câte o carte științifică în dar, „supliment gratuit” pentru bibliografie facultativă. În ultimul an însă și-au adus aminte că sunt român, cetățean străin, că patria mea de origine e o țară pe care ei o consideră dușmană; au făcut figura asta și unor toridieni, că au șomaj intelectual, dar în primul rând se năpustesc asupra străinilor: premiază de ochii lumii câteva celebrități și pe ceilalți îi persecută. A trebuit să plătesc enorm de mult — enorm pentru mijloacele mele, ca om care și șomam câteodată —, iar până la urmă au încurcat lucrurile atât de bine încât nici la „Farvard”, nici în altă parte n-am putut căpăta titlul de inginer chimist, deși cunoștințele mele (Mușat ezită, ca un om care calculează, apoi spuse cu curaj) întrec cu mult cunoștințele unui inginer de rând; de altminteri, în fabrică eram numit inginer, deși n-aveam nici gradul respectiv, nici leafă...

Nostril, ca să nu-i deștepte bănuieli, nu vru să-l întrebe dintr-o dată prin ce anume întrece el cunoștințele unui inginer de rând.

— De aceea ne urâți ? întrebă el blând. De aceea ați vrut să plecați la comuniști ?

Mușat vorbi încet, visător aproape, ca și când nu s-ar fi aflat, flămând, nedormit și bătut, la un interogatoriu, ci ca și cum ar fi stat de vorbă cu el însuși.

— Când eram student la București, credeam că îmi iubesc țara, dar abia aici, pe pământul Toridei, am învățat să iubesc, într-adevăr, cu patimă, România mea. N-aveți idee ce înseamnă să trăiești într-o țară ca Torida, unde la tot pasul, de la postul pe care-l ocupi în fabrică până la diploma pe care trebuie să ți-o iei, ești privit chiorâș, ca străin, cum am fost eu privit aici. Torida este o țară unde aș fi răbdat poate multe de-aș fi știut că măcar copiii mei vor avea puțința să între în școli superioare, dacă merită, și să nu mai treacă prin ce-am trecut eu ; o țară care să respecte dreptul acestei ființe evolute care este omul, dreptul său de a avea acces la lumina științei pe care au creat-o sute de generații. Dar, dimpotrivă, aici în Torida, la tot pasul, eram umilit ca om aparținând unei „rase inferioare”, un român, latin, un soi de om care nu aparține de rasa anglo-saxonă, considerată de unii ca menită să stăpânească lumea, un om care trebuie să fie întotdeauna primul pe lista de concedieri și ultimul pe aceea de angajări, așa cum spune o vorbă a

americanilor: „the last to be hired, and the first to be fired”. Îmi amintesc de doi ingineri, oameni de o surprinzătoare incultură, cu care purtam discuții cam în felul acesta :

„Măi Grig, — mă întreba surzător unul dintre ei — la voi, în România, se fabrică automobile ?“

„Când am plecat, nu se fabricau — spuneam eu. Cred că azi au început să se fabrice”.

„La fel de bune ca ale noastre ?“

„Cred că nu. România e abia la început”.

„He ! — râdea el — păi noi facem cele mai bune. Dar aspiratoare de praf, știți să fabricați ?“

„Habar n-am. Cred că acum fabricăm”.

„Dar înghețată ?“

„Da. știm.”

„La fel de bune ca ale noastre?”

„Chestie de gust.”

„Ha! — râdea el — păi Torida are «know how», se pricepe. Cea mai bună înghețată din lume. Dar limonadă se bea pe la voi ?”

„Se bea.”

„La fel de bună ca a noastră ?“

„Mai bună.”

„Cum ai spus ?“

„Mai bună — țipam eu enervat. Și dacă vrei să știi, am aflat că și utilajul petrolifer e mai bun ! Și masele plastice, na l“

„Cum asta? România are limonadă mai bună ca a noastră?”

„Cum îți spun ! La mine în țară am băut limonăzi mai bune decât «Coca-Loca» astea, cu gust de doctorie.”

„Fugi, mă, că nu se poate ! Nu există limonadă mai bună ca a noastră.”

„Ba există !”

„Mă Grig, gândește-te bine la ce vorbești. Mi se pare că tu ești comunist. Mi se pare că o să-ți dăm o bătaie soră cu moartea dacă nu-ți place limonada noastră și o să te trimitem să bei poșirca aia din spatele cortinei de fier !”

Uite așa vorbeau cu mine, până m-am plictisit atâta, de uram orice produs pe care stătea scris „Made în Torida”. Visam să inventez ceva cu care să-i pun..., pardon, să vă pun în inferioritate...

Nostril observă și această ezitare în povestirea omului din fața sa.

— Dar n-am avut timp, reluă grăbit Mușat. Deși nu sunt comunist și nici n-am cunoscut bine Uniunea Sovietică, totuși mi-a mers la inimă când a lansat cel dintâi satelit artificial. Dorul de patrie, care mă încerca și înainte, a început să mă mistuie; priveam cu durere cum copiii îmi cresc uitând limba părinților lor și — lucru mai grav — cum capătă deprinderi de bătauși și nevropați. Când peste toate acestea s-a adăugat criza ultimilor ani, am simțit că nu mai pot rezista, că, în ciuda tuturor riscurilor, trebuie să încerc repatrierea mea. Restul îl știți.

— Domnule inginer, ai uitat să-mi spui de marea dumitale invenție, spuse încet Nostril, care îl ascultase cu o figură blajină.

Mușchii de pe fața lui Mușat vibrară. Bărbia colțuroasă i se ascuțise, sprâncenele formară o linie dreaptă, neîntreruptă, iar gura largă i se arcui în jos. Începea lupta, adevărata luptă.

— Nu știu despre ce descoperire vorbiți.

27

— Să ne-nțelegem bine, spuse Nostril răbdător. Soția și copiii îți sunt sub arest. Putem să-ți înlesnim repatrierea, ba chiar putem spune că ai plecat, n-o să întrebe nimeni de tine, și putem să te chinuim și cinci ani în șir dacă vrem. De vrei, poți să-ți vezi fața vândută vreunui bordel din Jamaica, iar sifilisul, te asigur, nu-i o boală recomandabilă pentru fetița unui inginer. Pot să-ți dresez atât de bine flăcăul, încât să-l vezi expediat ca parașutist, să ai satisfacția că-l vezi murind, ca spion, în scumpa ta patrie. Și așa mai departe. Să fim serioși ! Spune tot ce știi și o să ai bani, mai e încă nevoie de oameni capabili în Torida. Ce invenție ai ?

Mușat vorbi ca și când ar fi repetat mecanic un refren plictisitor:

— Nu știu despre ce invenție este vorba. Degeaba încerci să mă sperii (și deodată ochii îi sticliră amenințător). Am prieteni puternici care vor ști să mă scoată de aici.

Spunea adevărul sau mințea ca să-l intimideze pe Nostril ? Inspectorul își aminti expresia de speranță pe care o citise în ochii românului. Poate că inginerul simțise ceva: poate că glonte care străbătuse fereastra, întreaga agitație provocată de serviciul secret, Mușat le lua drept semnele pe care i le dădeau niște prieteni de mult așteptați.

— Știi ce cred eu despre prietenii tăi ? vorbi Nostril apropiindu-se de el. Uite ce cred! și îi repezi un pumn în mijlocul figurii.

Omul nici nu încercase să se apere. Nu prea înalt și destul de ușor, fu ridicat de la pământ de forța loviturii și se prăbuși fără mare zgomot. Se sculă iute, scoase din buzunar o batistă albastră cu care-și tamponă nasul și gura. Vorbi șuierat, prin batista care se umezise de sânge:

— N-ai să afli nimic, brută, poți să mă omori. Din clipa asta nu mai scot un cuvânt.

Nostril îl pofti să șadă într-un fotoliu moale, comandă o băutură răcoritoare, îi oferă o țigară pe care celălalt o refuză. Iar la urmă scoase fotocopia cererii pe care Mușat încercase s-o arunce la consulat.

— Uite, scrii aici, negru pe alb, că ești autorul unei descoperiri epocale.

Mușat tăcu. Dacă inginerul l-ar fi privit cu ură, Nostril ar fi fost, cât de cât, mai satisfăcut; dar românul avea acum o căutătură ironică, glumeață chiar.

Ca să înfrunte această privire, Nostril — care nu mai avea poftă de plăcinte — își turnă încet dintr-un termos o cafea neagră. Mâna, care lovise năpraznic, îi tremura încă de violenta efortului.

— Ai stofă de comunist, răsă Nostril, măcar prin felul cum rezști la bătaie. Acum, psihologicește vorbind, m-am convins că un tip ca dumneata poate într-adevăr să fi făcut cine știe ce descoperire. E păcat, e tare păcat, și poate o să-ți explic odată de ce...

Nostril își dădea seama de unde provine uitătura calmă și ironică a românului. Mușat ajunsese la fundul caznelor; știa exact tot ce știe Nostril, știa că celălalt a aflat că-i vorba de o invenție, i-a aflat numele, adresa, totul: a fost bătut, torturat și va mai fi; deci toate nădejtile i s-au spulberat. Or, tocmai această eliberare de nesiguranță, de nevoia de a minți, tocmai această fază rudimentară a luptei, în care unul nu mai are altceva de făcut decât să schingiuiască, iar celălalt doar să tacă, îi insuflă lui Mușat o forță nouă. Sau poate avea, într-adevăr, prieteni puternici, care de afară vor face tot posibilul să-l scape ?

Oftă adânc — se simțea înconjurat de primejdii invizibile — și apăsă pe un buton. În ușă se ivi, lătareț și blond, Healey.

— Ascultă, Healey, l-ați percheziționat ?

— Nu, șefule, l-am adus direct aici. Numai de arme l-am căutat.

Nostril își întoarse fața spre român:

— Scoate tot ce ai în buzunare.

Mușat, încă însângerat, se scotoci cu degete tremurânde și scoase un stilou ieftin, bani, niște însemnări și chitanțe pe care nu figura numele lui, un pieptene — relativ puține obiecte (legitimații n-avea). Părea că a cântărit dinainte ce să ia cu el și ce nu.

— Healey, spuse Nostril cu un aer întunecat, ia vezi, ce și-a lăsat prin buzunare ? Pipăie și căptușelile.

Agentul îl cercetă îndelung și cu băgare de seamă.

— Nu cred să mai aibă ceva...

— În orice caz, constată Nostril ironic, hainele acestui domn s-au boțit. Luați-i, deci, totul, lenjeria, obiectele, totul, și să-i dăm un costum de-al nostru. Cu o cravată frumoasă !

Se uită la Mușat să vadă dacă e neliniștit de această cercetare. Inginerul ședea însă calm, tamponându-se cu batista peste gura sângărândă.

— Dă și batista ! spuse Nostril furios.

O apucă de un colț, căci se pătase de sânge. Încercă să-i desfacă tivul, dar batista, făcută dintr-o materie plastică densă și fină, nu era cusută cu ață: tivul, îngust, reentra în corpul batistei. Nostril avu sentimentul că, în sfârșit, a găsit un indiciu. Despică grijuliu tivul cu o lamă, dar imediat aruncă batista pe jos, dezamăgit: în tiv nu se afla nimic.

Între timp, unul din agenții lui Healey adusese lenjerie de corp și o salopetă subțire, de culoare cenușie.

— Aici nu e frig, vorbi Nostril, în vreme ce Mușat se schimba. Poți să umbli mai ușor îmbrăcat. Nu încerca să te spânzuri cu ele: e o pânză care se destramă imediat.

— Ce facem cu lucrurile lui ? întrebă Healey.

— Pune-le acolo ! și Nostril arată un dulap de metal vopsit în verde. Măine să mi le găuriți bucătică cu bucătică : s-ar putea să-și fi ascuns în manșetă, în rever, pe undeva, cine știe ce foița cu formule.

Spunând acestea, se uită din nou la fața lui Mușat și rămase surprins: inginerul părea îngrijorat, ochii, pe care și-i ținea aproape tot timpul plecați, ca să nu trădeze, totuși scăpărau din când în când un fulger de alarmă.

Abia atunci — ciudat lucru! — inspectorul își aminti că-i obosit, că trebuie să se culce. Nevasta îi telefonase de mai multe ori. Dar el, cuprins de desperare că nu poate afla nici un punct slab în armura românului, uitase de oboseală și de somn.

„Acum însă — își spuse — sunt pe aproape. A fost îngrijorat când am spus că-i vom cerceta hainele bucătică cu bucătică. Pare că-a uitat de

prietenii cu care mă amenința.“

Întrucât dulapul de flori în care se aflau lucrurile lui Mușat și-i spusese lui Healey să întărească paza în jurul prețiosului prizonier. Apoi plecă.

28

Domnul în albastru stătea gânditor la fereastră, când în ușă apărură un domn roșcat, îmbrăcat în haine cu carouri și purtând o mare floare roșie la butonieră. Era scund și, probabil pentru compensație, avea tălpi neobișnuit de groase la pantofi.

— Mă scuzați, zise el, o căutam pe pictorița Pittpott.

Cei doi admiratori de artă abstractă, cu câte o mână înfiptă în buzunar, se priviră câteva clipe ochi în ochi.

— E trei și jumătate noaptea, răspunse domnul în albastru. O oră cam nepotrivită.

— Mi-a venit o idee grozavă, explică netulburat și zâmbitor domnul cu floarea la butonieră, clătinându-se pe tălpile sale groase cât trei degete. Pictură pe mese ! Vă dați seama ? Mese pictate ! Fiind mari și orizontale, n-ai cum să le admiri decât suindu-te cu un etaj mai sus. Faci o găurică în podea, te lungești pe burtă, te uiți prin orificiu și admiri masa pictată. Am uitat să vă spun că peisajele înfățișează pământul văzut din avion. În felul acesta ai senzația că zbori.

— Admiram albastrele ziduri pittpottiene, răspunse la fel de surâzător domnul în albastru, și, ca să le contemplantă nestânjenit, am postat doi oameni în hol, să nu lase pe nimeni să intre aici. Vă rog să nu mă considerați indiscret, dar aș vrea să știu cum ați descuiat ușa și cum ați trecut de acești doi apărători ai contemplației estetice ?

— Ușa n-am descuiat-o, replică domnul roșcovan, prefăcându-se mirat și agitându-și încurcat minusculele picioare pe uriașele tălpi, apropiindu-se mereu de domnul în albastru. Dimpotrivă: am găsit pe ușă un afiș pe care scria: „Intrați fără să bateți !“ Iar în hol n-am întâlnit pe nimeni. Puteți să mergeți în hol, să vă convingeți, și să vă uitați, și pe ușă.

— Vă cred, răspunse amabil domnul în albastru, strângând ceva în buzunar, mai ales că arta noastră este de așa natură încât...

Restul acestei fraze n-a mai fost rostit niciodată: din tălpile îndreptate oblic în sus ale domnului roșcat porniseră, brusc și cu mare forță, două țâșnituri de lichid roșiat; o clipă, domnul în albastru parcă mai vru să

spună ceva, să-și scormonească buzunarul, dar nu mai putu decât să-și închidă ochii, trăsniț de un somn irezistibil.

Trei oameni pătrunseră în odaie și se îndreptară spre domnul în albastru. Scoțându-i arma din buzunar, îl puseră cu grijă într-un sac mare, amenajat cu găurele pentru respirație. Domnul cu floare la rever și tălpi groase se așează în locul rămas liber.

Numărul 109

29

— Tăticule, ce-s astea?

— Astea sunt niște scoici mici.

— Tăticule, cine a inventat scoicile?

— Nu le-a inventat nimeni : niște ființe mici, numite spirule, depun scoicile astea pe plaja continentului. Milioane și miliarde de scoici.

— Ah, tăticule, grozav a fost valul ăsta. Rece! M-a lovit peste față. Prea tare mă lovește. Ține-mă bine ! Mă lovește valul, ține-mă !

Mușat, gemând, se trezi : i se turna apă pe obraz, era pălmuit să-și vină în simțiri. Mai încolo, un agent aprinse iarăși lampa de sudură și apropie flacăra de pieptul gol al inginerului. Mușat se smuci în frânghii. Focul începu să-i mistuie carnea. Cercuri mari roșii începură să-i joace undeva pe creier, îndărătul ochilor.

— Tăticule, tare bine mai miroase carnea asta la grătar, pe marginea mării.

— Să-i povestești și lui mama ce bine am petrecut. Răsuțește-o, că altfel se frige doar pe o parte !

— Tăticule, e adevărat că focul e cea mai mare invenție a oamenilor ?

— Da, a fost cea mai mare invenție.

— De ce ?

— Pentru că de atunci oamenii au început să-și facă unelte de metal. Focul înseamnă muncă. Focul... focul arde, doare... focul...

— Tăticule, și care o să fie de acum încolo cea mai mare invenție ?

— O să fie aceea când multe lucruri se vor plăsmui singure pentru om, fără să fie nevoie de munca lui : fructele, grâul, toate vor crește singure și... cine te-a lovit în halul ăsta?

Puiu plânge :

— Tăticule, niște băieți toridieni răi de tot au spus că sunt un „venetic". Ce înseamnă asta? M-au lovit peste față. Uite-așa m-au lovit: jap, jap, pe un obraz și pe altul. Mă doare. Mai bine să ne azvârlim în apă !

Mușat, din nou pălmuit, se trezi și începu să geamă adânc.

— Nu simte nimic, mormăi un agent, durere peste durere n-are efect. Să-l lăsăm un sfert de oră să-și revină.

„Am trăit frumos. Am muncit, i-am iubit pe ai mei. Rezist bine. Trebuie să scap. Voi scăpa. Știu că voi scăpa. Nu vor afla de... — nu, nu, nu te gândi la asta, să nu vorbești prin delir". Din nou pumnalul de foc. Durere.

— Tăticule, de ce coralii se așază într-o ordine anumită ? Tăticule, de ce-i spune la asta mătasea broaștei? Tăticule, e adevărat că sub apă cresc mai multe plante și sunt mai multe animale decât pe pământ ? Tăticule, tu vrei să inventezi o...

— Taci, copilule ! De ce vorbești ? De unde ai aflat ?

— Trebuie să tac ?

— Da, taci, taci, te aud inginerii ăia doi! Taci!

— Dar dacă mă arde peste tot cu lampa de sudură, ah...

— Să taci, să taci !

30

Înainte de a sosi la lucru, Nostril, nerăbdător, dădu un telefon de acasă :

— L-ați gădilat pe român ? întrebă el în șoaptă ca să nu-l audă familia. A vorbit ?

— Șefule, e de fier, îi răspunse Healey cu o voce răgușită de nesomn. Cât ai fost în birou, a mai gemut el nițeluș, că nu era obișnuit cu jucăriile noastre electrice și cu sudura, dar acum poți să faci din el blindaj pentru tancuri, parcă nu simte, zău așa.

— Azi îi luăm la rând familia, șopti Nostril în telefon. Pregătiți totul !

Încă de când Nostril ajunsese în fața sediului, King, unul dintre detectivii săi, un om extrem de mărunț care scăpase ca prin minune în mii de încăierări, îl opri spunându-i că are ceva de raportat.

— La colțul străzii, în apartamentul unei pictorițe pe jumătate nebune, internată pentru o lună la sanatoriu, s-a postat un individ care ținea postul nostru sub observație.

— Cine e ?

— Asta am vrut să aflu și eu, dar a fost răpit. Supravegheam casa de peste drum cu un binoclu și...

— Unde e ?

— Am pierdut urma.

— Deci apartamentul a rămas gol ?

— Nu. S-a instalat altul acolo. Domnule inspector, cred că e vorba de serviciul secret. Am observat eu câteva amănunte care...

— S-ar putea, mormăi Nostril. Ia o echipă puternică și, în modul cel mai oficial, pune-l să se legitimeze. Dacă refuză, îl arestezi. Dacă-l cere serviciul secret, înseamnă că-i al lor.

— Păi al cui să fie ?

Nostril, care tocmai urca scările, se opri brusc cu câteva trepte deasupra detectivului său și îl fixă aproape supărat:

— Al cui să fie ? Dacă omul care e acolo e de la serviciul secret, cine se proțăpise acolo înainte ? Mă înțelegi ? înainte de serviciul secret? Ai? Vreo bandă particulară?

King, fără să răspundă, se scărpină încurcat în cap.

31

Nostril nu dădea voie să i se facă dimineața curățenie în birou. Îi plăcea să încuie la plecare camera, lăsând toate vraște — punând însă documentele în dulapul de fier —, așa încât dimineața să-și poată relua activitatea ca și când abia ar fi părăsit-o. În schimb, pe la 11 dimineața pleca în vreo deplasare, măcar o jumătate de oră, să se recreeze, timp în care personalul de serviciu îi putea aerisi și curăța biroul. Luptase mult să obțină această derogare de la rutina serviciului. Astăzi însă inspectorul, căruia îi plăcea atât de mult să găsească toate la locul în care le lăsase, era pândit de o mare surpriză. Descuind ușa, se îndreptă cu cheile în mână spre dulapul de fier, să scoată hainele și obiectele inginerului, să le examineze din nou. Îl izbi un miros neplăcut, ca de flori stătute peste noapte. La jumătatea drumului se opri încremenit : dulapul era spart, broasca cedase, ușa era întredeschisă.

Nostril pricepuse totul, dintr-o privire.

— Asta n-am mai pomenit ! exclamă el stupefiat. Spargere la poliție! în biroul meu !

O secretară tocmai intra, aducându-i tava de plăcinte cu vișine, dar Nostril o dădu iute afară și se apropie de dulap. Deschise ușa și, surprins, sări la o parte.

Peste el se prăvălise un balot mare de pânză albastră. Nostril, găfâind din pricina grăsimii, încercă febril să-l despătorească, întinzându-l pe covor, pe birou, în toată camera. Balotul însă, aflat în neorânduială, nu voia să se

lase desfăcut, părea un soi ciudat de nod gordian al textilelor. O clipă, inspectorul se temu ca în pânza albastră să nu fie ascunsă cine știe ce armă primejdioasă. Chemă doi ajutoari pricepuți la astfel de treburi; aceștia, cu niște contoare speciale, constatară că nu există nici un obiect de metal ascuns acolo; de altminteri însuși Nostril vârase de câteva ori un soi de andrele speciale în mijlocul pânzei.

După ce se asigurase că pânza nu conține vreun exploziv, se uită în dulap. Nu se mai vedea nimic : hainele inginerului, obiectele, puținele însemnări, totul dispăruse !

„Cine a putut să pătrundă aici ? — se întreba Nostril, deschizând fereastra ca să alunge mirosul acela urât. Cum, pe unde, dacă nu era un om al poliției ? Cum a aflat că inginerul a fost răpit de noi ? Cu ce intenții i-a furat lucrurile ? Și de ce a lăsat acolo balotul acesta ? Cum l-a introdus în clădirea poliției ?“

Toate erau atât de bizare, încât inspectorului nu-i venea să-și creadă ochilor. Dacă mai avusese vreo îndoială cu privire la însemnătatea afacerii, ea se risipise acum. Nu, omul nu era nebun! Probă: avea complici atât de puternici și de bine organizați, încât erau capabili să facă o spargere și în sediul poliției, numai ca să sustragă cine știe ce document compromițător. Dar și hainele, și pieptenele... — de ce au furat totul ? îl trecură sudori reci când observă că i-au dispărut și niște hârtii oficiale cu mențiunea „strict secret", a căror pierdere putea să-i aducă noi încurcături.

Tocmai atunci secretara intră din nou :

— Ați lăsat contactul telefonului B la mine. Vă caută serviciul secret.

Vocea generalului Bigellow răsuna plină de acreală :

— La numai 24 de ore... Da, te chem din nou pentru că mă ciocnesc de voi... De ce mi-ai legitimat omul...? Cum, nu știi ? ! În apartamentul pictoriței moderne nebune... am uitat cum o cheamă...

— N-am știut că-i agentul dumneavoastră...

— N-ați știut, n-ați știut ! Omorâți, legitimați, fără să știți cu cine aveți de-a face.

Lui Nostril îi sări țandăra :

— Ni s-a părut curios să fim supravegheați. Doar suntem poliția !

— Serviciul secret poate supraveghea pe oricine și oricând îi place.

Nostril se mira că nu i se cere socoteală pentru necunoscutul omorât în gang.

— Ați pus și oameni să patruleze pe stradă, în fața sediului ! spuse el, pândind răspunsul.

— Nu-i adevărat, replică prompt generalul.

Lui Nostril, tonul îi păru sincer.

— Domnule general, izbucni inspectorul, simțind că se apropie de un domeniu delicat, înțeleg, omul din casa Pittpott e omul dumneavoastră. N-o să-l mai plictisim. Dar înainte de el, cine a fost acolo ? Că și înainte a fost acolo un agent. Al cui?

La celălalt capăt, liniște, ca și când cineva l-ar fi izbit pe general în moalele capului. Vocea lui, până atunci subțiată de enervare, răsună acum mai gros, mai calm, mai obosit.

— Nu știi, nu e treaba dumitale. Dragă Nostril, dacă ții la viață, ar fi mai bine să nu fii atât de curios. Și, fiindcă veni vorba de viața : dacă românul se mai află la dumneata, ar fi mai bine să-l trimiți la serviciul nostru secret. Îți spun asta din prietenie — și generalul închise iute.

Nostril își chemă iute ajutorul. Acesta încremeni în prag, surprins de pânza care vălurea prin toată odaia.

— Ascultă, Healey, spuse Nostril dramatic, suntem în septembrie 1965. Ține minte ! Analele criminologiei vor menționa această dată. Pentru prima oară a fost spart și jefuit un sediu central al poliției noastre.

Nostril îi explică toate cu de-amănuntul ajutorului său — nu atât ca să-l lămurească, cât ca să-și clarifice lui însuși întreaga situație. Fața blondă și lătăreată a lui Healey trăda o uimire fără margini.

— Trebuie să anunțăm serviciul secret, spuse agentul la urmă. E de resortul lor.

— Nu-mi convine ! explodează Nostril. Aici e o afacere grasă. De ce s-o scap din mână?

— E riscant, șefule! stăruie Healey care, în fața neobișnuitului caz, simțea nevoia unei autorități superioare.

Nostril oftă ușurat : dacă Healey insista atât pentru un control superior, însemna că e nevinovat, că nu el i-a ajutat pe hoți să extragă din dulap lucrurile inginerului. Afară de cazul... afară de cazul că Healey a vândut cazul celor de la serviciul secret. Nu cumva...? încetul cu încetul, Nostril simțea că toate i se lămuresc: cine altcineva ar fi putut să-i spargă biroul dacă nu serviciul secret, care spiona până și poliția ?

Dar ce interes ar fi avut serviciul secret să-i lase în loc balotul acesta de pânză? Nostril îi cunoștea destul de bine pe cei de la serviciul secret. Știa

că ei ar fi fost în stare să descuie broasca fără a lăsa urme, să cerceteze în dulap tot ceea ce îi interesa, fără ca Nostril, dimineața, să-și dea seama că i-a umblat cineva prin birou. Nu, lucrătura era prea grosolană, hotărât că nu era vorba de serviciul secret. Trebuia să fi fost aici altă mână — mâna care postase agenți în apartamentul pictoriței și chiar pe trotuarul de peste drum de sediu.

32

Trecând în alt birou, Nostril începu o anchetă fără precedent în cariera sa. Cercetase adesea spargeri, dar nu săvârșite în propriul său sediu. Întreaga secție, om după om, trei ore la rând, trecu prin fața inspectorului, cerându-i-se fiecăruia să-și prezinte alibiul.

Se mirau, căci nu știau nimic de spargere. Erau polițiști de carieră, majoritatea fuseseră noaptea într-un local sau altul, „în inspecție” — unde consumau gratuit pe socoteala patronului de restaurant; la alții alibiul consta, invariabil, în cuvintele „am dormit acasă” sau „am dormit la domnișoara cutare”. La urmă, înnebunit, cu un arzător simț al neputinței, Nostril îl chemă pe ajutorul său, Healey. Îl prețuia pentru mărginirea lui, pentru devotamentul lui de câine : lui Nostril nu-i plăcea să se înconjoare de oameni inteligenți, socotea că are el destulă inteligență pentru toți ; așa încât, decât unul capabil care să-i facă cine știe ce surpriză, prefera unul fără inițiative, dar care sa-i execute precis toate ordinele.

— Ascultă, Healey, mormăi el, casa lui Mușat e bine păzită ?

— Nu-ncape vorbă, șefule: trei oameni sunt de gardă acolo !

— Ați percheziționat-o în amănunt ? S-au găsit ceva aparate ciudate, fiole, retorte, mai știu eu ce ?

— Nici urmă, șefule, ți-am mai spus. Dacă românul nostru e inventator, apoi să știi că lucra în altă parte.

— Eu cred că oamenii tăi n-au căutat destul de bine. Trebuie să mai fie ceva acolo. Lasă-mă să mă gândesc, peste zece minute o să te chem.

Nostril părăsi camera în care ședea provizoriu și se întoarce la el în birou. Feri marginile balotului de pânză, se așeză într-un fotoliu, chemă secretara și-și ceru plăcintele cu vișine. Erau primele pe care le mânca în ziua aceea. Mesteca rar. Își luă capul în mâini. Își simțea creierul ca sala de mașini a unui vapor: zumzăia, lucra din plin.

Numai că vaporul nu prea înainta.

Nostril se deosebea de polițistul burghez divinizat prin romane. Era mai real decât plăsmuirile romanelor. Îl deosebea, între altele, lipsa lui de pasiune pentru meserie. Puțin îl importa dacă se afla în fața unui caz misterios sau nu, „frumos” sau „urât”; în locul unui asasinat celebru, dezbătut cu lux de amănunte în toată presa, prefera o simplă contravenție de la regulile circulației, dar cu o condiție: delicventul să aibă un tată bogat. Lucra târziu, dar nu din pasiune pentru muncă, ci din cauză că lua meseria agitată de polițist așa cum e, și pentru că spera să-i pice în mână vreun caz mănos. Nu avea nici celălalt tic al anchetatorilor celebri, cărora le place să aibă în preajmă un admirator sau aghiotant inteligent, cu care să dezbată cazul pe toate fețele; dimpotrivă, își bătea capul singur, gelos, ca nu cumva ajutorii săi să descopere înaintea lui vreo sursă inedită de șantaj, de câștig.

Acum însă se găsea în fața unui caz deosebit. Un surd instinct îl prevenea că poate își riscă și viața. Simțea nevoia de a părăsi calea obișnuită a anchetelor sale.

Își aduse în birou o mașină de scris : câteodată țacănitul, munca mecanică a bătutului la mașină îl ajutau să-și pună ordine în gândire. Începu să dactilografieze cu două degete:

A fost făcută spargerea de către complici ai românului ?

Nu cred. Niște complici adevărați nu s-ar fi mărginit să fure obiectele. L-ar fi ajutat să evadeze.

Poate n-au putut pătrunde până la el ? Poate sunt totuși complicități lui ?

S-ar putea. Un fapt însă e sigur: au avut nevoie de obiectele lui. Sau poate doar de unul, dar, ca să nu-mi dau seama de care anume, le-au furat pe toate.

Scopul spargerii ?

E clar: obținerea a ceva ascuns în vreunul din obiecte. Doar le-am cercetat pe toate : raglanul cafeniu, pantalonii, haina, pantofii, cămașa albă, pieptenele negru, cravata, batista, lenjeria, câțiva bani, câteva hârtii pe care le-am văzut. Nimic important.

Și atunci? Banda ar putea aparține vreunui trust. Voia invenția. Serviciul secret ? Nu, n-ar fi procedat așa.

Cine a făcut spargerea ? Căi de investigație : interogatoriul — n-a dat nimic. Amprente ? Nu-s. Și atunci ?

Aici Nostril se opri din bătut. Simțea o durere ascuțită în stomac, dar era atât de cufundat în gânduri încât abia după vreo zece minute își aminti să mănânce o plăcintă cu vișine. În momentul când se apleca s-o scoată din sertar, simți cum îl străbate un fior. Își retrase mâna și începu să bată iute, inspirat:

Singura soluție : să-i faci să mai întindă o dată mâna. Să atragi banda cu noi obiecte-momeală ! S-o faci să mai încerce spargerea o dată. Cu orice sacrificii. Ar fi ceva.

34

Înfrigurat, Nostril duse mașina la loc și începu să se plimbe prin birou.

— Dar cum se explică prezența balotului de pânză albastră ? De ce l-au lăsat aici ?

Știa că există obiceiul ca diferite bande să lase la fața locului embleme. Dar însoțite de un avertisment, de o amenințare, de vreo inscripție oarecare. În cazul de față, cui i se adresa semnalul ? Lui Mușat ? Nu, căci inspectorul nu era prost să-l informeze de spargerea făptuită. Poliției ? Evident, nu, căci aceasta nu avea de unde să priceapă semnificația semnalului. Poate că balotul era pus numai ca să inducă în eroare, să strice orice calcul.

Ajuns la acest punct al concluziilor sale, Nostril se așeză greoi și puse mâna pe un telefon rar folosit, care nu era în legătură cu secretara.

— Cine-i ? Mike ? întrebă el pe o voce înăbușită. Ascultă, Mike, am neapărată nevoie de băieții tăi, ca să pătrundă într-o casă. Fii atent: casa e păzită de 3—4 oameni de-ai mei, va fi de luptat. Oamenii tăi să vină cu geamantane, să se prefacă neapărat că fură ceva. În același timp, să ducă cu ei în valize niște cântare, retorte, eprubete, chimicale, plante medicinale, mă rog, chestii de-ale farmaciștilor, și să le ascundă sub pat..

— Să precizăm ! zbârnâi în telefon vocea subțirică a lui Mike. Avea un ton profesional, ca unul din acei funcționari de magazin alimentar care primesc prin telefon o comanda să trimită la doamna Smith un pui fript cu cartofi prăjiți; ei repetă pronunțând adresa rar, ca nu cumva să greșească trimițând puiul la doamna Jones : faptul că nu era de obicei vorba de pui, ci de bombe și gloanțe nu schimba de loc caracterul prozaic și liniștit al muncii lui.

— Vasăzică, recapitula Mike, ne prefacem că am venit să furăm, dar, de fapt, dimpotrivă, lăsăm lucrurile alea sub pat. Schimbăm focuri cu 3—4

oameni de-ai tăi. Ei nu știu nimic. Este ? încă ceva: cu locatarii ce facem ? Legat căluș, pocnit cap, înmormântare, evacuat sau ce ? Evacuat altă cameră ? Perfect, se face. Ai uitat să-mi spui în cât timp.

— Fulger! Până într-un sfert de oră ! Notează-ți adresa !

După o pauză, în care timp Mike își notase adresa, i se auzi din nou vocea de scapet:

— Hei, inspectore, dacă moare vreun om de-al tău, treaba ta, dar dacă-mi pică mie vreun băiat, cine suportă cheltuielile de înmormântare?

— Te privește... spuse Nostril. Ascultă, Mike, dacă-mi rezolvi chestia asta simplă, îi dau drumul lui Jenkins al tău, mă tac că n-am nici un fel de dovadă contra lui.

— E-n regulă ! exclamă mulțumit Mike. Dar stai puțin: senatorul știe ?

Șef de bandă experimentat, Mike nu voia niciodată să facă ceva împotriva voinței senatorului.

— Nu-i o chestie politică, îl lămuri pe un ton cât mai indiferent inspectorul. Am eu un interes, i-o afacere de-a mea.

— S-a făcut, șefule ! Să mă servești și dumneata la fel de iute! Până într-un sfert de oră, vom ataca.

Peste douăzeci de minute, Healey avea să năvălească gâfâind în biroul inspectorului.

35

Puiu și Roxana tocmai muiau în ceai chiflele aduse de un agent când de afară se auziră împușcături.

Ușa se deschise brusc, și, înjurând sălbatic, o grămadă de oameni năvăli înăuntru. Unul era rănit la mână, îi curgea sânge.

— Treceți dincolo ! urlă cel care părea să fie șeful bandei.

După un timp, când zgomotele se liniștiră, mama scoase capul pe ușă și privi în dormitor.

— Haideți, le zise ea copiilor, terminați-vă ceaiul.

— Ia uite, mămico, se miră Puiu, iar ne-au răscolit casa.

36

— Patroane, parc-ai fost profet, gâfâia Healey. Abia m-ai întrebat dacă-i bine păzită casa inginerului, că au și dat năvală acolo vreo 12 tipi

mascați. Băieții noștri s-au bătut eroic. James a fost rănit mortal, dar indivizii tot au pătruns acolo. Voiau să fure ceva, veniseră cu geamantane.

— Vezi, vezi ? îl muștră Nostril. Trimite-i flori soției lui James, s-o anunțe cineva cu delicatețe că flăcăul a căzut, iar tu ia cu tine 20 de oameni. Mai percheziționați casa o dată. Dar nu așa, în cine știe ce cotloane: vezi locuri simple, pe unde ai noștri uită să caute din cauză că nici nu par ascunzători — valize vechi, locul de sub pat, coșul de rufe murdare...

După ce Healey ieși în fugă, inspectorul telefonă din nou :

— Alo, Bishop ? Aici e Nostril. Ascultă, colega, am nevoie de ajutorul tău. E o chestiune din cale afară de grea și nu vreau să chem serviciul special. Mi se pare că unul din oamenii mei, sau mai mulți, a organizat o spargere în propriul nostru sediu.

De cealaltă parte a firului se auzi un șuierat de uimire.

— Bishop, dragă, spuse inspectorul pe un ton patetic, am impresia că e cea mai mare afacere din cariera mea. Adu-ți aminte cum te-am ajutat eu în cazul locotenentului Patricius ! Uite ce te rog: azi este sâmbătă, vreau ca până luni de dimineață sediul să fie păzit de oamenii tăi. Cât mai discret, că nu vreau să observe oamenii mei. Dar oricine iese cu vreun pachet mare să fie filat. Orice mașină sau camion care se oprește în față să fie urmărite. Vreau să am evidența tuturor persoanelor care au intrat sau au ieșit din sediu.

— Omule, dar n-am atâția băieți! exclamă inspectorul Bishop. Ai uitat că orașul urlă de greve și demonstrații!

— Măi, Bishop, spuse Nostril pe același ton patetic, aici e vorba nu numai de ajutor, ci și de parale. Când am avut cazul cu fata deputatului ăla, ții minte, sper, că ai câștigat 500 de dolari. Ei bine, Bishop, aici e rost de 5.000 sau chiar de 50.000! Îți spun asta ca să vezi câtă încredere am în tine !

— N-avea nici o grijă ! bubui vocea lui Bishop. Casa va fi păzită ca diamantele coroanei britanice!

Transpirat de emoție, Nostril închise telefonul sprijinindu-și capul în palmă. Faptul că fusese nevoit să-i mărturisească inspectorului Bishop că-s bani în joc nu-i plăcea de loc. Dar nu avusese încotro. De altminteri, acum, văzând ce forțe uriașe se înfruntau aici, Nostril evalua afacerea la milioane de dolari: era gata să-i dea celuilalt și sute de mii, numai să fie ajutat de-adevăratelea.

Își dădea seama că nu mai are în față decât cel mult 48 de ore : luni dimineața, pe cale legală, serviciul secret va izbuti până la urmă să-i smulgă

din mână prizonierul.

37

— Haide, mâncați ! îi îndemnă mama.

Trebăluia prin odaie, să aranjeze lucrurile aruncate alandala.

— Haide, nu vă mai tot uitați în jur !

În aproape aceeași clipă, ușa se deschise și din nou năvăli în casă o grămadă de oameni.

— Treceți dincolo! strigă Healey.

— Doar ați mai făcut percheziție o dată, chiar adineauri! se împotrivi soția inginerului.

— Aceia erau alții. Acuma suntem noi. Hai, treceți dincolo! Băieți, uitați-vă prin cele mai simple ascunzători : sub saltele, sub pat. În coșul de rufe...

Camera abia aranjată începu iarăși să fie răscolită ; dezordinea cea mai grozavă începea să devină aspectul ei obișnuit.

38

Generalul Bigellow căuta să nu pară prin nimic un militar de carieră : afecta maniere distinse, se pudra și se parfuma din abundență, își îngrijea mâinile cu o pasiune feminină și nu purta aproape niciodată uniformă. El își explica toate acestea spunându-și că orice om al serviciului secret trebuie să aibă obișnuința de a părea altceva decât este. Însă, de fapt, generalul se rușina cu extracția sa umilă : fusese militar de carieră, cavalerist, și ajunsese să fie avansat numai datorită căsătoriei pe care o făcuse cu fața unui mic bancher dintr-un oraș de provincie, o fată palidă și urâtă, căreia îi plăceau versurile și care încercase de două ori să se sinucidă. Ca leac împotriva neurasteniei, îi aleseseră ca soț pe acest cavalerist; fata nici nu voise să-l vadă, dar, după câțiva ani de conviețuire, ajunsese să-i dedice versuri proaste de dragoste, pe care, spre groaza lui Bigellow, îi plăcea să le citească în public, de față cu notabilitățile orașelului.

Ca să scape de ea, Bigellow se angajase voluntar în Coreea și în toate războaiele coloniale pe care le purta Torida în regiunile asiatice; renunță eroic la concedii pentru ca să nu se mai întoarcă acasă ; mai mult chiar : atunci când ea veni să-l viziteze pe front, Bigellow se repezi de două ori în

liniile dușmane, câștigând înalte distincții militare. Dacă nu se împăca de loc cu soția, în schimb se înțelegea cu socrul, pe care, în calitatea lui de militar, îl informa la timp să facă diferite speculații ; aceste informații și norocul îl transformară pe bancherul provincial într-un mare bogătaş. Când Bigellow se văzu la serviciul secret și când căpătă un mare pachet de acțiuni ale Societății „Textinghouse”, își realizează visul vieții : divorță și se recăsătoriește, la 60 de ani, cu domnișoara Crosby, o fată de 18 ani, care salva astfel de mizerie o întreagă familie.

În ultima vreme, Bigellow vânduse participarea sa la „Textinghouse” în schimbul unui pachet mare la Societatea „Wessemer”, care-i promisese și locul de director general oricând împrejurările l-ar sili să se retragă de la serviciul secret.

În acea ploioasă dimineață de sâmbătă, șeful serviciului secret tocmai asculta raportul unui agent particular pe care-l pusese să-i păzească tânăra soție, când secretara, care știa că nu trebuie să-l deranjeze când primește asemenea rapoarte, își vârî îngrijorată capul pe ușă :

— Yardley zice că i-ați dat ordin să între imediat.

Spre marea mirare a secretarei și a agentului, Bigellow renunță să mai asculte restul raportului și spuse preocupat:

— Da, să intre imediat. Dumneata, Bill, așteaptă-mă în hol.

Yardley, un om a cărui față îngustă și osoasă contrasta ciudat cu corpul gras și greoi, luă stângaci poziția de drepti și spuse:

— Am aflat. Cei de la „Textinghouse” s-au împotrivit. Se feresc de serviciul secret, spun că... spun că...

— Ei, ce spun ? întrebă răstit generalul Bigellow, deși știa care va fi răspunsul.

— Spun că serviciul secret e în mâinile concernului „Wessemer”, că dumneavoastră... Aici Yardley socoti că e mai prudent să nu continue și schimbă vorba: Am avut noroc mare, printr-o întâmplare neașteptată am reușit să...

— Lasă poveștile! strigă Bigellow. Mie să-mi spui unde a mai lucrat românul. Stai jos!

Yardley scoase o listă din buzunar și începu :

— Acum opt ani a...

Ușa pocni dată de perete, și doi indivizi însângerați se năpustiră înăuntru.

— Domnule general, strigă primul, care răspundea la numele de Ned, vă rugăm să ne iertați c-am dat năvală, dar vrem să vă raportăm că...

Mai năvăliră în cameră șeful serviciului Balcani, al serviciului secret și alți doi ofițeri care nu voiau ca agenții să-i raporteze direct generalului, fără ca și lor, ca superiori, să le revină ceva din meritele noii descoperiri.

— Lasă, nu te mai scuza ! interveni șeful serviciului Balcani, un toridian scund și rubicond, omul lui „Standard”, fost director petrolist la Ploiești. Ți-am spus să raportezi de-a dreptul generalului.

— Închiriasem...

— ...După ordinele mele, interveni alt ofițer.

— ...O cameră peste drum de locuința lui Mușat.

— Puțin mai la stânga blo...

— Da' tăceți odată ! strigă Bigellow.

Încă furios, aștepta ca agentul să continue. Acesta însă crezu că lui i se adresează imperiosul „tăceți!” Bigellow îi strigă deodată:

— Tu, Ned, vorbește! Ȑilalți să tacă.

Agentul simți că, dacă nu vorbește scurt, riscă să atragă asupra sa furia generalului:

— O bandă necunoscută a forțat adineauri paza poliției și a pătruns în locuința lui Mușat. Avea geamantane, a luat ceva cu ea. Acum poliția face o nouă percheziție. Cred că fusese banda lui Mike, erau mascați, dar mi s-a părut că recunosc un om din banda asta.

— V-ați bătut și voi ? De unde sângele ăsta ?

Ned își dezveli într-un zâmbet încântat dinții pătați cu sânge :

— Am coborât în îngrămădeală și am luat un prizonier, un tip de la poliție, unul James, care era pe moarte. Îl împușcaseră în măruntaie. Voia apă, se chinuia. L-am târât la noi și i-am dat câte un pahar cu apă pentru fiecare informație interesantă. Ne-a spus că românul se afla mai departe la Nostril și că la poliție s-a făcut o spargere: niște necunoscuți au spart dulapul lui Nostril, au furat lucrurile inginerului Mușat și au lăsat în schimb un balot misterios de pânză albastră.

— Un balot misterios de pânză albastră ! repetă generalul îngrozit.

Ceilalți se priviră mirați: de obicei, șeful serviciului secret știa să-și stăpânească emoțiile mult mai bine.

În loc să mai ceară vreun amănunt, ca și când simpla pomenire a balotului i-ar fi lămurit totul, generalul își concedie colaboratorii. Rămas singur, deschise un sertar de fier al biroului său și scoase de acolo un mic aparat de telefon.

Cam în același timp, șeful serviciului Balcani, spunând că se simte prost, părăsea sediul în mare grabă. Ajuns acasă, fostul petrolist își părăsi apartamentul prin altă intrare, schimbă trei ascensoare și, trecând printr-un coridor ce părea nepăzit, pătrunse printr-o ușă dosnică într-un birou luxos și pustiu.

— Dumneata ești ? se auzi o voce. Vin imediat.

În cameră pătrunse un om de o înălțime neobișnuită, o siluetă cunoscută din presa de mare tiraj: domnul Eduard Rockepont, căpetenia marelui concern care îngloba faimoasa firmă „Textinghouse”.

— La inspectorul acela se află un balot de pânză, începu fără altă introducere șeful serviciului Balcani. Bigellow, auzind despre balot, s-a speriat de moarte.

Rockepont zâmbi acru :

— Are și de ce. Acțiunile lui nu prea stau bine : „Wessemer” o să fie zdrobit de „Textinghouse” uite-așa! și marele financiar luă de pe birou un creion simplu, de culoare roșie, și-l rupse fără efort între degetele lui osoase.

40

— A spus că are un atac de inimă, raportă un agent, dar s-a dus la Rockepont

— Bine, ești liber azi..., răspunse generalul. Ar fi bine să te mai familiarizezi cu treburile din Balcani ; domnul șef al serviciului Balcani, bolnav, cum e de inimă, nu cred să mai aibă mult de trăit. Să vie Yardley la mine.

Clipind des îndărătul lentilelor groase ale ochelarilor, Yardley reapăru în birou. Gras, mătăhălos, se așeză greoi pe scaun și-și trecu mâna obosit, peste fața îngustă și osoasă :

— Începusem să vă spun că acum opt ani Mușat a lucrat în laboratorul de fibre dacron al Institutului de mase plastice „Textinghouse”. Vă amintiți, era în vremea când s-au produs acolo patru explozii la rând, și toată lumea spunea că-s provocate de... hm, concernul „Wessemer”...

— Treci peste asta, nu mă interesează... Vasăzică, nimeni nu voia să se angajeze acolo, de frică, și așa a pătruns românul.

— Nu numai de asta, zise Yardley încurcat și începu să-și frece lentilele la ochelari, ca să nu mai fie nevoit a privi pe general în ochi. Știți, cam din '57, de când cu satelitul rușilor, laboratoarele noastre au început să se dea în vânt după indivizi originari din răsărit. Cât le-am spus noi că s-ar putea să fie spioni, ei o țineau una și bună : că rușii, cehii și ceilalți au nu știu ce savanți grozavi.

— Dumneata lungești vorba.Unde a mai lucrat românul ?

— După doi ani trecea la Institutul de cercetări submarine „Cox“.

— „Cox“? se miră Bigellow. Ce legătură au cuptoarele electrice cu cercetările submarine ?

— E un camuflaj, tot al celor de la „Textinghouse". Se pare că au vrut să valorifice ca fibre textile algele de pe fundul mării, ba chiar și scoicile, apoi keratina, știți, coarne, copite...

Bigellow se simțea prost : la serviciul secret avea de-a face cu tot mai mulți specialiști, profesori și ingineri ratați de felul acestui Yardley. Serviciul secret devenea mai curând o muncă „științifică", parcă își pierdea caracterul militar, de luptă, risc, încăierări ; chiar și perfecționarea uneltelor de spionaj parcă contribuia la asta. Lui Bigellow i se părea că vede momentul când locul său va fi luat de vreun specialist scofâlcit, cu zece dioptrii la ochelari. Ascultă cu jumătate de ureche explicațiile celui alt cu privire la alge, scoici, copite și keratină, apoi, când auzi pomenindu-se și de acidul ribonucleic din care e constituită plasma germinativă, simți că a ajuns la capătul răbdării și izbucni brusc :

— Bine, dar mi-ai spus că românul e inginer chimist. Ce legătură poate să aibă el cu biologia ?

— La el în țară studiasse biologia, spuse Yardley temător, de parcă s-ar fi dezvinovățit. Abia aici a devenit inginer chimist. Laboratorul „Cox“ l-a dat afară după un an, din cauza unei certe.

— Interesant. Ce ceartă ?

— Nu voiau să-i recunoască titlul de inginer. Universitatea „Farvard", la urmă de tot, când el își terminase studiile, nu i-a mai dat diplomă.

— Imbecilii ! mormăi Bigellow. La toți băieții de bani gata le dau o diplomă științifică cu care să se facă acționari, iar la oameni de pe urma cărora am avea de câștigat... Ce-a făcut pe urmă ?

— A șomăt vreo trei luni. Se prezentase la birourile „Wessemer”, spunând că a lucrat ani de zile la „Textinghouse” și că era pe punctul de a face o invenție colosală când a fost concediat. Nu voia leafă mare, voia doar să orienteze laboratoarele după un program al lui, venise cu un proiect utopic de invenție...

— Ce proiect ? întrebă Bigellow fremătând.

— Omul „Wessemer”-ului, care a trecut între timp la „Textinghouse”, mi-a spus că era „o aiureală complet aiuristică”...

— Ce fel de aiureală, ce propunea românul ?

— Precis n-aș putea să...

— Imbe..., începu Bigellow, dar se abținu și spuse : Domnule Yardley, mă ții de o jumătate de oră de vorbă și tocmai ceea ce îmi trebuie nu-mi spui. Crezi că stau să te ascult de dragul dioptriilor dumitale ? Să-mi aduci imediat...

În timp ce vorbea, apăsă pe opt butoane deodată, și biroul se umplu de colaboratori alarmați.

41

Cu buza de jos umflată, ciufulit și prefăcându-se încovoiat sub greutatea geamantanelor, Healey pătrunse în birou. Deschise două geamantane și, triumfător, etală în fața lui Nostril niște borcane cu substanțe chimice, câteva retorte, baloane, tuburi de cauciuc și de materie plastică, plante medicinale, două cântare de farmacie și niște caiete cu însemnări.

— Patroane, zise Healey entuziasmat, ai crescut azi în ochii mei cu un cap. A doua oară ți se adeverește profeția. Prima oară mi-ai spus să întărim garda la Mușat acasă, și imediat au venit niște bandiți. Acum ne-ai spus să căutăm pe sub pat și prin alte locuri la vedere și poftim! ia uite ce captură! Păcătosul ăla de Grower îmi spusese că a căutat bine ! I-am dat trei zile de carceră, să se învețe minte altă dată.

— Mda..., făcu Nostril. Lucrurile erau prea la vedere: nici bandiții ăia misterioși nu s-au priceput să le găsească.

— Dar ce captură ! se extazie Healey. Ia uite, până și caiete cu însemnări.

Inspectorul însă, spre marea uimire a aghiotantului, nu părea prea entuziasmat. Nu se apucă să cerceteze obiectele și nici nu se învrednici să le privească mai atent :

— Pune-le acolo, în dulap..., spuse el indiferent.

Healey se retrase, dezamăgit. Ar fi fost mult mai vesel de-ar fi știut prin câte emoții trece acum Nostril, chiar dacă nu stă să cerceteze cu de-amănuntul lucrurile aduse.

— Așadar, își spunea inspectorul mâncând o plăcintă, „marea experiență” poate începe. E ultima șansă !

Era sigur că necunoscuții care lăsaseră în dulap balotul au și aflat că Nostril e în posesia unor noi obiecte, ba chiar și a unor însemnări.

„Din două, una : ori încă de la prima spargere și-au procurat ce le trebuia (dar atunci nu s-ar explica de ce ne mai urmăresc cu atâta înverșunare ; poate ca să-și scape prietenul, pe Mușat ?), ori vor veni din nou, pe aceeași cale pe care au folosit-o azi-noapte!... Și dacă vin...”. dar nu-și mai termină gândul, căci o nouă idee îi țâșni în minte: s-ar putea ca de la Mușat să mai afle ceva. Ce-ar fi dacă ar aranja o confruntare a inginerului cu... balotul albastru ?

42

Mușat, intrând, tresări îngrozitor la vederea balotului. Fusese schingiuit și se vedea că nu-și mai poate stăpâni bine emoțiile. Ochii săi erau atrași ca de un magnet de pânza albastră, strălucitoare ; în acești ochi negri apăru treptat o lumină de duioșie, de dragoste și chiar de veselie, pe care Nostril n-o mai văzuse la inginer.

„E un semnal ! — își spuse Nostril. Ia uite cum îi mai sticlesc ochii !“

Abia acum, urmărind privirile românului, inspectorul își dădea seama că — oricât de ciudat ar părea — nici nu cercetase ca lumea balotul acela. Ce-ar fi dacă ar face-o în prezenta lui?

„Textile !“

Cuvântul îi năvăli subit în minte. Să fi vrut oare complicității lui Mușat să-i semnaleze că a reușit vreo experiență ?

Până atunci, pânza i se păruse o pânză ca toate celelalte. Acum însă, îi dădu de gândit faptul că balotul era împăturit în așa fel încât nicăieri nu-i vedea vreo margine : balotul era încurcat, ca și când l-ar fi despăturit un vânzător neîndemânatic, care nu mai știa cum să-l împaturească la loc. Albastrul pânzei avea o strălucire limpede; materialul era subțire și dens, părea impermeabil, ca o materie plastică, dar suplu și foșnitor ca o mătase din cele mai fine.

— Ți place pânza pe care mi-am cumpărat-o ? întrebă liniștii Nostril. M-a costat foarte ieftin, nimica toată.

Îl urmări pe celălalt din priviri și adăugă :

— Sunt curios ce fabrică a putut să scoată o țesătură atât de frumoasă. Dumneata, ca om care ai lucrat în branșă, ar trebui să știi. Sau poate vrei să chemăm niște experți ?

Din nou, aceeași tăcere încăpăținată.

Nostril chemă secretara și tăie un petic de pânză :

— Să se facă până luni o analiză chimică completă.

Spusese asta trăgând cu coada ochiului spre român, însă acesta nu părea impresionat de analiză. Era atent la balot. O rană de pe față — urmarea unui pumn — începuse să sângereze, dar Mușat parcă nici nu-și dădea seama, atât de atent cântărea din ochi balotul de pânză.

„Numai un semnal de eliberare poate să fie privit cu atâta lăcomie — își spuse inspectorul. Parcă ar scrie pe balot când și cine îl scapă — așa se uită la el.”

— Ascultă, mister Mușat, vorbe încet Nostril. Înainte de a pune ca nevasta și copiii să fie chinuiți în fața ochilor dumitale, gândește-te bine la ce faci. La urma urmei, ce te așteaptă în România ? Bani? Ți dăm noi câți vrei! Condiții de lucru? Ți dăm! Diplomă? Păcat că n-avem academie, că te-am face și academician. Vrei să te răzbuni că te-am nedreptățit ca străin ? E o copilărie ! Avem și noi prejudecățile noastre naționale, dar ne cunoaștem interesul. Vei fi ținut în puf. Sau poate vrei să-ți slujești țara ? E frumos să fii patriot, dar...

Vocea lui Mușat izbucni pe neașteptate:

— Am fost concediat de la fabrica voastră de dacron pe motiv că „europenii” nu se pricep la materiile plastice. Am fost dat afară de la crescătoria viermilor de mătase din Dikiensotta pe motiv că „europenii” sunt rămași în urmă în creșterea gândacului de mătase... Am eu sucelele mele, persecuția m-a înfuriat mai tare decât foamea. Asta mi-a dat putere să... să... da ! să inventez, să muncesc opt ani în șir. La crescătoriile viermilor din Dikiensotta, la dacron, pe fundul oceanului și în alte douăsprezece locuri, pentru — ține-te bine, Nostril, poți să crape, că n-o să afli despre ce e vorba ! — pentru una din cele mai mari invenții din istoria umanității.

— Să-ți spun sincer, vorbe Nostril, dumneata n-ai aptitudini de inventator. Priceput și inteligent probabil că ești, dar ai un cusur mare. Uite,

gândește-te la asta: marii descoperitori și inventatori uciși și schingiuiți pentru opera lor au fost, cel mai adesea, oameni singuratici. Uite, tipul acela, Giordano Bruno, care a fost ars pe rug de inchiziția catolică. Cred că nu lăsa doi copii și o nevastă în urma lui. Așa da, te cred că da! așa i-a convenit să se lase torturat. Opt ani la rând, asta ți-o spun cu precizie ; nu știu ce teorii avea, nu e specialitatea mea, dar recordul lui de rezistență la tortură îl cunosc precis. Nu i-a păsat de tortură. Și știi de ce ? Pentru că suferea el singur, nu punea pe alții să sufere pentru el.

Mușat nu se clinti.

— Vezi dumneata, continuă Nostril amuzat de propriul său cinism, eu cred că dacă n-ar fi existat pe lume copiii și nevestele, omenirea ar fi avut mult mai iute parte de progres. Nu pentru că nevestele, copiii, familia omenească în general, n-ar cere progresul : nu, dimpotrivă, fiecare inventator, când pornește la drum, pornește cu ideea că va croi prin opera lui o viață mai bună pentru copiii săi, pentru generația ce vine.

Nostril adoptă un ton filozofic.

— În acest sens, familia e motorul progresului. Dar când dă de greutate, de primejdii, un familist — oricât de genială i-ar fi opera — își spune : „Pe mine am dreptul să mă sacrific, dar pe ai mei nu i-am întrebat. Și chiar dacă i-am consultat, ce pot răspunde și ce știu niște copii ?...”.

Spunând acestea, Nostril deschise sertarul din mijlocul biroului și, scoțând o fotografie, o aruncă cu un aer monden pe birou :

— Apropo, ai complimente...

Cu ochii mistuiți de o pasiune pe care zadarnic căuta să și-o ascundă, Mușat cerceta fotografia care-i înfățișa pe ai săi. Soția privea încordat înainte, cu o mână pe umărul Roxanei: fetița plânse, se vedea obrazul strălucind de umezeală. Puiu, privind spre obiectiv, părea orbit de lumina bruscă a becului „flash” și tocmai își ducea mâinile spre ochi. „Probabil au făcut o percheziție...” — își spuse Mușat, văzând în fotografie două scaune răsturnate în mijlocul odăii și scoarța românească — pe care o găsiseră atât de greu în Torida, singurul obiect de „lux” pe care și-l îngăduiseră în locuința lor modestă — desprinsă din perete, atârând în jos.

— Copiii îți sunt sănătoși? Soția dumitale ține vreun regim? Ficat ? Stomac ? Ia spune : ce-i cu balotul ăsta ? Cine l-a adus aici ?

Mușat azvârli poza, deși ar fi avut mare poftă s-o păstreze, și vorbi disprețuitor :

— Ți-am spus o dată că am prieteni puternici. Te sfătuiesc să nu te atingi de vreun fir de păr de-al copiilor mei sau al soției mele — dacă ții la viață.

De data aceasta, Nostril nu-l mai lovi. Îl scoase afară din birou și începu să se plimbe din nou, cu mâinile la spate; presimțea că celălalt îl minte, bluffează, și totuși își dădea seama că, în afara serviciului secret și împotriva acestuia, o forță necunoscută supraveghează poliția, casele, străzile, pe el, trimite în patrulare indivizi ca acela ucis pe stradă, răzbește peste tot, lăsând la nevoie și semnale ca balotul acesta diform. Nostril privi lung balotul pe care-l pusese în mijlocul camerei. Cine-l adusese aici ? Cine furase din dulapul de fier lucrurile lui Mușat ? Se vor lăsa păcăliți necunoscuții ? Vor încerca ei să fure retortele, prafurile, suporturile, întregul aparat chimic găsit, chipurile, sub patul inginerului ?

Așa se frământă Nostril până ce observă că a mâncat jumătate din tava cu plăcinte. Se uită la ceas : se încheiase ziua de lucru — cea oficială. Începea marea capcană.

43

Plecă după vreo jumătate de oră și, înainte de a se sui în mașină, se opri în fața sediului. Oamenii lui Bishop nu se zăreau nicăieri. Nostril știa însă că ei trebuie să fie ascunși pe undeva, prin împrejurimi, supraveghind sediul.

Inspectorul măncă în mare grabă acasă, nici nu-și luă plăcintele de desert, se scuză față de copii că nu-i poate duce la circ, își puse ochelari de soare și niște haine ponosite pe care le purta când nu voia să fie recunoscut de la prima vedere și se întoarse în stradă, în fața biroului său. Se postă într-o mașină și adormi ca un șofer obosit care-și așteaptă stăpânul.

Printre genele întredeschise, urmărea sediul.

44

Sala de consiliu a Societății „Wessemer” era construită numai din materiale plastice. Fotoliile erau asemănătoare scaunelor pliante, foarte ușoare, cu o pânză de voal care părea că se va rupe la prima așezare a cuiva — o pânză totuși foarte rezistentă. Pe pereți se aflau „tablouri”: un fel de

împletituri moderne din pânză de diferite calități, o modă nouă pe care societatea încerca s-o lanseze.

Sala, care putea cuprinde lesne pe cei 60 de membri ai consiliului de administrație și directori generali, adăpostea acum numai trei oameni. Părea caraghios că nu s-au dus să discute într-un birou mai mic, dar preferaseră sala, unde erau siguri că nu s-a putut instala nici un fel de microfon și unde nimeni nu s-ar fi așteptat să-i vadă.

— Eu nu înțeleg, spuse Bigellow, de ce vă frământați atât. Nu s-ar putea să cădem la un acord cu „Textinghouse” ? Să formăm un singur trust ? Mă propun ca mediator.

— Tu, care treci mereu dintr-o tabără în alta, ai mare experiență, râse cu amărăciune Orsini, șeful marelui concern financiar ce-l înfrunta pe Rockepont. Putem fuziona două trusturi de textile, să zicem chiar că fuzionăm grupele financiare de la spatele lor... Fuzionăm, dar imediat o să se ivească alt gigant și o să ne concureze.

— Bine, dar e absurd ! stăruie Bigellow pe un ton politic. Pentru ce se luptă „Textinghouse” și „Wessemer” ? Pentru invenția nebunească a românului ăla, o invenție pe care nici noi, nici „Textinghouse” n-avem de gând s-o aplicăm vreodată. Cei de la „Textinghouse” știu că — 24 de ore după ce se va afla de invenție — și ei, și noi o să fim ruinați.

— Asta ți-o garantez, exclamă al treilea, Wrigley, un om îndesat care își freca mereu chelia cu mâinile sale păroase, ca și când ar fi încercat să-și transfere bogăția capilară. Vă spun, nu în 24 de ore, ci în zece ore după ce se află de invenția românului, suntem ruinați. Până acum, nu cred să știm decât noi trei, de la ei cam tot atâtea, de la român nu cred să fi aflat nimeni...

— Ai uitat de inspector, spuse sarcastic Orsini, privindu-l pe Bigellow cu niște ochi negri mari, cu albul limpede, ochi feminini, mărginiți de gene lungi și mătăsoase. De ieri, de când inspectorul ăsta s-a vârât pe fir printr-o întâmplare, tot serviciul secret nu mai poate să-i vie de hac ! — și spunând acestea, Orsini râse cu toți dinții săi albi.

Lui Bigellow i se urcă sângele la cap, dar vorbi calm :

— Ți-am mai spus o dată că până luni seara inspectorul o să fie un om mort. Nostril lucrează în gol, nu știe nimic. Românul e încăpățânat. Am aranjat totul pentru luni. Mai devreme ar fi riscant. Nu uita că poliția e în mâinile lui Rockepont, că trei subalterni ai mei sunt tot agenți de-ai lui. N-am interesul, în perioada asta de greve și agitații, să provoc pe degeaba scandaluri suplimentare. Sunt șeful serviciului secret, iar Torida vrea...

— Dragă Bigellow, îl întrerupse Orsini râzând, iartă-mă, dar ai început să te ramolești: ți se pare mereu că la serviciul Secret te-a pus guvernul și nu eu !

Generalul oftă exasperat.

— În orice caz, nu e bine să uităm de serviciul secret. Cred că agentul ăla caraghios, îmbrăcat în albastru, care stătea în apartamentul pictoriței Pittpott, s-a convins de asta.

Sprâncenele frumoase ale lui Orsini se încordară:

— Da, n-am ce spune, a făcut și serviciul secret o treabă o dată: a dat buzna peste oamenii mei, mi i-a răpit și a proțăpît în loc alt agent. Ispravă, nu glumă !

— Dacă lucrezi în spatele meu ! protestă generalul. Credeam ca-s de la „Textinghouse” ! De unde să bănuiesc eu că Societatea „Wessemer”, având la dispoziție întreg serviciul secret, mai simte nevoia să-și posteze niște agenți ai ei, niște stângaci și caraghioși.

— Păi vezi ? Asta înseamnă să n-ai serviciu secret. Un adevărat serviciu secret ar fi știut că-s de la „Wessemer”, și nu de la „Textinghouse”. Ce să-i faci ? Așa lucrează statul, generalii noștri...

Bigellow dete din umeri.

— Zău dacă nu mi-ar plăcea să dea o dată peste noi șomerii ăștia ! Să te văd atunci dac-ai mai râde atâta de amărâtul ăsta de guvern.

— Lăsați astea, interveni împăciuitoarea Wrigley, frecându-și distrat creștetul cu mâna-i păroasă și clipind din ochii săi albaștri apoși. Ce facem? Asta-i întrebarea !

— Păi asta vă explic mereu, stăruia Bigellow. Societatea „Textinghouse”, chiar dacă pune mâna pe invenția românului, tot n-o s-o folosească niciodată. Noi, la fel. Și atunci, de ce să nu cădem la un acord ?

Orsini îl privi cu aceeași ironic dulce.

— Înțelege o dată, dragul meu ! Prefer să am invenția în casa mea de bani și să pot eu să-l ameninț pe Rockepont decât să mă amenințe el pe mine. Dacă mâine îmi vine poftă să lichidez Societatea „Wessemer”, să plasez capitalul în altă parte și să ruinez deodată toată industria de fibre plastice și de textile ?

Văzând lumina de alarmă din ochii generalului, Orsini adăugă iute :

— Desigur, dac-aș face asta, te-aș preveni din vreme, ca să scapi cu bine de pachetul tău de acțiuni. Și pe urmă ți-am mai explicat ceva: invenția

românului e pașnică, dar noi, la nevoie, putem să-i dăm zeci de aplicații în război...

— Deci, spuse Bigellow resemnat, e simplu : trebuie să punem mâna pe român. Numai că, îți repet, am încercat să-l răpim și n-am izbutit. Dacă n-ar fi fost agitația asta blestemată, se rezolva totul mai iute. Așa, însă, trebuie să trec peste șeful poliției, care-i omul lui Rockepont. Și, ca să trec peste prefect, e nevoie să obțin o dezlegare de la președintele statului. Altfel, gândește-te, Rockepont abia așteaptă să mă scoată din fruntea serviciului secret! Și așa patru miniștri au făcut un memoriu în care mă declară pe mine vinovat de toate grevele și agitațiile. Chatterley, de la Finanțe, a declarat chiar că serviciul secret e plin de comuniști...

— Știu, știu, răspunse Orsini plictisit, dar trebuie să ne grăbim. Simt pe aici prezenta unei mâini străine. Ești sigur că Mușat ăsta n-avea cumva o bandă a lui ?

45

Clădirea în care se afla sediul lui Nostril, era relativ mică, pierdută printre zgârie-norii învecinați.

„Am noroc! — își zicea inspectorul prefăcându-se că doarme la volan, ca un șofer obosit care-și așteaptă stăpânul. Clădirea nu-i lipită de vreo alta : imposibil să te streкори pe altundeva.”

După jumătate de oră de „sommn”, Nostril, cu ochiul său experimentat, reperă o cafenea așezată tocmai la colțul străzii. Ieșeau și intrau unii indivizi care-i păreau cunoscuți. Probabil că Bishop își organizase în cafenea postul de supraveghere.

Nu era voie de parcat mașina în fața cafenelei, așa încât o porni pe jos până acolo. Îl descoperi pe inspectorul Bishop sub înfățișarea unui tată de familie, cu mustață mare, care dăscălea mereu două fete de 4—5 ani spunându-le să nu mai mănânce atâtea prăjituri. Bishop îl recunoscuse imediat.

Nostril se așeză chiar la masa lui și comandă o bere.

— Copiii sunt cel mai bun travesti, râse Bishop. Atunci când ai copii cu tine, nimeni nu te poate bănuși că te ocupi cu filajul.

— Sunt ale tale fetele ?

— Ale unei vecine. Mary, lasă prăjitura la loc, ai mâncat destul! I-am declarat mamei lor că le ador și, de câte ori am vreo misiune mai de soi, le

iau cu mine. Mămica lor nu-mi cunoaște meseria. Edith, nu băga mâna-n nas !

— Care-i dispozitivul ? întreabă Nostril.

Bishop începu să deseneze grăbit:

— Uite, astea-s cele cinci posturi de observație ale oamenilor tăi, așa cum mi le-ai indicat tu. Le supraveghez cu astea șapte posturi volante. Edith, ai răbdare, îți desenez și ție un iepuraș. Aici, la etajul III deasupra noastră, e postul fix al serviciului secret — apartamentul pictoriței ăleia nebune. E supravegheat de peste drum. Mary, ți-am spus să nu mai mănânci atât! Că mai mult nu vreau să mă apropii de serviciul secret.

Timp de 10 minute, uitând să mai supravegheze pe Mary și Edith, se înfundă în explicarea dispozitivului, iar când termină, cele două fete măncașeră încă cinci prăjituri ; se puseseră astfel temeliile unei drame medicale care, izbucnind seara în familie, avea să-i răpească lui Bishop multă vreme dreptul de a mai plimba fetele prin oraș.

La urmă. Nostril, satisfăcut, exclamă:

— Nici o muscă nu mai poate pătrunde acum în sediu.

— Afară de cazul că se legitimează ! râse Bishop. Mary, unde-s prăjiturile ? Aoleu ! te pomenesci că le-ai măncat pe toate ?!

Fetița se dezvinovăți ; Nostril, nobil, luă asupra sa două prăjituri, spunând că el le-a măncat, așa încât inspectorul se liniști.

— Fiindcă veni vorba de copii, spuse Nostril poznaș, bătând pe masă cu două degete care imitau mersul unui om și gâdilând-o pe Edith, vreau să arestez doi copii și pe mama lor, dar să-i țin la tine până luni. O să ți-i trimit prin Healey.

— Am auzit că în cazuri grele, în loc să bați anchetații, le chinuiești nevestele și copiii, spuse Bishop, indispus deodată. La mine în sediu nu permit asta. Eu lucrez cinstit: schingiuiesc pe cei anchetați, și basta.

Se simțea mândru de faptul că îi torturează doar pe arestați.

— Vezi-ți de treabă ! spuse Nostril, ușurat că celălalt nu pare curios să afle identitatea prizonierului. Îi arestez ca să-i pun în siguranță. Numai pentru asta...

— Dacă vrei să-i bați, treaba ta, dar nu la mine în sediu.

În clipa aceea, un om prăpădit care căuta să vândă un cățeluș de pluș apără în ușa cafenelei. Expresia feței lui Bishop se schimbă brusc :

— Ei, Nostril, cred că ai stat destul. Acum pleacă de aici. S-ar putea să fii recunoscut.

Vorbea cu o însuflețire comică. Se vede că perspectiva celor 50.000 de dolari îl încălzise : punea mult suflet în această pândă.

— Pleacă, Nostril, de-aici ! parcă ai fi un copil! Se poate? te temi că oamenii tăi au făcut spargerea, dar, în același timp, mai dai târcoale pe-aici, ca să-i sperii ? Mai bine du-te acasă și invită-l pe Healey la tine, cu nevasta, ca să-i înlături orice bănuială.

— Ți-ai găsit! spuse Nostril râzând. Niciodată în 20 de ani nu l-am invitat, abia o să devină bănuitor.

Totuși se duse ascultător acasă :

„În fond, Bishop se pricepe la treburi de-astea, nu-i nevoie să se-arate pe-aici și o matahală ca mine. Totuși aș da poate un an din viață să rămân aici, de-aș ști că pot să văd cine și cum o să pătrundă în biroul meu. Sau poate nu chiar un an, dar la vreo două luni din viață tot aș renunța.”

Astfel se tocmea Nostril, neștiind că nu mai are de unde renunța la două luni din viața lui.

46

— Dar vă rog, doamnă Shershow, ați fost întotdeauna atât de bună cu noi...

Doamna Shershow o ținea minte pe Glenda încă de la logodnă, când ochii ei verzi străluceau ca aceia ai unui puișor de tigru. Intrase atunci în prăvălie privind la fel de lacomă și batoanele de ciocolată cu alune, care se înălțau ca un munte deasupra tejghelei, și oranjadele aburite de gheață, și ochii unui flăcău subțire și brunet, de care se îndrăgostise. Se așezaseră amândoi pe niște scaune înalte de bar, își înfipseseră paiele în același pahar înalt, bând zeama răcoritoare, râzând și sărutându-se când se credeau neobservați. Asta fusese acum zece ani. Ochii puiului de tigru își pierduseră acum strălucirea, aveau un luciu nesănătos, de stofă uzată.

— ...Doar ne cunoașteți, vorbea ea mai departe, avem un copil, suntem cinstiți, am plătit întotdeauna la timp, ce vină avem noi că Jim... Dar, vă spun, o să găsească el ceva de lucru. Nu e vorba de mult: câteva conserve, un lapte praf pentru copil...

— Du-te, pleacă, ieși ! șuieră mânioasă doamna Shershow. Nu vă dau nimic! Îmi datorați destul și așa. Afară !

Rămase astfel, cu degetul întins poruncitor înainte, până ce ochii verzi dispărură din fața ei. Atunci, în mijlocul prăvăliei pustii, doamna Shershow

se grămădi deodată pe un scăunel și începu să plângă. Plângea încet, fără zgomot, iar Harry Shershow, intrând pe ușa din dos, trebui să privească în toate direcțiile ca s-o descopere.

— Iar plângi ?

— Nu mai pot. A fost Glenda... Au pierdut și alocația de șomaj... Mi-a cerut lapte praf pentru copil...

— Ce vrei să facem ? mormăi el necăjit. Tot capitalul nostru s-a topit în marfă dată pe datorie.

— Știu, oftă femeia, dar mă doare să refuz oamenii. Ce drăguță era... și să vezi ce ochi triști are acum. Am țipat la ea, am fost rea — că mi-era milă. Auzi... nici măcar un borcan de lapte praf nu i-am dat... Simțeam că n-ar fi fost cinstit: dăm faliment, nu mai e marfa noastră, n-am voie s-o dau cadou. Oh, de ne-ar lichida mai repede magazinul ! Să crăpăm de foame, da să nu mai sufăr atât...

— N-avea nici o grijă, spuse el și o mângâie necăjit pe umăr. Joi avem scadență. Să vezi că ăștia de la Lacy's o să ne înghită și pe noi... o să le revină toată prăvăliuța pe gratis... și n-o să vrea să ne primească nici măcar ca angajați...

Tresăriră amândoi. În prăvălie intrase un client. Era destul de bine îmbrăcat — nu părea dintre aceia care cer pe datorie — și cerceta curios și parcă nedumerit întreaga prăvălie.

— Cu ce vă servim ? întrebă Shershow.

— Nu m-am hotărât... Cum merg afacerile ?

— Sunteți de la fisc?

— Nu, vreau să cumpăr prăvălia.

— Nu cumva sunteți de la Lacy's?

— Nu.

— Atunci de la Trustul „Macpherson" ?

— Nu, șefule. Vreau să-mi deschid aici o măcelărie.

Doamna Shershow era cât pe ce să-i spună că nu prea va avea cui să vândă carne, dar Harry făcu iute unul din acele semne celebre care se vor discrete și prin care bărbații au obiceiul să ceară nevestelor să tacă.

— Mda..., zise el.

Să se laude că îi merg afacerile nu s-ar fi putut, doar celălalt era și el la curent cu criza. Dar nici să-și deprecieze magazinul nu putea. Așteptă, deci, cu sufletul înfiorat de speranță.

— Clădirea e rezistentă ?

— Foarte ! exclamă doamna Shershow, iar soțul ei, ușurat, își dădu seama că nu mai trebuie să aibă nici o grijă : va ști ea ce să spună și ce nu.

— Aveți frigorigere ?

Nu, din păcate n-aveau decât unul mic.

— Atunci unde să mi-l instalez ? Există vreo încăpere în fund ?

Da, exista, dar o încăpere prea mică.

Necunoscutul dădu să plece — soții Shershow înghețaseră —, dar, după câțiva pași, se întoarse:

— Nu cumva aveți o curte în fund ? Mi se pare că-i un spațiu gol rămas între case.

— Da, zise iute Shershow, pe partea cealaltă e un spațiu gol care mărginește o clădire veche a poliției. Au vrut s-o dărâme, să facă în locul ei și al curții un bloc mare, lipit de-al nostru. Dar, până să aprobe statul și poliția, locul a rămas gol.

— Eh, poliția ! zise necunoscutul plictisit. Înseamnă că toată ziua o să-mi urle în cap automobilele cu sirenă, o să văd pe la ferestre indivizi care țipă și plâng...

— Vă înșelați, spuse doamna Shershow, poftim, uitați-vă: un zid de beton ne izolează complet de curtea poliției.

Soții deschiseră grăbiți ușa din fund. Necunoscutul examinează curticica pe care o mărginea zidul de beton.

— Ați putea amenaja aici un frigorifer-minune, subteran, declamă Shershow vesel, și cred că autorizația nu e greu de scos.

— Hm, cam complicat. Cât cereți pe prăvălie?

Se tocmiră, dar necunoscutul părea grăbit și cedă iute... Spre marea mirare a soților Shershow, le numără banii pe loc și, întinzându-le o carte de vizită, le spuse :

— Luni veniți la biroul meu să facem formele legale. Tot luni o să capăt și autorizația. Mă grăbesc însă : o să începem lucrul numaidecât.

Dădu un telefon și, după trei minute, vreo zece lucrători instalară în curtea din dos o prelată mare și începură să sape. Aveau niște pichamere puternice, dar nu prea zgomotoase, al căror uruit se pierdea în larma orașului.

Domnul Shershow își privi soția cu ochii umeziți de emoție. Ochii lui spuneau clar: „Suntem salvați”. Ea zâmbi cam trist totuși și, întorcându-se spre noul proprietar, îi spuse :

— Dați-ne voie să luăm, de noroc, două cutii de lapte praf. Am promis că le duc unei prietene, pentru copilul ei.

47

Roxana încerca să-și facă lecțiile. O plictisea să învețe cine erau argonauții. „Să învăț cine erau argonauții, și tăticu-i arestat. Lâna de aur — fleacuri. Tăticu spunea că se poate face o lâna de o mie de ori mai bună. Tăticu să fi fost aici, mi-ar fi explicat. Mama e necăjită, de ce s-o mai bat la cap ! Din casă n-am mai ieșit de ieri, de când a plecat tăticu’. Vreau și eu să mă joc. Polițiștii ăia nu mă lasă. Or mai fi ăia afară ?

Puiu dormea.

Fără să mai bată la ușă, un agent pătrunse înăuntru.

— Doamnă, strângeți-vă lucrurile. Sunteți arestată.

Marieta Mușat dete să iasă din apartament.

— Stop ! Încotro ?

Speriat de strigăt, Puiu se trezi.

— Vreau să chem o vecină, spuse femeia, să-i încredințez copiii.

— Nu-i nevoie. Copiii sunt și ei arestați.

Roxana începu să plângă.

— „Arestați" înseamnă că ne duce la poliție ? întrebă Puiu.

Mama, în timp ce-l îmbrăca, se căzni să-i răspundă fără tremur în voce

:

— Da, Puiule, de mult voiai să vezi cum arată poliția.

— Noi suntem gangsteri ?

Mama nu răspunse. Agentul făcu o mutră chinuită, se bălăbăni pe un picior și vorbi cu greu :

— Lasă, flăcăule, nu te necăji, c-o să-ți arătăm o pușcă adevărată și cătușe adevărate, și revolvere, și tot ce se vede prin filme.

— Nu vreau, zise Puiu. Ați împușcat atâtea zilele astea pe aici, că m-am săturat de revolvere. Dacă începeți și la poliție să împușcați, eu nu mai merg acolo.

Mama îi încheiase cămășuța, dar Puiu începu să se zbată:

— Nu vreau să merg.

— Gata, zise agentul, dacă nu-ți place, gata, nu-ți mai arătăm revolvere. Nici n-o să împușcăm, zău, frate dragă. Avem acolo și bomboane.

- Nu vreau să merg, zise Puiu.
- Avem și filme !
- Nu vreau să merg, răspunse Puiu.
- Atunci mama, mângâindu-l, îi spuse:
- Și tăticu e la poliție. O să fim mai aproape de tăticu.
- Să mergem, zise Puiu grăbit.

48

În tot cursul zilei de duminică, Nostril se informase telefonic de situația sediului, ba de două ori mersese până acolo, să verifice personal „blocada invizibilă” organizată de Bishop.

Cu toate acestea, luni dis-de-diminează, cu două ore înainte de începerea lucrului, inspectorul, nemaivând răbdare să aștepte, plecă de acasă. Pe drum, la tot pasul, i se părea că zărește o bandă numeroasă fugind cu lucrurile furate din biroul lui. Au răzbit oare ?

Bishop îl întâmpină în stradă, cu ochii înroșiți de nesomn.

— Nostril, dragă, îți repet: nici o ființă omenească, afară de sergenții de serviciu, n-a intrat în sediul ăsta și n-a ieșit fără să am numele exact și fotografia. Nimeni străin de poliție, afară de cinci arestați. Garantez. De sâmbătă de la două până acum, garantez !

— Îți mulțumesc, zise Nostril dezamăgit. Era totuși nerăbdător să ajungă mai repede în birou, să vadă dacă banda a răzbit la dulapul lui de fier sau nu — și dădu să plece.

— O clipă ! îl opri Bishop. Cum rămâne cu banii ? Ai vorbit de 50.000. Acum poți să-mi spui și mie despre ce afacere e vorba, ia-mă părtaș !

— Dragă, răspunse Nostril afectat, dacă dau lovitura, o să-ți capeți banii. Despre ce e vorba, nu pot încă să-ți spun: crede-mă că e mai sănătos.

— Te cred, te cred, încuviință Bishop grav. N-am nici o pretenție. Dar pe femeia aia, Marieta Mușat, și pe copii, nu mai pot să-i țin arestați la mine în secție. Trebuie să raporteze șefului. Se pare că-i vorba de o chestie serioasă, o invenție, și, mă-nțelegi, disciplina mă obligă să raporteze șefului.

Nostril îl privi fără să-și ascundă ciuda.

— E-n regulă, ai câștigat: capeți zece la sută.

— Cin'zeci, zâmbi Bishop rugător și ironic.

— Douăzeci.

— Pentru tine ce nu fac eu ? Treizeci la sută.
— S-a făcut, cedă Nostril și dete să plece.
— Stai, zise Bishop. Ce garanție îmi dai? Te cred pe cuvânt, dar... mă-nțelegi...
— N-am ce garanție să-ți dau. Poți oricând să mă denunți, asta-i cea mai bună garanție.
— Ai dreptate, încuviință Bishop. Doar un cuvânt mai vreau să-ți spun, și ești liber. N-aș vrea să mi se întâmple vreun accident, ceva, și pe urmă să ai tu de suferit. Așa că e mai bine să știi : am lăsat, în patru locuri diferite, scrisori care să fie deschise după moartea mea. Am scris acolo tot ce-am putut să aflu despre cazul Mușat. Fii deci atent să nu pățesc ceva.
— Îți mulțumesc că mi-ai spus, glăsui Nostril solemn.
Își strânsură mâna cu gravitate. Nostril se repezi spre sediu să vadă rezultatul capcanei.

49

Avea biroul la etajul 1 și, în ciuda corpolenței sale, urcă treptele câte două. Fugi pe coridor și se opri, încremenit, la jumătatea drumului : un miros neplăcut îi izbea nările.

— Mister Nostril ! îi spuse timid o femeie de serviciu, de ce nu ne lăsați să facem dimineața curățenie la dumneavoastră ?

Fără să-i dea importanță, Nostril strânse din pumni : „Cum de am uitat?”. Își amintise că și în ziua spargerii, intrând în birou, fusese izbit de același miros, un miros de flori care au stat închise peste noapte într-o cameră.

Cu degetele tremurânde de emoție, descuie ușa exterioară, de fier, a biroului său. Ușa se deschidea spre interiorul camerei și Nostril simți înăuntru o rezistență, ca și când un trup moale ar fi stat în calea ușii.

Se opinti cu întreg corpul său masiv și, până la urmă, izbuti să deschidă ușa. Ceea ce văzu întrecea tot ceea ce și-ar fi putut închipui.

50

Nu se putea intra în odaie: până la jumătate din înălțimea încăperii, o masă uriașă de pânză albastră ocupa întreg spațiul.

Chemând oamenii în ajutor, Nostril îndesă pânza și își croi anevoie drum până la dulapul de fier. Bășicile de cauciuc, chimicalele, totul

dispăruse. Rămăseseră doar cântarele, dar până și platanele lor de celuloid fuseseră răpite. Inspectorul Bishop, care alergase după Nostril, rotea niște ochi plini de uluire.

— Scoateți odată pânza asta afurisită ! începu Nostril să urle ca ieșit din minți. În cinci minute să n-o mai văd în birou !

Începu o agitație fantastică. Înarmați cu cele mai ciudate arme, oamenii sfâșiau bucăți mari de pânză, formau un lanț care scotea pe întreg coridorul baloturi interminabile de culoare albastră.

— Opriți ! strigă deodată Nostril.

Se apropie de doi oameni care cărau o grămadă de pânza.

— Cine are o lupă ?

Spre deosebire de restul pânzei, bucata pe care o ținea acum în mâini avea o pată ruginie pe ea. Nostril privi atent prin lupă.

— Sânge, spuse el. Bucata asta puneți-o deoparte.

După zece minute, când Nostril putu, în sfârșit, să intre în camera sa, văzu că i-au dispărut covorul, masa de lucru, telefoanele, două biblioteci încărcate cu anale judiciare și cărți polițiste, perdelele, tava cu plăcinte, cuierul, scaunele, într-un cuvânt aproape întreg mobilierul, cu excepția dulapului de fier. Pe jos zăceau niște obiecte de metal. Nădăduind să găsească vreun indiciu, Nostril se aplecă, luându-le cu mare băgare de seamă ca să nu lase amprente. Obiectele — niște broaște fără cheie — îi păreau cunoscute. Până la urmă, stupefiat, își dădu seama că erau broaștele de la propriul său birou dispărut.

— Cine naiba, înainte de a fura un birou, se apucă să demonteze broaștele și să le lase la fața locului?

Dădu toată lumea afară din birou (inclusiv pe Bishop, căruia îi ceru să aducă de urgență familia lui Mușat), ceru din biroul de alături un scaun, luă de la secretară niște plăcinte cu vișine și se așeză pe scaunul de lemn, în mijlocul camerei aproape pustii. Podeaua era și ea mâncată în unele locuri, parcă s-ar fi dat acolo o luptă între uriași.

„Nostril — își spuse inspectorul —, ai maximum o oră ca să afli adevărul, dacă vrei să mai câștigi ceva în afacerea asta. Peste o oră, presimt, o să fie prea târziu.”

Nostril avea poate dreptate spunând că într-o oră va fi prea târziu, dar într-o privință se înșela : „misterul” era foarte simplu de rezolvat, și avea să-i ceară mai puțin de o oră.

Trecură așa poate vreo zece minute, timp în care Nostril mânca și se gândea. Subit, azvârli cât colo pe tavă o plăcintă pe jumătate mâncată și fugi iute pe coridor :

— Alo, toată lumea, cărați imediat toată pâza în camera, specială !

Cu inima bătindă de emoție, urmări forfota oamenilor care duceau pâza în camera specială, o cameră fără ferestre, care n-avea mobilier, afară de un pat de fier; o cameră rezervată torturilor. O jumătate de perete, din sticlă de oțel, permitea observatorului să urmărească toate fazele schingiuirii. Nostril merse în cabina de observație alăturată și ceru să-i fie adus acolo inginerul Mușat.

— Adică în camera specială ?

— Nu, nu ! spuse febril Nostril, care se grăbea, în cabina de observație !

Inspectorul trase o perdea, ascunzând astfel privirilor camera specială, mai de te prin telefon câteva indicații și se ridică de pe scaun în întâmpinarea lui Mușat.

— Legați-l, spuse el lui Healey. Așa... Acum așezați-l pe scaun... legat... cu fața la camera specială... Nu, nu trage perdeaua, las' c-o trag eu la momentul potrivit.

Îi șopti lui Healey câteva instrucțiuni. Apoi cu glas tare:

— Lasă-mă singur cu el.

Nostril se sprijini pe spătarul scaunului de care ședea legat Mușat și îi spuse în ureche :

— Domnule inginer, țin să te felicit pentru invenția dumitale.

Mușat se crispă în frânghii, dar nu spuse nimic.

— Te rog să mă scuzi, continuă Nostril, dar vineri noaptea, când te-am percheziționat, credeam că ai ascuns ceva în tivul batistei și l-am desfăcut. M-am mirat eu că nu-i un tiv cusut, dar credeam că-i vreo noutate a industriei de plastice. Acum însă îmi dau seama că tivul acela era foarte important. Și eu, prostul, care credeam că a pătruns la mine în birou o bandă și că a lăsat pe locul spargerii un balot amintire !

Nostril luă telefonul și întrebă :

— Ascultă, Healey, au venit ? Grăbește instalarea!

Se întoarse spre român și continuă :

— Așa-zisa dumitale batistă, bucata aceea de pânză albastră pe care ți-am confiscat-o și am pus-o în dulap, e o substanță nouă. Probabil vie, plantă, burete, adunare de microorganisme, nu știu nici eu ce, dar în orice caz este vie. Vie mai ales pentru ca se înmulțește.

Cum se înmulțește ? Habar n-am. Fapt e că azi pui într-un dulap o simplă batistă, iar peste noapte batista, devorând, înghițind, asimilând toate hainele și hârtiile din dulap, ba chiar și hârtii secrete, ca să mă sperie pe mine, crește, crește, crește atât că nu mai încapă în dulap, crește atât de puternic, încât până la urmă sparge și broasca dulapului, numai ca să-și facă loc. O zi și încă una mai apoi, sâmbătă și duminică, balotul dumitale de pânză, înmulțindu-se și crescând, mi-a mâncat covorul din birou, scaunele, masa de lucru, tot ce nu era metal. Am găsit pe pânză o pată ruginie de sânge. Cred că era bucata de origine, batista pe care ai pătat-o cu sângele dumitale când te-ai șters. Cum de n-a înghițit și sângele ? Pesemne că l-a înghițit doar prin tiv, dar că partea din mijloc e compusă din celule moarte. Magazia asta de pânzeturi reprezintă strănepoții batistei dumitale de alaltăieri. Așa e?

Mușat nu răspunse.

— Sâmbătă dimineața am scos balotul din dulap, dar la prânz, când să-l pun la loc, nici nu mai încăpea. Crescuse în câteva ore, dar nu mi-am dat seama. Credeam că asta-i din cauză că l-am răscolit. L-am lăsat în mijlocul camerei ; acum, fii atent, domnule inginer ! E adevărat că la toate încercările cu reactiv ale chimiștilor noștri substanța s-a dizolvat. Totuși o proprietate a ei nu mi-a scăpat. Dacă misterioasa dumitale substanță plastică vie înghite lemnul, fibrele, tot ce e materie organică sau tot ce, având o duritate mai mică, poate fi mâncat, dacă roade și parchetul, atunci înseamnă că ea e în stare să devoreze și oamenii. Sunt convins că nu e o pânză patriotică și că ea nu face nici o deosebire de naționalitate între români, toridieni sau alte nații. Acum, fii atent, domnule Mușat! Dacă nu ne spui dumneata secretul formulei, vom fi nevoiți să studiem singuri felul cum se hrănește și se înmulțește misterioasa dumitale pânză vie.

Nostril dete brusc perdeaua la o parte, și prizonierul scoase un strigăt de groază : o femeie și o fetiță, cu spatele lipit de sticla de oțel, se fereau de atingerea mormanelor de pânză, în vreme ce un băiat, în care inginerul își recunoscuse copilul, întors, de frică, cu spatele la pânză, stătea ocrotit de mâna mamei sale și își turtea nasul de sticlă. Cât despre pânza albastră, ea, spre mirarea de o clipă a lui Nostril, parcă palpita, unduia.

— Vezi ce fenomen interesant ? spuse inspectorul. Înainte, pânda nu se mișca, pentru că mijlocul pândeii nu se înmulțește, ci numai marginea. În balot marginea ei avea câteva sute de metri. Acum însă, când pânda e mai mare, și mai ales când a fost ruptă în sute de bucăți, marginile ei nu mai măsoară câteva sute de metri, ci, dacă ai aduna toate fâșiile, kilometri și zeci de kilometri; viteza ei de înmulțire a crescut de sute și mii de ori. O vezi ? parcă pulsează ! Maria dumatăle, și Roxana, și... — mă scuza, îmi scapă numele adorabilului dumatăle băiețaș — am impresia că nu se simt prea bine acum. Nu te emoționa : nu cred să fie o pânză de-a dreptul vătămătoare, altminteri n-ai fi purtat-o în buzunar, s-o duci la consulatul român. Nici oxigenul familiei dumatăle nu-l poate răpi — am luat măsuri de oxigenare a camerei speciale. Am pus acolo tot felul de obiecte, ca să aibă cu ce să se hrănească. Cred că mai întâi mormanele de pânză o să-ți strivească familia — neavând loc unde să crească — și abia apoi o s-o devoreze, încetul cu încetul. Dacă pânda s-ar înmulți așa la infinit, nici n-ar putea fi folosită : și-ar face o doamnă cine știe ce rochie după ultima modă, scurtă de tot, și până la sfârșitul balului s-ar pomeni că i-a trecut de pantofi, în chip de trenă. Te-ai culca în pijama seara, iar dimineața te-ai trezi într-o magazie de textile. Probabil că dumneata cunoști mijlocul prin care se poate opri creșterea aceasta, știi cum să faci tivul. Nu-ți cer nici o formulă: vreau să te ajut doar să-ți salvezi familia. Oricând vrei, te dezleg și îți dau voie să te duci și să oprești balaurul ăsta de pânză ! Ce zici ?

Nostril socotea că marii inventatori, fără excepție, ca și alte genii, nu sunt oameni în toate mințile. Totuși se înfioră auzind șuierul de nebunie și ură care răzbătea în glasul românului:

— Eu sunt mort, gemu Mușat. De când am încăput pe mâinile voastre, am considerat că eu și familia mea suntem un grup de morți. Nu am nimic de spus și de făcut. Dacă v-aș divulga formulele mele, tot m-ați omorî la urmă.

— Regret foarte mult, încheie Nostril, atunci eu mă retrag și te las să vezi cum moartea de care vorbești devine fapt. Dacă te răzgândești, n-ai decât să strigi formulele : nu merită pentru câteva secrete acolo să-i vezi pierind pe ai tăi.

Mușat privi cu ochi mari femeia pe care o iubea și cei doi copii. Erau acum întorși toți cu fața spre el: băiatul îi făcea semne, bucuros că l-a regăsit, iar în ochii lui de copil lucea siguranța că tata, acea ființă care

pentru orice copil mic e cea mai puternică și cea mai dreaptă de pe lume, îl va scăpa.

— La cinci minute după ce verificați formulele, mă veți ucide, spuse inginerul, trist și resemnat. Și dacă nu mă omorâți, tot mort o să fiu.

Nostril puse mâna pe clanță și îi azvârli îndărăt, peste umăr, câteva vorbe grăbite :

— Poate că te mint, poate că vă voi omorî, dar ai unu la sută șanse să-i scapi. Însă dacă taci, vor muri sigur — sută la sută.

— Stai ! strigă Mușat. Gândește-te la încă ceva : cu viața alor mei poți să mă mai șantajezi o lună, două, un an. Însă dacă-i lași să se prăpădească acum — gata, ți-ai distrus ultimul atu. Asta am vrut să-ți spun. Acum, du-te !

Numărul 110

52

Abia apucase Nostril să iasă din cameră, când o mână grea i se puse pe umăr :

— Ești arestat !

— Cum, de ce ? Cine sunteți ?

Vedea după înfățișarea oamenilor din fața sa că sunt cu toții de la serviciul secret. Se așteptase la asta. Privi la ceas : „Da, exact într-o oră au aflat de toată afacerea asta. Era de presupus”.

— Știi prea bine cine suntem ! îi vorbi calm un om înalt și uscățiv, negricios, în care Nostril îl recunoscuse, în ciuda hainelor civile, pe generalul Bigellow. De ce n-ai înștiințat serviciul special? Te joci? Știi doar că orice caz de invenție trebuie să fie comunicat serviciului secret!

— În loc să mă arestați, mai bine mi-ați fi cerut ajutorul ! protestă înciudat Nostril. Nu m-am ferit de serviciul special, am întârziat numai. Abia vineri l-am arestat. Maine vă chemam.

— Dragă Nostril, spuse prietenos generalul, să-ți fie țărâna ușoară. Ca să pătrund aici peste capul poliției, a trebuit să iau un ordin scris de la președintele statului. Dacă n-ai fi mințit când te-am întrebat unde-i românul, poate ai mai fi scăpat cu viață. Așa însă, mă voi vedea silit să raportez că te-ai opus serviciului special și că ai fost ucis în timpul luptei. Care ți-e ultima dorință? Vrei poate să mănânci o plăcintă cu vișine?

— Văd că mi-ați studiat obiceiurile, râse Nostril. Nu, domnule general, ultima mea dorință e să fac un serviciu țării.

— Haide, haide, făcu generalul, nu încerca să mai câștigi o secundă de viață cu tirade. Spune iute.

— Îmi dau seama că mă omorâți pentru că știu prea multe. Dar vreau să vă previn că mai e un cetățean care cunoaște tot cazul.

— Healey ?

— Nu, altul. Nu vă cer o decorație post-mortem. Dați-mi o pensie pentru familie și un loc onorabil la cimitir, și vă spun numele lui.

— S-a făcut, zise generalul. Ai cuvântul meu de onoare.

Nostril își aminti de renghiul cu scrisorile pe care i-l jucase Bishop și minți :

— Am lăsat la mai mulți avocați, în testament, toate amintirile mele. Le-am spus însă : „în caz că se ivește o pensie, aruncați testamentul în foc !”.

— Bine, bine, zise generalul plictisit: 100 pe săptămână. Ei, hai, cine e ?

Atunci Nostril, cu o sălbatică bucurie de răzbunător, spuse:

— Inspectorul Bishop. E asociat cu mine. Dacă primesc eu un glonte în ceafă, să primească și el!

Spunând acestea, Nostril, cu un sentiment al dezastrului, avea o ciudată satisfacție. Știa că înăuntru, în acest timp, familia lui Mușat e devorată și că astfel se distruge ultimul argument care l-ar fi putut hotărî pe român să vorbească. Mai mult: buzele lui Mușat vor fi pecetluite veșnic de ură.

Un agent îi scoase lui Nostril revolverul din buzunar și urlă:

— Hai, mergi !

O porni pe coridorul subteran, așteptând glonte dintr-o clipă în alta. Genunchii i se muiaseră. Se opri.

— Ce e ? întrebă plictisit agentul. Mergi înainte!

— Să nu uitați de Bishop. Și să vă ia dracul pe toți !

Se prăbuși greoi, corpul lui moale nu făcu nici un zgomot. Mâna i se întinse înainte, parcă ar fi încercat să apuce ceva. O viață întreagă alergase după câștig. Degetele se zbătură puțin, înfrigurate, apucară un zgrunțur al peretelui umed și se înțepeniră.

— Uf! da' greu mai era și ăsta ! spuse, în loc de discurs funebru, unul din agenții care îl cărau.

53

Ușa cabinei de observație se deschise brusc. Cineva, calm și metodic, îl dezlega pe Mușat.

— Domnule inginer, spuse serviabil generalul Bigellow, ați fost preluat de serviciul secret. Veți fi mutat într-un laborator, să ne dați formulele. Torida are nevoie de ele.

Mușat nu-și ridică privirile. Când ultima frânghie fu desfăcută, inginerul căzu de pe scaun. Fusesse leșinat, dar căderea îl trezi. Sări în picioare, scoțând un răcnet neomenesc :

— Uite !

Cu degetul întins, arăta femeia cu cei doi copii, care se zbăteau asemenea unui inform Laokoon în șerpii de pânză albastră. Se pare că pânza nu le cauza nici o durere, dar că palpitația materialului, care devenea tot mai puternică, îi speria, creșterea pânzei fiind o permanentă amenințare de înăbușire și strivire.

— Dați-le drumul mai iute ! strigă Mușat.

— Regret, răspuse generalul. Am instrucțiuni de a lăsa familia să vă fie lichidată în caz că nu-mi comunicați formulele dv. Cum ați obținut ca un țesut macromolecular să se înmulțească ? Puteți imprima în toate culorile ?

— Nu pot să vă răspund așa, în două cuvinte ! strigă înnebunit Mușat. Dați-le drumul și vorbim pe urmă.

— Regret, spuse generalul.

Mușat deschise gura să spună ceva, căută aer, se clătină pe picioare, întinse mâinile înainte căutând un sprijin și, până să apuce să-l prindă cineva, căzu moale pe măsuta din fața lui, încleștându-și mâinile pe telefon, ca și când ar fi vrut să se țină de el.

Generalul îl apucă brutal de umăr, zgâlțâindu-l și încercând să-l întoarcă spre el. În clipa următoare văzu un fulger negru și, înainte de a-și da seama ce s-a întâmplat, simți o izbitură cumplită în cap. Mușat, cu o forță neașteptată, îi repezise telefonul în tâmplă. O clipă după aceea, agentul de alături, care nu putuse să tragă din cauză că Bigellow stătea între el și inginer, văzu că generalul se prăbușește. Acum putea să tragă în Mușat și trase. Aproape în aceeași clipă, răsunaseră de la spate câteva împușcături.

Mușat căzu peste general.

54

Se repeziră cu toții asupra lui Bigellow și văzură că trăiește.

— A avut noroc, zise unul din agenți, uite ce l-a scăpat ! și arată șnurul rupt al telefonului. Firul a oprit din forța loviturii. Al naibii tip era și românul ăsta !

— Să-ți spun drept, spuse unul din agenții care îl pălmuia pe Bigellow ca să-l trezească, nu-mi pare rău că l-a mai pocnit puțin pe șefu'. De când cu scăderea acțiunilor „Wessemer", a devenit tare nervos. Da' nu se trezește, cred că românul i-a făcut rost de-o internare în spital pe vreo lună.

— Las' că tot noi o să ieșim vinovați, se plânse un ofițer mărunțel, și-atunci să vedem dacă o să vă mai ardă de glumă. „Cum v-ați apărat

generalul ?“ — o să ne întrebe. „De ce l-ați omorât pe român? Hai, duceți-vă în mormânt după el, să-i scoateți formula ! Doar ați avut ordin să-l aduceți viu !“

— Șefule, se minună un agent, mi se pare că cetățeanul trăiește !

— Imposibil ! S-au tras vreo zece gloanțe în ei.

În aceeași clipă, ca și când ar fi vrut să dea o dezmințire, Mușat deschise ochii.

Agentii zâmbiră.

— Ai avut noroc, zise cel care răspundea la numele de Ned, mie să-mi mulțumești că te-am împușcat. Ai căzut, și celelalte gloanțe au nimerit în peretele ăsta de sticlă de oțel. Ia să vedem !

Îl cercetă pe Mușat și constată că acesta nu are decât o singură rană, ceva mai jos de umărul drept.

Inginerul, care părea căzut într-o stare de prostrație, își reaminti totul deodată, întoarse iute capul și văzu că ai lui se chinuiau mai departe după peretele acela de sticlă ; căzuseră pe podea, mama se pusese înaintea copiilor, un scut de carne în fața pânzei ucigașe.

— Nu m-ați nimerit, trageți, împușcați-mă odată ! țipă Mușat.

Nu trase nimeni în el, dar, ca un soi de răspuns, răsună o bubuitură care, în subteran, aproape că le sparse timpanele. Se auziră câteva împușcături răzlețe, apoi se dezlănțui un adevărat uragan. Agentii, deveniți palizi, schimbă priviri îngrijorate. Ca și când s-ar fi înțeles din ochi, fugiră afară din cabina de observație, târând după ei corpul inert al lui Bigellow și încuind ușa după ei.

Mușat rămase singur, bătând cu pumnii, nebunește, neputincios, în sticla de oțel ce-l despărțea de cei dragi lui.

— Vorbesc, strigă el, nu se mai poate așa ! Vorbesc, vă dau formulele.

Abdicase oare sau își îngăduise această slăbiciune văzind că a rămas singur ?

Împușcăturile nu mai conteneau.

Marieta, soția lui Mușat, își pierduse cunoștința, părul ei blond se cufunda sub valurile albastre de pânză. Roxana și Puiu, mai mici, având nevoie de mai puțin oxigen, erau treji încă; prin sticlă nu se auzea, dar gurile lor larg deschise arătau că țipă. Ușa de fier a cabinei de observație bubui, dată de perete. Un om înalt, cu păr alb, îmbrăcat în salopetă, cu un pistol-mitralieră sub braț, îl cuprinse de umeri pe Mușat și îi strigă :

— Tovarășe inginer, comitetul românilor revoluționari vă salută ! Am săpat o galerie subterană, sunteți salvat!

Salvarea, limba patriei, auzită după atâția ani. descărcarea nervoasă dezlănțuiră plânsul inginerului. În clipa următoare, însă, apucând frenetic salopeta necunoscutului, strigă :

— Iute, n-avem mult timp !

55

În câteva clipe, Mușat și câțiva însoțitori în salopetă, sărind peste trupuri neînsuflete de polițiști, de agenți ai serviciului secret și civili în salopetă, căzuți cu toții în luptă, ajunseră în pragul camerei speciale. Deschiderea ușii de fier și salvarea durară mai puțin de trei minute. În timp ce familiei i se dădeau primele îngrijiri, Mușat se sprijini de perete și zâmbi slab :

— Nu mai am lacrimi..., spunea el. Aș vrea să plâng de bucurie.

— Gata ! strigă muncitorul cu părul alb, soția dumitale și-a revenit, trebuie să ne grăbim. Ai putere să fugi?

— Dați-mi o țigară ! ceru slab inginerul. Și un foc...

Căpătând chibrituri, aprinse câteva și le aruncă pe neașteptate peste grămezile de pânză palpitândă. Cu o viteză neverosimilă, arzând mai iute decât celuloidul, grămezile de pânză izbucniră în flăcări albastre și portocalii, care lăsau un fum negricios.

— Ce faci, ce faci? striga omul.

— Nu vreau să rămână pânza asta în mâinile lor, explică Mușat. Aș putea oricând să produc alta.

— Bravo, foarte bine ! strigă celălalt, tușind și ferindu-și obrazul de arșița flăcărilor. Nu cumva a rămas vreo fâșie în laboratorul lor chimic ?

— Nici urmă ! râse strâmb inginerul — la primul reactiv se topește.

Se auzi de afară un vuiet de sirenă.

— Să fugim, spuse omul.

Rămăseseră în viață vreo douăzeci și cinci, îmbrăcați în salopete, iar familia inginerului se afla în mijlocul lor. Porniră să se retragă prin galeria subterană.

56

Populația de pe stradă fugise, înspăimântată, în timp ce în subteran exploda bubuitura, la suprafață, pe stradă, poliția orașului Otlonto încercuise sediul. Câteva sute de curioși s-ar fi apropiat totuși de clădirea poliției, dacă nu i-ar fi ținut deoparte cordoanele polițienești.

La cafeneaua unde fusese postul de observație al lui Bishop stătea acum însuși șeful poliției publice. Mașinile poliției blocaseră strada pe ambele părți.

Toate intrările și ieșirile erau păzite. Orice circulație — interzisă.

În sfârșit, în semicerc în fața clădirii poliției, stăteau aliniați 150 de polițiști, cu puști-mitraliere și grenade cu gaze lacrimogene ; erau apărați de gloanțele răzlețe din sediu prin scuturile motocicletelor.

— N-are rost să asediem sediul, spuse șeful poliției. Banda salopetelor albastre, din câte mi s-a raportat, nu e numeroasă. Dar s-a baricadat în clădire. De ce să pierdem oameni degeaba ? Tot o să trebuiască să iasă afară : le-am pregătit o primire triumfală.

57

— Domnilor, spuse Orsini blând, după aprecierile mele, cea mai grozavă criză din istoria acestei țări, criza anului 1965, va lua sfârșit în câteva luni.

Rumoare: zecile de oameni de afaceri așezați la masa lungă a Concernului „Wessemer“ respirară ușurați.

— Vă spun chiar mai mult, adăugă Orsini, criza s-ar fi putut sfârși încă acum două luni, de-am fi vrut. Dar e aici o problemă : pentru cine se sfârșește mai bine ? Ca să vorbim pe șleau : pentru Rockepont sau pentru mine ? Știți că „Textinghouse” al lui amenința să înghită „Wessemer“-ul nostru.

— Cu sprijinul comuniștilor! țipă enervat un omuleț care își clătina mereu capul.

— Să nu exagerăm, zâmbi Orsini îngăduitor, arătându-și dinții albi. Noi am avut parte de grevă totală, pe când la ei trei combinate mari, între care cel din Blacktown, au lucrat din plin. Șefii lor sindicali s-au lăsat cumpărați, ai noștri nu.

— I-a mituit Rockepont, strigă omulețul. I-a mituit să facă grevă!

— Să nu exagerăm ! râse Orsini bine dispus. Mai sunt și șefi sindicalști care, din păcate, nu se lasă cumpărați. Domnilor, propunerea

mea e următoarea : vrea „Textinghouse“ să înghită „Wessemer“-ul ? Foarte bine! Lichidăm toată industria noastră!

Țipete, proteste; trebură să treacă mai multe minute până când Orsini, bătând răbdător cu ciocanul în masă, restabili liniștea.

— Nu vă speriați, le vom ceda o industrie fără valoare. Da, domnilor, le vom ceda „Wessemer“-ul, să rămână ei singuri stăpâni ai fabricilor plastice și textile, iar noi nu vom cere în schimb decât acțiunile petrolifere Rose.

— Ne ruinăm.

— Mai bine criza !

— Te-ai înțeles cu Rockepont !

— Domnilor, domnilor, îi muștră amabil Orsini, vă rog să mă credeți, nu ne ruinăm, dimpotrivă ! Gentlemen, pot să vă anunț că suntem în posesia unei descoperiri care schimbă complet datele problemei și care face ca industria textilă...

La aceste cuvinte, un beculeț roșu se aprinse pe masă în fața lui Orsini.

— Mă scuzați, spuse el, nu-mi place să întrerup consiliul, dar e o chestiune extrem de urgentă, tocmai în problema de care vă vorbeam.

Își îndepărtă scaunul de masă și apăsă pe un buton. Din plafonul sălii coborî iute o cabină plastică, de felul celor pentru telefoanele publice, numai că n-avea fund — un fel de borcan uriaș cu gura în jos. Putând vorbi fără să fie auzit, Orsini luă telefonul agățat de peretele din dreapta cabinei:

— Ce e?

— Generalul Bigellow a dat greș, îi spuse o voce înăbușită. A năvălit peste el o bandă necunoscută, din niște subterane, în ultima clipă, au făcut să explodeze un zid, și au dat buzna în beciul poliției.

Ochii mari negri ai lui Orsini se îngustară :

— Idiotul ! spuse el blând.

— Doi oameni au izbutit să fugă și mi-au raportat : a fost săpată spre sediul polițienesc o galerie subterană. Am reperat locul de pornire : o măcelărie deschisă chiar azi dimineață. Acum, în fața măcelăriei, acoperind-o, stă un camion frigorifer uriaș. Cred că pe acolo o să-l scoată pe român, dintr-o clipă într-alta.

— Poliția știe ?

— Nu cred. Îi așteaptă prin față, cu o adevărată armată. Ce facem ? Să punem mâna pe român chiar când îl vâă în camion ? Sau poate să filăm camionul și să dăm atacul mai spre marginea orașului ?

— Câți oameni aveți ?
— Optsprezece.
— De ce așa putini ?
— Ne-am bazat pe serviciul secret, așa că n-am mai mobilizat pe toți ai noștri.
— Foarte rău! V-am spus de o mie de ori că „Wessemer” e „Wessemer” și serviciul secret e serviciul secret ! Să nu vă mai bazați pe nătângii lui Bigellow.
— Ce facem ?
— Dați atacul mai spre marginea orașului. Eu vă trimit urgent întăriri.
Membrii consiliului nu auzeau nici un cuvânt, dar după figura agitată a căpeteniei lor ghiciră că în acele câteva clipe li se hotărâște soarta.

58

Trecuseră abia câteva minute de când formația necunoscută îl eliberase pe Mușat.

În fața sediului aștepta poliția.

Pe o stradă învecinată, care nu fusese barată de poliție, mai multe mașini pline de oameni stăteau pe un loc special prevăzut pentru parcare. Peste drum de noua măcelărie, un om care admira o vitrină de cosmetice făcu un semn discret în direcția mașinilor.

Aproape în aceeași clipă, motorul camionului începu să vibreze, fără ca mașina să se urnească din loc. Doi măcelari cu șorturi însângerate apărură în stradă săltând prin ușile din spate ale camionului un sac mare, plin, cam de lungimea unui om. Imediat se formă un releu, și, pe brațe, vreo zece saci fură așezați în mașină, sub privirile binevoitoare ale noului proprietar al prăvăliei. La urmă, ușa din stânga, pe care scria CAR, și cea din dreapta, cu inscripția NE, se reuniră, iar camionul gigant se puse în mișcare. Mergea iute.

Fu filat cu îngrijire, după toate regulile artei.

La stopuri, unde se înghesuiau multe mașini, câte un urmăritor cobora, ca să fie mai sigur că nimeni nu se dă jos pe furiș din camion.

Mai spre marginea orașului, la o stație de benzină care avea alături și un bar, șoferul camionului de carne coborî să ia o gustare. Barul mai avea o ieșire prin care se putea ajunge în altă stradă. Șoferul nu se mai întoarse.

După vreo cinci minute, oamenii Societății „Wessemer”, simulând două accidente, blocau camionul. La o comandă se repeziră, cu revolverele în mâini și deschiseră dintr-o dată ușile pe care scria CARNE, sărind iute de o parte.

Nu se auzi nici o împușcătură. Agenții scoaseră afară primul sac și, cu băgare de seamă, îl desfăcură.

Un om sări în picioare, dar, pocnit în creștet, căzu la loc. Astfel goliră la rând câțiva saci. La al șaselea sac, după desfacerea legăturilor, nu sări nimeni în picioare.

Agenții desfăcură pânza grosolană a sacului și deteră peste un cap bandajat. Un om stătea parcă adormit, cu un fes alb medical pe cap.

— Bigellow ! exclamă agenții uimiți și furioși. Generalul Bigellow ! Ne-au păcălit: ăștia-s oamenii serviciului secret. Unde-s românul și complicității lui ?

— Să știi că au șters-o după ce-am plecat noi !

Dar căpetenia echipei „Wessemer” era un om conștiincios:

— N-aveți nici o grijă, băieți! Am lăsat acolo o echipă de pază.

59

Când se întoarseră la măcelărie, locul era barat de poliție. Șeful echipei „Wessemer” căută din ochi oamenii pe care-i lăsase acolo; nu se vedea nici urmă de ei.

Între două cordoane dublate de polițiști, în cătușe, inginerul Mușat, susținut de doi oameni, familia lui Mușat și ceilalți bărbați în salopetă, păziți de trei polițiști cu puști-mitraliere, ieșiseră din măcelărie și traversau strada. Latul puștii-mitraliere a unui polițist izbi în Mușat, să-l facă să meargă mai iute. Cu lovituri și vorbe urâte, polițiștii îi îndesară în magazinul de cosmetice de peste drum de măcelărie.

— Da’ ce fac acolo ? întrebă omul de la „Wessemer” .

— E formidabilă poliția noastră, răspunse, plin de satisfacție, un domn îmbrăcat în haine de călărie. Era acolo un sediu secret al poliției.

Un agent ieși afară să tragă obloanele și, fiindcă nu izbutea singur, chemă câțiva polițiști din cordoanele de pe margine să-l ajute.

60

— Iute! strigă omul înalt cu păr alb, care-l salvase pe Mușat. Avem două-trei minute până o să-și dea seama ce s-a petrecut.

Spunând acestea, își dezbracă iute hainele de ofițer de poliție. Ceilalți polițiști aruncară și ei în mare grabă uniforme pe care le purtau și rămaseră în salopetele pe care le purtasera pe dedesubt — salopete care nu le jenau mișcările.

— Pe-aici ! zise conducătorul grupului și, dând la o parte un raft încărcat cu parfumuri și borcanele de crema, deschise un chepeng.

61

— Cine a plasat cordoane acolo, la măcelărie ? striga furios șeful poliției.

— Chiar ei! raportă în poziție de drepti un ofițer. În subteran, în timpul luptei cu poliția și serviciul special, au dezbrăcat câțiva polițiști morți. Și-au pus hainele lor.

— Bine, bine, dar cordoanele ?

— Ca să fie siguri că n-o să-i deranjeze nimeni cât traversează strada, au chemat mai multe plutoane de poliție... au organizat un cordon și au șters-o.

— Cu ajutorul poliției ! bombăni furios șeful poliției.

62

Dezorientați, polițiștii trăgeau la întâmplare, pe mai multe străzi. Înconjuraseră mai multe cvartale, căci nu știau precis cu ce clădiri avea legături magazinul de cosmetice.

Șeful poliției conducea personal detașamentul puternic care pătrunsese în magazin.

Când deschiseră chepengul, văzură că nu mai există scară pe care să coboare. Planul de salvare fusese, după toate semnele, elaborat minuțios. Abia când aduseră o scară de frânghie, văzură că a dispărut coridorul : chepengul se deschidea asupra unui tub închis la capăt, ușa dispăruse. Încercară s-o identifice prin ciocănituri, prin mici explozii, dar pierduseră timp. Când găsiră galeria prin care fugiseră Mușat cu însoțitorii săi, îngustul coridor era blocat de moloz : urmăriții puseseră o bombă.

Șeful poliției se așeză pe un pietroi și își cuprinse tâmpilele în mâini.

Ca să nu facă zgomot, salvatorii lui Mușat provocaseră un soi de „explozii amânate“.

Exploziile mici, pierzându-se în zgomotul marelui oraș, avuseseră loc cu o zi înainte. Pietroaiele și molozul fuseseră strânse cu grijă la loc, așa încât coridorul era practicabili însă după trecerea detașamentului, câte un capac mare din plafonul coridorului, tras cu lanțuri, se prăbușea la pământ, podidit de pietroaie și moloz: se producea astfel o „explozie cu repetiție“, cum îi explica lui Mușat compatriotul său.

Astfel, izolat de urmăritorii lui prin câteva coridoare explodate. Mușat se pomeni ajuns fără riscuri în cu totul alt cvartal, unde nici nu să auzea zgomotul luptei. Însoțitorii erau acum doar patru — restul se împrăștiaseră pe drum — și nu mai aveau arme cu ei.

Omul înalt cu păr alb răsuflă ușurat, își dezveli dinții într-un surâs cuceritor și spuse :

— Uf, am scăpat ! Să urcăm, ne așteaptă afară două mașini. Te pansăm în mașină.

Casa era săpată în stâncă, iar terasa era suspendată de-a dreptul deasupra mării; stand pe terasă, aveai senzația că ești pe vapor. Dacă însă îți întorceai privirile de la furiile obosite ale mării, puteai zări de pe un cot al terasei o îngustă fâșie de pădure, dincolo de care strălucea în înserare un lac cu apă dulce. Un soare diform, roșu, parca topit de bucuria somnului, se scufunda în mare; valurile călătoreau tăcute, rânduri-rânduri de oșteni cu zale argintii, care se repezeau la asaltul unor stânci cenușii, sfărâmându-și piepturile în explozii de stropi și spume. Și iarăși și iarăși își reînnoiau asaltul, ca un puls gigantic al mișcării fără de moarte. Numai cine a zăcut în spital de o boală grea poate să ghicească lăcomia liniștită, voluptatea filozofică cu care ochii lui Mușat gustau verdele sfios al pomilor ușor clătinați de briză, îndărătul cărora lacul își trăia clipele de liniște dinaintea intrării în noapte.

Lungit în șezlong, Mușat își mișca fără țință mâna dreaptă, fericit că rana de la umăr merge spre vindecare, iar stânga i se odihnea pe brațul Marietei.

Așa îi găsi omul înalt cu părul alb, cel care îi salvase din subteranele poliției.

— În sfârșit! exclamă Mușat strângându-i mâna. De patru zile întreb de dumneata !

— Am vrut să vă las timpul să vă odihniți și să vă întremați.

— Asta i-am spus și eu, interveni soția lui Mușat, scaldând necunoscutul în lumina ochilor ei albaștri. Dacă ar fi fost vreo primejdie, nu ne-ați fi lăsat să ne odihnim așa.

Fața celuilalt se umbri.

— Primejdie există, dar e nevoie să stăm pitiți aici. Toate granițele sunt alarmate, ei ne caută peste tot. V-am adus și ziarele. Valul grevelor e în scădere ; situația, deocamdată, se „normalizează”. Capitaliștii se folosesc de numele dumneavoastră ca de un paratrăsnet.

Mușat parcurse în grabă titlurile de o șchioapă care-i înconjurau fotografia : „Spionul dispărut”, „A furat oare Mușat secretele noastre chimice?”, „Unde s-a ascuns românul”, „Serviciul secret pe urmele lui Mușat” și altele de același fel.

— Mă plictisește, zise el. Sunt un om unilateral. Decât zece reportaje senzationale despre mine, prefer să citesc o singură recenzie științifică despre altul, dar să fie bine scrisă, domnule...

— Cristea, îl completează celălalt surâzător. Nici n-am apucat să mă prezint : Traian Cristea. Sunt muncitor din Blacktown, președintele comitetului românilor revoluționari.

— Și toți cei care ne păzesc acum sunt români ? întrebă emoționată Marieta Mușat. Atât de mulți ?

— A, nu, nici vorbă de așa ceva. Ne ajutăm unii pe alții — italieni, mexicani, câțiva irlandezi, americani, toridieni —, oameni din mișcarea revoluționară. Căci nu vreau să vă ascund nici o clipă că sunt comunist.

Spunând acestea, Cristea își alege un fotoliu masiv, îl ridică fără efort cu o singură mână și se așază confortabil în fața soților Mușat. Purta haine de sport dintr-o stofă modestă, fără strălucire, dar trainică și bine tăiată. Poate nu era costumul atât de bine făcut, pe cât cădea de bine pe trupul înalt, lipsit de rotunjimi. Părea un om de vreo patruzeci de ani, cu părul albit înainte de vreme și rărit deasupra frunții. Corpul tânăr încă, obișnuit cu mișcarea în aer liber, purta un cap inteligent și surâzător: gură largă cu dinți sănătoși, un nas cam mare, ochi verzi care priveau drept în față. Răspândea

o plăcută aromă de pipă și, așa cum stătea confortabil în fotoliu, părea mai curând un liniștit sportsman englez decât un revoluționar din Blacktown.

— În toată aventura asta, râse Mușat, dumneata ești singurul om care se află la locul lui. Ai toate trăsăturile unui erou de roman, dintre aceia iuți și mușchiușori, care doboară șase adversari dintr-o singură lovitură.

Cristea râse, făcând semne de protest cu mâna.

— Zău, zise inginerul, eu nici nu știu cum de-am reușit să-l pocnesc pe Bigellow atât de bine cu telefonul în creștet ; mă simt ca vai de capul meu : slăbuț, cu doi copii și o nevastă după mine, n-am tras un foc de revolver în viața mea și amețesc când îmi lipsesc ochelarii.

Cristea privi cu coada ochiului spre soția lui Mușat. așteptându-se ca ea să protesteze. Și, într-adevăr, plină de patimă, ea se repezi:

— Să nu se supere domnul Cristea, dar eroii romanelor moderne nu mai sunt cei care știu să se bată. Le-au luat locul oamenii de știință, savanții, iar tu, dragul meu, ești savant, altfel nici nu te-aș iubi. Dar — știi — de loc nu te-aș iubi!

Mușat, amuzat, înălță din umeri și tresări : durerea îi amintise că nu e bine să-și miște umărul drept.

— Ei, draguțo, în romane oamenii de știință trebuie să fie bătrâni și cam distrați, izolați de lume și să nu mănânce atâta bătaie câtă am mâncat eu.

Cristea încetă să mai surâdă și spuse grav :

— Dacă-i vorba să lăsăm gluma deoparte, rezistența dumneavoastră a fost admirabilă.

Părea emoționat, și vocea îi tremură :

— Cât despre mine, domnule Mușat, decât să mă bat pe aici prin subteranele Toridei, aș prefera să duc o existență socialistă, iar boxul să-l practic cu mânuși, pe ring, în orele libere. Vă invidiez, cred că o să vă întoarceți în țară.

Marieta și Cristea ar fi vrut să se mențină cât mai mult în astfel de generalități : inginerul mai era încă slăbit de rana de la umăr și de urmele chinurilor suferite. Dar Mușat, de îndată ce auzi cuvântul magic „țară” — și încă rostit pe românește ! —, își pierdu răbdarea:

— Care e situația ? Unde ne aflăm ?

Stăruia atât și amenința atât că se va pune în „grevă medicală” dacă nu i se spune imediat tot ce-l interesează, încât Cristea, până la urmă, fu nevoit să-i dea toate amănuntele.

Se aflau, spuse compatriotul lui Mușat, într-o vilă la granița de sud a Toridei. Încă înainte de evadarea lui Mușat, grupul condus de Cristea începuse să pregătească trecerea peste graniță. Acum însă toate granițele erau păzite cu cea mai mare atenție. Oamenii lui Cristea luaseră primele contacte cu trei grăniceri, dar trebuiau să lucreze încet, cu mare prudență, să nu se dezvăluie de la început, pentru a putea organiza o „trecere” sigură. Cristea nădăjduia că până în două săptămâni va putea pune la punct întreaga „trecere”.

Până atunci, locul în care se aflau le oferea deplină siguranță.

— Suntem acolo unde nu visează nici poliția, nici „Wessemer”- Orsini, nici serviciul secret al lui Bigellow și nici măcar Rockepont.

Și, râzând, Cristea spuse că se aflau într-o vilă uitată a lui Rockepont.

— La patruzeci de kilometri de aici, explică el, se află uzinele „Textinghouse”, secția Blacktown. Rockepont vine câteodată pe aici să inspecteze personal uzinele: trage aici, înoată în lac sau în mare, pescuiește, vânează, iar când vrea să meargă la uzină, se suie într-unul din cele două elicoptere ale sale, și e acolo imediat. De câțiva ani, am început să mă ocup de administratorul vilei: parcă simțeam că o să avem când va nevoie de adăpostul ăsta.

Le explică surâzând că Rockepont, care nu putea suferi să mănânce orice (i se părea mereu că e asaltat de microbi) și nici să-l îmbrace oricine, aducea de obicei cu el în avion bucătarul, valetul și alți oameni de serviciu. Vila avea zece agenți, dar acum, de când cu grevele, agenții dormeau în uzină.

— Mai mult, urmă el, o întâmplare nenorocită ne-a ajutat să izolăm vila complet. Fetița administratorului se îmbolnăvise de gripă. Cock, medicul care v-a examinat și care e om de-al nostru, a pus un diagnostic fals, de poliomielită ; nu risca nimic, căci simptomele cam semănau. După trei zile i-au dat fetei drumul din spital, dar vila a rămas semnalată, cu certificat, ca focar. Iar acum se cheamă că oamenii pe care-i vedeți aici sunt, chipurile, o echipă sanitară care dezinfectează vila. Pe chestia asta, Rockepont, care e mereu obsedat de microbi, precis că nu mai calcă pe-aici cel puțin zece ani — și Cristea începu să râda cu poftă :

— Mai curând e în stare să-și facă altă vilă! Nu știu dacă agenții s-au speriat și ei, dar au de furcă să împiedice greva în Blacktown; unul nu mai calcă pe-aici.

Figura lui Cristea își recăpăta gravitatea :

— Totuși oamenii noștri stau mereu la pândă, vigilenți. Helicopterul, care e de un tip extrarapid, prevăzut și cu două reactoare, se află permanent gata de drum. Trebuie să ne ferim de imprudențe. Până una-alta, copiii pot să se joace liniștiți.

Marieta fu zguduită de un fior:

— Totul e deci bine, dar... mi-e frică.

65

Spre deosebire de alți miliardari, care se mândreau cu jovialitatea lor, Rockepont nu zâmbea niciodată. De aceea, nu-și pusese nicicând candidatura pentru vreun post politic: serios cum era, n-ar fi reușit vreodată să facă față campaniei de alegeri, cu lungul ei cortegiu de zâmbete fotogenice și strângeri de mână. Anul 1965 va intra în istorie, căci a fost unul din puținii ani când Rockepont a zâmbit. Acest eveniment s-a produs atunci când generalul Bigellow, șeful serviciului special al Toridei, a pătruns în biroul lui Rockepont purtând pe cap un mare bandaj de culoare albă.

Din păcate, zâmbetul lui Rockepont nu a putut fi surprins de vreun fotograf, deoarece întrevederea dintre cei doi bărbați s-a desfășurat în mare taină.

— Dragă Rockie, i-a spus familiar generalul, aș putea să te mint, să-ți declar că „Wessemer” stă foarte bine și să-mi lichidez scump participația. Dar eu îmi depun cu încredere soarta în mâinile tale, știu că nu ești răzbunător și-ți declar deschis : îmi pare rău de ce-am făcut. Vreau să mă întorc la „Textinghouse”. Mai mult: îți ofer întreaga forță a serviciului secret pentru ca să-l găsim pe român.

— Ceva mai serios nu poți să-mi oferi ? Dac-ai ști unde e românul, n-ai veni să cazi la un acord cu mine : l-ai păstra pe Mușat ca pe o armă. Ia spune, Orsini știe că ești aici?

— Mă jignești, declară Bigellow.

— De ce să te jignesc ? Doar la ultima ședință a consiliului „Wessemer” le-ai propus ăloră să facem pace!

— Și asta o știi? exclamă uimit Bigellow.

— Eu știu tot, vorbi Rockepont serios. Eu nu-s de la serviciul secret, ca să n-am habar pe ce lume mă aflu. Răspunsul meu e categoric: dacă vrei să te întorci, ai un pachet de doi la sută din acțiuni. Ai avut trei la sută: un

procent ți-l scad, ca pedeapsă că ai trecut la „Wessemer”. În schimb, îmi dai pachetul tău de patru la sută „Wessemer”.

— Dar e îngrozitor! vorbi sufocat generalul.

— O fi, dar patru la sută „Wessemer” face mai puțin decât doi la sută „Textinghouse”.

— Mă distrugi!

— Te înșeli. Acum cinci zile, când zăceai în subterane cu capul spart, am primit un telefon de urgență. Un prieten de-al tău mă înștiința că i-ar veni foarte ușor să te lichideze, iar vina ar cădea pe român. M-a întrebat ce să facă. Precum vezi, ești în viață. I-am spus că nu-i frumos să ne distrugem unul pe altul. Ne-ar doborî comuniștii. Prin urmare, doi la sută !

— Dă-mi timp de gândire. Mă sugrumi!

— Vai de mine. protestă Rockepont, gândește-te cât vrei, nu te oblig de loc : trăim în lumea liberă: numai să știi că peste o săptămână n-o să-ți mai ofer decât 1,50 la sută. Iar dacă n-ai venit pentru tine, dacă ai venit pentru Orsini, spune-i din partea mea următoarele : nu accept decât capitulare totală. Dacă vrea să contopească „Wessemer” și toate băncile și fabricile lui „Textinghouse”, va avea cincisprezece la sută, eu douăzecișicinci la sută, iar tu unu la sută. Așa să-i spui lui Orsini : capitulare totală.

66

— Ticălosul... spuse Orsini.

Vorbea zâmbitor și dulce, ca de obicei, dar Bigellow, deși la serviciul secret trecuse prin multe, se înfioră ascultându-l.

— Ce facem ? întrebă îngrozit Bigellow.

— Mai avem o singură șansă: să-l găsim pe român. Dacă am avea formula pânzei care se înmulțește singură, Rockepont ar deveni mai respectuos.

În glasul lui suna o mustrare, și generalul simți nevoia să se dezvinovățească :

— Zău, Orsini, crede-mă, am răscolit toată Torida ca să-l gălesc. Granițele sunt blocate. Dacă ar fi singur, aș mai crede că a scăpat, dar cu soție și doi copii ? Îți garantez că mai e aici, și o să-l gălesc.

Orsini începu să se plimbe prin birou. Când ședea pe scaun, din cauza capului mare și a umerilor largi, părea un om înalt: ridicat în picioare însă,

apărea scund. Fața lui feminină, cu ochi frumoși, mărginiți de gene lungi, părea visătoare, dar Bigellow se îngrozea uneori

În fața vulcanului de energie și cruzime pe care îl simțea clocotind în Orsini :

— Românul n-a putut să fugă din țară. E aici ! vorbi într-un târziu căpetenia concernului „Wessemer”.

— De unde știi ?

— Zău. Bigellow, parcă n-ai fi de la serviciul secret. Nu-ți dai seama? Inflexibilitatea lui Rockepont dă de gândit. Una din două: ori, știind că nu-l găsim pe inginer, încearcă să ne intimideze..., ori... te pomenești că o fi știind unde se află românul.

— Greșești ! răspunse cu însuflețire Bigellow. Dacă ar ști, ne-ar spune-g pe șleau, ca să ne dea lovitura de grație. În 24 de ore ne-ar doborî !

— Și așa are o superioritate mare, zâmbi Orsini cu obidă. El iese din criză cu un stoc serios : uzinele lui de la Blacktown au lucrat tot timpul. Noi, paralizați de grevă, n-avem ce arunca pe piață acum, cât e momentul. Totuși tu ai dreptate : dacă ar ști, ne-ar zdrobi imediat...

Se mai plimbă puțin și se răzgândi :

— Dar poate nu-i convine să ne avertizeze. Poate că îl torturează pe român și așteaptă momentul când acesta va scuipa afară formula ; poate se teme că, dacă ne avertizează, o să-l găsim mai iute pe român.

— Nu cred, zise Bigellow. El are stil. Dacă ar fi pus mâna pe român, ne-ar fi comunicat, ca să ne zdrobească, și în același timp l-ar fi depus direct în mâinile ministrului poliției sau ale prefectului, care-s oamenii lui. De acolo, nu mai puteam să-l scoatem noi.

— S-ar putea să ai dreptate, remarcă Orsini. Adevărul s-ar putea să fie la mijloc : Rockepont nu știe încă unde se află românul, dar are unele indicii și speră să-l găsească înaintea noastră. Deci, dragă Bigellow, oricum o întoarcem, tot acolo ieșim : că serviciul tău trebuie să-l dibuie mai repede pe român.

Generalul își ridică brațele, neputincios :

— Avem destul de lucru și așa : spionaj, contraspionaj, senatorii încearcă mereu să controleze cum folosim fondurile de subversiune a Răsăritului; crede-mă, Orsini, și așa am deplasat aproape o mie de agenți de la munca lor obișnuită la vânatoare după Mușat. Am obligații și față de stat.

Ca să-l impresioneze pe Orsini, lăsă deoparte morga de mare ofițer și își luă între mâini capul bandajat:

— Zău, nu mai știu ce să fac ! Am răscolit toate hotelurile, gările, am arestat sau îi filez pe mii de tipi de origine românească, am vârat încă două sute de agenți în tot felul de grupuri comuniste și revoluționare, poate dăm de urmele grupului ăla afurisit care mi l-a răpit pe Mușat de sub nas! Altceva nu mai știu ce să fac ! Spune, ce mai vrei de la mine ?

Orsini, care rămăsese în picioare, se apropie de scaunul lui Bigellow, desfăcu mâinile generalului și, cu ironie, împingându-l ușor de bandaj, îi dădu capul pe spate și-l privi în ochi :

— Eu, generale, nu uita că sunt un simplu financiar. Nu-i treaba mea să te învăț meseria de șef al serviciului special. Dacă insiști însă — aceste cuvinte Orsini le rosti deosebit de dulce —, dacă insiști, o să-ți dau un sfat : mai caută în două locuri. Caută la poliție și caută la Rockepont. Doar ai mai văzut un exemplu : un pârlit de inspector de poliție, printr-o întâmplare, ți-a răpit omul. A fost un ghinion pentru noi că Mușat s-a dus la consulat, dar poftim : un simplu inspector de poliție a izbutit să-l țină la el aproape trei zile în șir, peste capul meu și al lui Rockepont.

Bigellow, fără voie, scăpă un oftat de iritare.

— Cine l-a scos de acolo ? Și Orsini își agită degetele întrebător. Nici eu, prin serviciul secret, nici Rockepont, prin poliție, ci o a treia putere. Dar poate să existe o forță care să se compare cu noi ? E vorba deci de o forță care, fiind mai mică, poate că se ascunde sub pulpana unuia dintre noi. În locul tău aș căuta și acasă, sub pat. Siguranța lui Rockepont îmi dă însă de gândit. Poate că Rockepont nu știe încă unde se află Mușat, dar poate că e pe urmele lui. Trimite agenți la poliție și la Rockepont ! Cu vreo 2-300 de oameni, acoperi tot terenul! Grăbește-te, Bigellow!

67

Parașuta — neagră pe fundul negru al cerului întunecos — nici nu se vedea ; o clipă, omul avu impresia că nici nu există vreo parașută. Smucitura violentă îl liniști deodată: acum nu mai cădea, cobora lin. Dedesubt nu se vedea nimic. Dacă pilotul a calculat greșit? Limba de pământ era îngustă; într-o parte, marea; în cealaltă, lacul. Dacă o să cadă în mare ? Sau în lac ? Știa să înoate, avea pregătit și cuțitul cu care să se desfășoare de parașută, avea, în jurul trupului, și colacul plin cu aer. Dar se temea de zgomot. Era sigur că misiunea lui e fără rost, era sigur că românul nu poate fi ascuns tocmai într-o vilă a lui Rockepont și cu atât mai puțin

tocmai în această vilă. Dar tot atât de sigur era că vila, ca oricare din cele aproape o sută de vile de uz personal ale marelui miliardar, e păzită de „gorile”. Îl vor împușca iute și simplu. Dacă o să cadă pe pădurice ? Ah, afurisit mai e să pici cu parașuta tocmai deasupra pomilor!

Umbre cenușii prinseră deodată să alerge neliniștite sub el, și omul știe că e aproape de sol. Își desfăcu picioarele, se încorda să primească șocul a ceea ce putea să fie pământul, un pom sau apa.

Când își recăpătă cunoștința, zbura mai departe, se simțea suspendat, balansându-se în sforile parașutei. Se pregăti, instinctiv, să primească șocul pământului, pe urmă își aminti că leșinase. Privi în jur, nu văzu aproape nimic, dar răsuflă ușurat: își dăduse seama că aterizarea s-a încheiat cu bine. Atârna cu parașuta prinsă de un copac. Se uită la ceasul fosforescent și văzu că au trecut șapte minute de când sărise.

„E bine, e foarte bine! înseamnă că am picat fără zgomot. Altfel, de mult aș fi fost în mâinile lor...”

După aproape o oră de eforturi — lucra încet, să nu facă zgomot — izbuti să strângă parașuta încurcată între crengi. O ascunse sub o grămadă de frunziș. Pe frunte i se prelingeau broboane de sudoare. I se părea că fiecare frunză mișcată din loc răsună atât de tare încât o aud nenumărați oameni care pândesc înarmați în jurul lui, nevăzuți.

Din pom, omul, care era un agent exersat, izbuti să repereze direcția în care trebuie să se fi aflat vila. Se târa încet, pe brânci, așa cum învățase să facă pe frontul din Coreea. După trei ore trecu prin dreptul unui pavilion în care patru oameni jucau cărți, cu mitralierele sprijinite lângă scaun.

Vila părea, pe dinafară, o clădire demodată, așa cum le place câteodată marilor milionari să aibă. Acoperișul îi era țuguat, ca la casele de munte, deși vila se afla la marginea mării. Omul cunoștea clădirea bine : cu câțiva ani înainte, pe vremea când generalul Bigelow lucra pentru Rockepont, câțiva agenți ai serviciului secret fuseseră trimiși aici într-o misiune.

Se descălță, legându-și pantofii unul de altul cu ajutorul șireturilor și petrecându-i pe după gât. Cu precauții infinite. Începu să se cațere pe un burlan, până ajunse pe acoperiș. Agățându-se de olane, deschise un chepeng și se strecură în pod.

Un altul ar fi socotit că partea cea mai grea a misiunii s-a terminat. Omul nostru știa însă că abia acum începe greul: să se convingă dacă românul se află sau nu în clădire și dacă da, să instaleze microfonul și

postul pitic de radioemisie, așteptând liniștit să-i vină în ajutor câteva sute sau mii de agenți.

68

Cristea îl înștiințase pe Mușat că în două trei zile vor putea să fugă. Evadarea de la poliție părea că se petrecuse cândva, cu multă vreme în urmă, deși abia de trecuseră șase zile. Mușat și soția sa dădeau semne că se obișnuiseră cu așteptarea, iar copiii se jucau și se împrieteniseră cu oamenii din gardă, inginerul îl numea mereu pe Cristea, cu vădită admirație, „erou de roman” și îi cerea amănunte despre organizația revoluționară de care, până la evadare, nu mai auzise niciodată. Gesticulând cu mâinile sale puternice, șeful grupului dădea cu plăcere tot felul de explicații în problemele ideologice și politice care îi interesau pe soții Mușat și le vorbea despre viața care există în România.

— Trebuie să vă întoarceți cât mai iute, spunea el, iar eu unul vă invidiez: îmi pare rău că misiunea mea mă reține aici.

De îndată însă ce venea vorba de amănunte în legătură cu organizația pe care o conducea, Cristea, atât de vorbăreț când era vorba de probleme politice, devenea tăcut ; cu zâmbetul său bărbătesc, deschis, căuta să schimbe vorba; Mușat nu i-o lua în nume de rău, părea dornic să arate că-și dă seama că celălalt, după toate semnele, trebuie să respecte ceea ce numea „disciplină conspirativă”. Nici măcar felul cum a aflat de invenția inginerului și cum a izbutit să intervină în acest caz complicat nu voia Cristea să-i destăinuiească.

— Principalul e că am aflat și că guvernul nostru are nevoie de dumneavoastră.

Marieta îi urmărea din ochi pe cei doi bărbați cum stau de vorbă. Simțea că soțul ei, împovărat de taina pe care trebuise s-o păstreze atâta vreme și cu atâtea sacrificii, e bucuros să poată discuta cu un compatriot o descoperire care devenise bunul suprem al vieții sale. S-ar fi părut că Traian Cristea, ca muncitor textilist, nu are destulă pregătire pentru a pricepe amploarea teoretică a invenției lui Mușat. Mușat însă declara mereu :

— Nu ești prea tare în problemele tehnice, dar mă surprinde amploarea asociațiilor dumitale teoretice.

Cristea zâmbea modest :

— Nu-i un merit al meu. Am fost educat în acest spirit. Un revoluționar adevărat n-are voie să negligeze teoria. Trebuie să știe de toate. Uite, să luăm descoperirea dumneavoastră. E important, desigur, ca douăzeci de milioane de români să aibă la dispoziție, aproape gratuit, oricâtă pânză și stofă poftesc, ba să mai poată și exporta câtă vor. Dar dacă ai un orizont mai larg și te gândești că pe lume mai există, să zicem, 700 de milioane de chinezi, sute de milioane de indieni, sovietici, americani, toridieni, atunci aplicabilitatea invenției dumneavoastră capătă proporții fantastice. Chinezii, de pildă, care au muncit mii de ani pentru a „educa” viermele de mătase, vor primi acum, după milenii, o răsplată întârziată și înmiiată a muncii lor.

— Nu e vorba chiar de gândacul mătăsii, și Mușat zâmbi șiret. E adevărat că numai viermii i-am studiat vreo doi ani, la Dikiensotta și în alte părți; puștiul meu era obsedat, ajunsese să viseze viermi de mătase și noaptea, căci toate preocupările mele și ale casei se învârtteau aproape numai în jurul lor. Mai ții minte, Marieta, când mă certai că te neglijez și că ar fi trebuit mai curând să mă căsătoresc cu o larvă de mătase ?

— Nici acum nu înțeleg de ce n-ai făcut-o! spuse ea cu necaz.

Râseră toți cu multă poftă, iar agentul din pod, care nu dormise toată noaptea, se folosi de acest zgomot ca să desprindă o scândură din podea : microfoanele, cu amplificatoarele lor pitice, încă nu puteau prinde bine sunetul convorbirii. Mai ales că vreo câteva gânganii făceau zgomot, un zgomot care nu se auzea cu urechea liberă, dar care răsună în membrana microfoanelor și era mai puternic decât zgomotele înăbușite de tavanul camerei de dedesubt.

— Punctul de pornire, recunosc, au fost viermii de mătase, spuse Mușat. În epoca de ofensivă a materiilor plastice, eram totuși invidios de superioritatea pe care izbutea să și-o păstreze, în multe privințe, mătasea. Mi-era necaz că niște viermi — fie ei viermi selecționați de către om de-a lungul câtorva milenii, totuși niște simpli viermi — izbutesc să fabrice un fir de mai bună calitate decât cea a fibrelor artificiale — cel puțin în unele privințe. Mă gândeam cu satisfacție la ursul pe care omul l-a detronat fabricând o blană mai bună ca a lui, la hermina învinsă de ofensiva plastică și, cu părere de rău, la nutria încă neîntrecută.

În loc să stea liniștit, cum îi cerea medicul, Mușat se plimba cu pași repezi. Era obositor să-l urmărești cu privirea.

— Dacă te gândești bine, toată munca de până acum a omenirii a fost fie aceea de a produce lucruri care nu se găsesc în natură — de la căruță și industria metalurgică până la televiziune —, fie de a ajuta natura să producă mai bine, ca în cazul agriculturii. De câțeva vreme însă, specialiștii chimiei au început întrecerea cu specialiștii naturii ; au fost la început câteva fleacuri, de pildă nu se găsea destul fildeș pentru bilele de biliard, și atunci, în secolul trecut, s-a născut unul din primii produși ai chimiei moderne a plasticelor — celuloidul. Dar azi nu mai putem suporta să fim întrecuți de natură : eu, chimistul, mă înfurii când nevastă-mea le preferă ciorapilor de nailon pe cei de mătase naturală, mai ales când în Torida mătasea e încă atât de scumpă.

— Ca să vezi, râse Marieta, eu am provocat invenția lui !

— Dar mi se pare că invidia dumneavoastră împotriva bietelor animale e o trădare, spuse Cristea. Parcă, înainte de a fi chimist, ați fost biolog. V-ați părăsit dragostea dinții ?

— Tocmai, tocmai ! exclamă Mușat cu înflăcărare. Cred că biologul din mine începuse să aibă remușcări, deși încă nu-mi dădeam limpede seama de asta... Ideea mi-a venit cu totul pe neașteptate, la un film de copii. Cine crezi că mi-a dat ideea?... Nu, nu, nu-ți bate capul degeaba că n-o să ghicești : elefanții ! I-am văzut pe elefanți cărând bârne, muncind în fel și chip pentru om. Roxana, care era mică pe atunci, a început să-mi pună întrebări: dacă elefanții muncesc sau nu, și ce leafă au. Mi-am amintit atunci de o broșură marxistă pe care o citisem...

— Ați citit marxism ? îl întrerupse Cristea cu vizibilă încântare.

Musat râse cam stingherit:

— O singură broșură, din păcate. A unui biolog. Știi, am trăit în Torida cam izolați. Aș mai fi citit, dar o...

— Nu-i nevoie să te scuzi ! D-ta ești, chiar fără lectură, mai marxist ca alții ! Ești om de știință pur-sânge! Asta-i bună ! la un film de copii care arată elefanți, să-ți amintești o problemă de tehnică: de una ca asta numai mintea superpreocupată a unui savant e în stare.

— O să vezi că există o strânsă legătură. Mi-a venit ușor să-i explic Roxanei care e leafa elefanților, dar dacă muncesc sau nu... Mi-am amintit cuvintele lui Marx, pe care le reținusem, că arhitectul cel mai prost îi e superior albinei celei mai bune prin aceea că își prefigurează în minte ceea ce va construi.

— Înțeleg, zise iute Cristea. Albina, în stupul construit de om, sau viermele de mătase, în crescătorie, nu pot realiza mai mult decât ceea ce îi mână instinctul să realizeze. Elefantul, cărând bârne, participă la construcția casei prefigurate în mintea arhitectului indian. Elefantul, desigur, nu muncește ca omul, dar într-un fel participă la...

— E mai simplu ! interveni Mușat, nemaivând răbdare să-l asculte. Gândește-te la elefantul care, învârtindu-se, acționează una din acele vechi pompe indiene de irigație sau la șoimul care se odihnește pe umărul vânătorului! Aceste animale — desigur, tot pe cale instinctuală, folosindu-li-se reflexele condiționate — au fost învățate să facă mai mult decât făceau când trăiau liber în natură. Domnul Bombix Mori sau Sericaria Mori, sau Antheraea Pernyi, de care m-am ocupat eu mai mult sau oricare din acești domni și doamne viermi sau gândaci — cum vrei să le spui — nu face decât atât : firul. Firul de mătase. Restul muncii — țesutul firului — îl lăsa pe seama omului.

— Înțeleg ! Pentru prima oară în lume era vorba acum să apară o ființă care țese firul pe care l-a produs !

— Stai, stai, nu te grăbi!

Vocile celor doi bărbați se încălecaseră. Cristea începu și el să se plimbe prin odaia însoțită, iar agentul din pod profită de acest zgomot ca să scormonească în vata de sticlă ce izola acustic odaia de dedesubt.

— Ai uitat de familia păianjenului, spuse Mușat. Păianjenul produce fire și tot el le țese. Ba și viermele ! Ca să-și facă gogoșa, îi țese mai întâi suporturi în pom. Vasăzică, mi-am spus, există în natură embrionul, schița unui soi de textile pe care animalele le țes singure. Cum să le faci să muncească mai bine, mai mult, mai repede, mai trainic, să realizeze, gata colorată, pânza care ne-ar trebui ? Asta era problema biologică, un simplu punct de pornire, abia zece la sută din întreaga problemă. Mai era o latură, oarecum și chimică: mai toate animalele astea care furnizează cu propriul lor corp substanțe necesare omului au un anumit soi de hrană aparte: fără nutreț nu poți obține lapte, fără dud nu poți obține mătase. Antheraea Pernyi nu vrea să mănânce decât frunză de stejar. Or, în comparație cu chimia modernă, încăpățânarea asta a animalelor e tot ce se poate închipui mai anacronic și retrograd. Eu, chimistul, sunt foarte mulțumit să am ceva proteine la îndemână — lapte, carne, sânge, ouă, ce-o fi — că-ți scot din ele te miri ce: mătase vegetală, lână plastică, mă rog, ce vrei. Chimia e o știință omnivoră, n-are nevoie doar de dud sau doar de stejar.

Agentul din pod izbuti să potrivească microfoanele și merse cu îndrăzneala până acolo încât își aprinse o țigară. Era sigur că fumul, subțiat în pod, nu se va mai vedea afară, unde briza dimineții mai bătea încă. Dedesubt, Cristea, arătându-se captivat de expunerea inginerului, se așezase îndărăt în fotoliu și-și înfunda cu gesturi agitate pipa. Mușat, nefumător, se oprise să bea oranjada care îl aștepta într-un pahar, în vreme ce Marieta Mușat, auzind țipete, se dusesse la fereastră să vadă ce-i fac copiii.

— Într-un cuvânt, zise Mușat, aveam nevoie de un animal care să producă fir mai iute și mai bine decât viermele, să împingă procesul de producție mai departe, adică să și țeasă. Și, ca să poată produce cantități colosale, să fie nemofturos, să se mulțumească cu orice găsește de mâncare, cu tot ce înseamnă substanță organică vie sau moartă, de la lemn până la bachelită, de la carne până la oseină și cheratină.

Aici, auzind de pânza care devorează orice, se înfiorară cu toții : își amintiseră de momentele cumplite când Marieta și copiii fuseseră pe cale de a fi înghițiți de valurile pânzei albastre.

Agentul, cu țigara între degete, trebuia de zor la aparatul de radioemisie.

— Zambila 65, șoptea el în microfon, Zambila 65 ! Zambila 65 !

— Nu înțeleg un lucru, vorbea dedesubt Cristea, scuturându-și metodic pipa. Cum ai ajuns, de la căutarea unui animal care să fie un textilist multilateral, la găsirea unei pânze care să n-aibă nevoie de nici un fel de animal, deoarece crește singură ?

— Da, Zambila 65, aici Zambila 65, auzi agentul din pod, cine ești tu ?

— Te înșeli, zise Mușat, pânza nu crește chiar atât de singură pe cât ți se parc. Există un muncitor, unul foarte modest, căci e invizibil.

— Zambila 65 ? șopti întrebător agentul. Aici îngerașul 48. Românul a fost descoperit. E aici. Vă fac legătura.

— Probabil că tocmai acest agent invizibil stă la baza pânzei dumneavoastră ! spuse Cristea.

— Se aude ? întreabă omul cu microfoanele.

— Ține-te bine ! zbârnâi în răspuns Zambila 65. Să știi că ăia 10.000 de dolari promiși sunt ca și în buzunarul tău.

— Principiul invenției e foarte simplu, spuse Mușat. O să te convingi și dumneata chiar acum...

„Zambila 65“ — sau, ca să-i dăm numele sub care l-am cunoscut până acum, generalul Bigellow — dăduse drumul la banda de magnetofon și acum asculta cu răsuflarea tăiată. Alături, cu alte căști la ureche, un interpret.

Se auzi un țipăt de femeie, apoi :

— Grig dragă, spune-le să se astâmpere. Se sărută în bot cu cățelul ăla. Gata, au stat destul afară, vine ploaia...

— Puiu, Roxana ! strigă o voce de bărbat.

Se auziră câteva strigăte slabe, probabil ale copiilor.

— Hai puțin până afară, vorbi vesel Mușat. Copiii vor să ne arate ceva. Hai, zău, că n-am mai fost de mult cu ei.

70

Bigellow nu știa ce să facă. Junghiuri de gheață îi străbăteau capul bandajat. Niciodată până la această afacere nu se simțise depășit de evenimente. Dar ce avea acest caz de-l copleșea într-atât ? încerca să-și dea seama de ce și nu izbutea. Ani de zile se achitase strălucit de munca sa ca șef al serviciului special. Și acum, când nici măcar n-avea ca adversar vreun spion rutinat, ci un simplu inventator, deodată se poticnise.

Explicația pe care Bigellow nu putea s-o găsească era totuși foarte simplă. Până atunci, calitatea principală a generalului fusese ascultarea deplină dată lui Rockepont și apoi lui Orsini. Serviciul special mergea bine pentru că era piesă componentă în angrenajul, mult mai puternic, al lui „Textinghouse” sau „Wessemer”. Trecând apoi din slujba lui Rockepont în cea a lui Orsini, ca să câștige mai mult, generalul începuse, treptat, să se „strice”: în loc de slujitor zelos, încerca să fie afacerist pe picioare proprii. Or, între rinoceri de talia lui Rockepont sau Orsini, generalul nu putea să manevreze bine ; nu-și dădea seama ce se întâmplă, nu vedea că arma lui — serviciul secret — nu poate lucra contra angrenajelor gigantice care o născuseră. Dar, observând că în afacerea Mușat nimic nu-i mai reușește și simțindu-și capul umflat de durere, începuse să-și piardă încrederea în el și să creadă că are ghinion.

Se gândi să-i vândă lui Rockepont secretul, să-i spună unde se află românul în schimbul unui câștig avantajos. Dar una din două :

Ori Rockepont el însuși îl adăpostea pe român — fapt foarte probabil, de vreme ce Mușat se afla la vila miliardarului —, și atunci „secretul” pe

care voia să-l vândă Bigellow nu valora pentru Rockepont nici cât o ceapă degerată.

Ori misterioasa „bandă a 3-a“, vreun grup comunist, îl ascunsese pe Mușat aici, fără știrea lui Rockepont, dar și atunci miliardarul, profitând de faptul că românul îi este la îndemână... Nu, nu — își zise Bigellow —, tot la Orsini am de câștigat mai mult. Dar dacă aș pune mâna pe Mușat și l-aș păstra pentru mine însumi ? Atunci i-aș băga în cofă și pe Orsini, și pe Rockepont."

Ideea îl ispitea, dar o respinse, căci începuse să-i fie frică. Își aminti cele povestite de Rockepont : cum el, Bigellow, era să fie omorât în subterane și cum Rockepont l-a iertat. Asta numai pentru că n-avea interes să-l omoare și pentru că „cei mari" respectau între ei anumite reguli ale jocului. Dar dacă Bigellow ar fi devenit o amenințare directă de ruină pentru ambele concerne, nici Orsini, nici Rockepont nu erau oameni să ezite.

— Nu, conchise în gând Bigellow, n-ar fi cinstit : Orsini e cel care mi-a spus să caut la poliție și la Rockepont. Trebuie deci să rămân cinstit față de el.

Și, deși frica și nu cinstea îl făcea să gândească astfel, Bigellow se simți înălțat în propriii săi ochi.

71

Orsini, chemat la telefonul lor secret, tresări de bucurie când auzi despre ce e vorba.

— Vreau să trimit imediat o mie de oameni! declara voios Bigellow. În felul acesta, nu ne mai scapă el !

— Să nu faci cumva prostia asta ! sări Orsini. Cu o mie de oameni îl prindem noi pe Mușat cu siguranță. Dar ce facem cu invenția ? Doar mi-ai spus că fusese torturat și nu i-a spus nimic inspectorului Nostril. Zău, Bigellow, doar lucrezi la serviciul secret, ar trebui să știi mai bine ca mine că un câine din asta e în stare să moară în chinuri, dar să nu scoată un cuvânt !

Bigellow, deși muștrat, se înveseli : „Am făcut bine când i-am spus lui Orsini, vezi ? Altfel, trimiteam o mie de oameni și stricam toată treaba“. Acum era liniștit : simțea că hăturile întregului caz au trecut în mâna exersată a lui Orsini.

— Ți-am spus totul, dragă Orsini. Sper să capăt fără greutate pachetul ăla de acțiuni. Iar agentului care-l va găsi pe român i-am promis 20.000 de dolari.

— Fii liniștit, răspuse Orsini, n-o să mă tocmesc. Uite ce ai de făcut: în primul rând să te asiguri că Rockepont, în caz că nu știe unde-i românul, va fi indus în eroare. Trimite cu vâlvă o sută de oameni în altă direcție, fă ce știi, numai să-l încurci.

— Și Mușat ?

— E clar : din ce mi-ai spus, reiese că stă de vorbă, în românește, cu unul de-ai lui... Nu-i legat, nu-i torturat: înseamnă că asta e forța aceea necunoscută pe care n-o puteam dibui. Așa că e simplu : deocamdată să încercăm să prindem la microfon tot ce se poate prinde. Ți trimit trei oameni de-ai mei să coordonăm acțiunea cu agenții tăi strecurați în grupurile de stânga ; poate că pe calea asta aflăm ceva. Tu să-mi faci legătura cu microfoanele.

— E greu, din motive tehnice. De la Blacktown până aici e un întreg releu ! Dar mai ales n-avem timp : inginerul a plecat puțin în curte cu copiii, se întoarce acum, tocmai urma să spună principiul. Așa că, încheie Bigellow nu fără mândrie, vino tu până aici.

— Viu, șuiere Orsini. Numai să nu trăncănească în curte, departe de microfoane. Să spună în curte formula, iar sub microfon să vorbească de altceva. Ar fi un ghinion groaznic !

72

Începu sa plouă des și liniștit. Marea era ca de plumb, valurile se mișcau greoaie și negre sub cerul umed și întunecos.

— Haideți mai iute ! își îndemna Mușat copiii. Și dacă vă mai prind că pupați potaia asta, o să vă trag o bătaie să mă pomeniți.

— Nu te pricepi tu la bătaie, taticule, râse Roxana. Dacă ar trebui să ne bată domnu' Cristea, atuncea da, ne-am speria.

Dar Puiu, grav, se interesă :

— De ce să nu-l sărutăm? Tex e un câine foarte drăguț. Ne jucăm cu el de-a indienii. Din când în când ne sărutăm. E tare drăguț.

Pupăciosul Tex, un griffon care se cam plictisea de când fata administratorului fusese bolnavă și care acum era pur și simplu încântat de

vizita celor doi copii, auzindu-și numele, ȝopăi vesel și schiȝă niște figuri ca de dans, îmbiind copiii să fugă după el.

— O fi el drăguȝ, zise Marieta Mușat, iuȝind pasul să se adăpostească mai iute de ploaie, dar are microbi.

— Tăticu mi-a zis odată că există microbi deștepȝi și simpatici.

Mama îi aruncă soȝului ei o privire muștrătoare, iar tăticu, știindu-se vinovat, își pleacă privirile și interveni stânenit :

— Microbii de câine nu-s simpatici. Dau boli. Ai mai avut tu odată panglică.

Cristea pășea tăcut alături, râzând pe înfundate.

— Tăticule, stăruie Puiu, atunci nu putem să-i sterilizăm botul?

— I-aȝi strica mirosul. Și pe urmă, nu știu ce plăcere e asta să săruȝi un câine.

— Și pe urmă, improviză Cristea, dacă vă jucaȝi de-a indienii, atunci nu-i bine să-l săruȝaȝi pe Tex. Indienii nu-și sărută animalele.

— Dar ce nevoie are Tex de miros ? E câine de vânătoare?

Ajunseseră sub streășină vilei. Puiu, care mai avea de pus vreo patruzeci și patru de întrebări, renunȝă resemnat.

Peste zece minute, stăteau toȝi în jurul mării mese rotunde în odaia învecinată terasei, iar un om îmbrăcat în salopetă albastră așeza în faȝa fiecăruia o ceașcă de ceai fierbinte. Marieta știa din experienȝa zilelor trecute că oamenii aceștia discreȝi nu intră ușor în vorbă cu ea; păstrau o disciplină a tăcerii și nu erau expansivi decât cu copiii. Arătând din cap spre omul care, după ce adusesese în tăcere fursecuri, închidea ușa după el, Marieta întrebă :

— Nu se simte prost? E un luptător politic, probabil muncitor, și acum face oficiul de chelner. Am încercat să-l ajut odată, dar nu m-a lăsat.

Cristea își turna rom în ceai.

— Chelner e o meserie ca oricare alta, spuse el. Avem și chelneri în rândurile noastre. Tovarășul acesta nu e chelner — se și vede asta după stângăcia lui —, dar el știe că face o muncă utilă, că, ascunși cum suntem, nu putem să chemăm valeȝii lui Rockepont să ne servească.

Orsini, la Otlonto, auzi cu o atenȝie încordată traducerea pe care i-o făcea interpretul și îi spuse lui Bigellow :

— E clar ! Rockepont nu știe. E un grup comunist. Ai luat măsuri să-l pui pe Rockepont pe-o pistă falsă ?

Bigelow începu să-i raporteze pe larg măsurile luate când interpretul, care era încălzit de perspectiva unui mare câștig și făcea exces de zel, le spuse iute :

— Fiți atenți ! Copiii au ieșit din odaie. Încep iar să discute.

Într-adevăr, după câteva minute, discuția alunecase din nou la zguduitoarea invenție a lui Mușat.

— Nu știu, spunea Cristea, dar tare neplăcut mi-ar fi să umblu îmbrăcat în... microbi! Căci agentul invizibil de care vorbeați adineauri trebuie să fie, probabil, niște microorganisme.

— Ești pe aproape, glăsui Mușat privindu-l în ochi. Și ce vezi rău în microorganisme ?

— Păi... de ce nu i-ați lăsat pe copii să sărute câinele ?

— Ai prejudecăți, domnule „erou de roman" ! — și Mușat începu să ridă. Sandvișul pe care tocmai îl bagi în gură cuprinde, sub numele de șuncă, o parte din cadavrul unui porc.

Fără să bage în seamă protestele soției sale, Mușat continuă necruțător :

— Stofa în care ești îmbrăcat e ce-a rămas dintr-o piele de oaie. Pantofii pe care-i ai în picioare...

— M-am predat, m-am predat ! exclamă Cristea râzând. Și pe dinăuntru și pe dinafară sunt căptușit și învelit cu animale sub formă de hrană și îmbrăcăminte. Dar astea sunt foste animale, au fost prelucrate : șunca a fost preparată. Admite și dumneata că m-aș simți prost dacă șunca ar începe deodată să-mi guițe în stomac. Una e un animal mort, alta e unul viu.

— Și aici te înșeli ! în primul rând că, fără bacteriile de care ești plin, organismul duminicilor n-ar putea să digere șunca. Bacteriile nu guiță, dar te asigur că le ai în intestine și că-s vii...

— Alt subiect nu v-ați mai găsit ?! protestă iar Marieta.

Orsini înjură printre dinți : intervenția femeii amenința să abată subiectul convorbirii. Dar Cristea se folosi de întrerupere ca de un argument în favoarea sa :

— Poftim ! Dezgustul propriei dumneavoastră soții numai la auzul cuvântului „bacterii" arată cât s-ar îmbulzi femeile să cumpere o pânză „microorganică" !

— Vrei să mă necăjești, știu că nu crezi ce spui. Dar cine ți-a spus că microorganismele pânzei mele sunt vii ? De unde știi că nu-s moarte ?

— Știu ! spuse Cristea. Știu precis, printr-o deducție. Pânza se înmulțește singură, și atunci are la bază organisme vii. Ori ați inventat imposibilul, adică înmulțirea unor organisme moarte. Căci fără organisme, prin simplă reacție chimică, nu văd cum ar putea crește pânza. O reacție care să înghită din proprie inițiativă orice materie organică, să producă fire și să le țeară...

— Ai dreptate, îl întrerupse Mușat. Pe cale pur chimică ar fi imposibil. Dar deducția dumitale — ori vii, ori moarte, — mi se pare nevrednică de un dialectician. Sunt și vii, și moarte. Sau, mai precis : sunt vii cam a mia parte dintr-o secundă, cât durează intervalul dintre nașterea lor și înmulțirea lor. Sunt vii, se înmulțesc și mor imediat după înmulțire. Natura ne oferă mii de exemple de acest fel, care nouă, oamenilor, ni se par absurde : ființe care nu se nasc decât pentru a se înmulți și nu se înmulțesc decât pentru a muri imediat. De fapt, asta e metoda obișnuită a naturii: nu creează decât pentru a crea. Finalitatea am introdus-o noi, oamenii. Uite, dumitale ți-a trecut prima tinerețe, natura nu mai are nevoie de dumneata și începe să-ți retragă părul din cap. Și, pentru că veni vorba, n-ai nevoie de soluție pentru creșterea părului ?

Cristea, fără să-și dea seama ce cursă i se întinde, își plimbă cam indispus mâna peste cele două golfuri care îi prelungeau în sus fruntea și spuse :

— Da, un pic de păr nu mi-ar strica deloc. Chiar și alb...

— Păi vezi! jubilă Mușat. Dar ce crezi dumneata că e părul ? O îngrămădire de celule moarte. Și, cu toate astea, câte nu au scris poeții despre părul iubitei! Lâna, unghiile, copitele, penele, părul, — totul, de la coarnele tari și dese ale cerbului până la puful puișorului de găină, e, înainte de toate, cheratină. Ființele mele sunt mari producătoare de cheratină. Ele sunt invizibile chiar la microscop — la un microscop obișnuit — și pier la reactivele chimice. Inspectorul Nostril a dat o fâșie la analiză și n-a putut afla nimic. Invizibile, ele produc, în cantități fantastic de mari pentru ele, o substanță vizibilă: firul și apoi pânza.

— Pare curios, spuse Cristea. Înseamnă că produsul e cel puțin de câteva mii de ori mai mare ca producătorul.

— Catalizatorii, în chimie, și mai ales enzimele, fermentii, în biologie, joacă tocmai acest rol. Nu uita că pânza, înmulțindu-se, atacă doar materiile digerabile. Ea nu face decât să le schimbe forma, ea jonglează cu carbonul și exultă atunci când întâlnește nucleoproteine, în fața cărora se simte cel

mai bine și reacționează cel mai iute. Iar acum am să-ți dau lovitura de grație, domnule temător de microbi. Pot să te anunț că, îmbrăcat cu pânza asta, vei scăpa de mulți microbi, ajunge s-o lași să se înmulțească numai cinci minute într-o odaie ca să atragă și să distrugă milioane de microorganisme care plutesc în aer : le „înghite”, le mistuie, le prefăce în pânză purificatoare. Mult însă nu e bine s-o lași la loc închis.

Mușat se întrerupse, furat de un gând, și începu să râdă :

— Din întrebările inspectorului Nostril, mi-am dat iute seama că bănuia existența unei bande care a furat lucrurile mele din dulap și a pus balotul la loc. Dacă ar fi avut o pregătire științifică elementară, ar fi fost intrigat de mirosul greu care plutea în aer. În timpul înmulțirii, nu e bine să lași pânza la loc închis. De altfel, dacă vreun trust ar vrea să-i dea o folosință războinică, această uriașă mâncătoare de oxigen și proteine s-ar dovedi o armă teribilă, închipuiește-ți că arunci de la zece mii de metri înălțime o tonă de petice mici de pânză. Cad încet, căci sunt ușoare, cresc încet, căci n-au din ce, dar, o dată ajunse pe pământ, pot înghiți regimente întregi. Sigur că pentru asta ar fi nevoie de vreo cinci ani de perfecționare, dar n-o să creez asemenea armă. E unul din motivele pentru care m-am ferit ca invenția să cadă pe mâinile lor.

Orsini, la microfon, răsă acru.

— N-ar exista nici o contraarmă ? întrebă Cristea. Mi-ați povestit că Nostril rupsese tivul batistei și că așa a ajuns să se pomenească cu un balot în birou.

— Tivul înseamnă o răsucire a pânzei asupra ei înșiși: fermenții ce creează pânza nu mai au unde înainta, căci dau în fața lor de cheratina răposăților lor strămoși. Din această clipă, el intră în agonie. E o agonie pe care n-am experimentat-o, dar care, după calculele mele, durează zece-douăzeci de ani.

— Atât de mult ?

— Da, ei n-au apucat încă să se înmulțească, și atunci natura nu vrea să-i lase să plece din viață până nu-și plătesc tributul. Ei rămân așa ca ursul în hibernare sau, dacă-ți place, ca Frumoasa adormită ; după zece sau douăzeci de ani, o simplă rupere a tivului îi face să-și reia cursa, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

— E ciudat, zise Cristea. Dacă înmulțirea lor e împiedicată într-o direcție, cum de nu se înmulțesc în altă direcție ? Pânza se propagă numai în

lungime și lățime, dar nu se îngroașă. Altminteri ar deveni diformă. Ciudate ființe, parcă ar exista un agent de circulație care îi dirijează în sens unic.

Mușat începu iar să se plimbe prin odaie :

— Cu asta mi-am bătut capul foarte mult. De fapt, într-un sens ăsta e chiar miezul descoperirii, închipuie-ți că un Bombix Mori, în loc să-și depene firul pe o gogoasă, ar învăța să-l prepare și să-l țasă de-a dreptul în pânză de mătase. Pare imposibil. Tot natura mi-a oferit răspunsul. Uită-te la albine : fagurii lor au o construcție matematică riguroasă. Castorii fac diguri excelente. Există colonii de corali sau de saprofite care respectă cu sfințenie o anumită arhitectură. O specie de floare are doar patru petale, alta doar cinci, un tip de insectă are șase piciorușe, alta opt; trifoiul cu patru foi floarea îl creează parcă numai ca să ne atragă atenția, printr-o excepție, asupra unei reguli obișnuite a ei — precizia, exactitatea. N-am reușit până acum să creez decât un singur tip de țesătură într-o singură culoare. Dar, cu vreo zece oameni capabili și de încredere, cărora să le pot împărtăși secretul, aș putea în vreo doi ani realiza tot ce se poate închipui în materie de culori și pânzeturi fine și să las departe, în urmă, toate fabricile de textile din lume.

La mii de kilometri depărtare, în Otlonto, auzind aceste cuvinte, Orsini se înfioră.

73

Mușat vorbea mai departe :

— Ceea ce importă cel mai mult e însă descoperirea principiului. Ani de zile am înnebunit de gelozie privind „mătasea broaștei", o plantă rudimentară, dar care mi se părea una din culmile măiestriei de textilist a naturii. Am cărat în spinare zeci de saci cu spirule. Știi ce sunt ? Niște gânganii mici care produc scoici. Mase uriașe de cheratină, milioane de scoici pe care le lasă pe plajele continentului american. Numai ele m-au apropiat de descoperire. Căci, domnule Cristea, am lucrat fără succes în vreo zece birouri de cercetări, unde trebuia să mă lupt ca să fiu lăsat să lucrez chiar și singur, noaptea ; ziceau că sunt un nebun periculos. După ani de zile, am ajuns la concluzia că, pe pământul nostru, nu există suficiente elemente ca să se creeze o pânză ca aceea de care ți-am pomenit.

— Doar n-ați adus-o din Marte! replică Cristea, intrigat.

— Nu din Marte, dar dintr-o lume aproape la fel de necunoscută. Ideea mi-a venit tot printr-o asociație neașteptată, tot stând de vorbă cu Roxana. Crescuse, începuse să-i placă mitologia. Trăgea cu urechea la ce vorbim noi. Trebuie să-ți spun că vorbeam uneori cu nevasta mea. Savanți care lucrează în sihăstrie or fi existat altădată, dar astăzi, în veacul colectivismului, omul de știință are nevoie de un permanent schimb de idei. Pe mine însă — care mă simțeam înconjurat de oameni teribil de individualiști, sau cel puțin nesiguri, la un stăpân necruțator ca „Textinghouse“ sau „Wessemer“, care m-ar fi înghițit cu invenție cu tot de-ar fi știut ce pregătesc — pe mine, așadar, tăcerea mă înnebunea. Și de aceea, deși Marieta mea nu-i specialistă, vorbeam câteodată cu ea. Aveam în vremea aceea două obsesii. Prima era noua descoperire a sovieticilor în domeniul acidului ribonucleic. Știi probabil că anii trecuți câțiva savanți sovietici au pătruns mai adânc în structura acidului ribonucleic și deci a mecanismelor care dirijează ereditatea. Asta m-a bucurat nespus de mult, căci fără descoperirea lor crearea ființei „pânzogene“ ne-ar fi cerut mii de ani de transformări lente : aș fi rămas ca grecul acela care a inventat acum vreo trei mii de ani motorul cu aburi, dar care, din cauza tehnicii rudimentare a vremii lui, n-a jucat nici un rol în evoluția omenirii decât cel mult ca unul din creatorii de jucării și curiozități. Fără descoperirea sovieticilor, aș fi trebuit să mă resemnez și eu cu ideea că peste vreo câteva mii de ani va apărea cine știe ce Stephenson care va avea posibilități să realizeze ce n-am putut eu realiza din lipsă de mijloace. A doua obsesie a mea erau nucleoproteinele, albuminoidele. În general materia vie și combinațiile organice. Roxana, care citea legende mitologice, m-a întrebat într-o bună zi :

— Tăticule, „substanțele proteice“ de care vorbești sunt substanțe făcute de Proteus ?

I-am explicat, ca la școală, că proteicele sunt compuși naturali, ca părul, fibrina, albușul din ou, cuprinzând toate aminoacizii. De atunci numele lui Proteus a început să mi se învârtă în minte. De câte ori mă gândeam la descoperirea mea — și mă gândeam tot timpul — îmi venea în minte numele vechiului zeu. Și atunci, ca să scap odată de obsesia asta, am luat și am analizat personalitatea lui Proteus. Rudă cu Neptun, stăpânul mărilor, Proteus are darul profeției și știe întotdeauna adevărul. Dar nu vrea să-l spună. Dacă nu izbutești să-l iei pe nepregătite, se ferește de tine, se deghizează, ia alte forme. Asta, într-adevăr, amintea de invenția mea : o

taină a naturii, ascunsă, pe care natura nu mă va lăsa s-o surprind decât pe nepregătite. Dar semănau, și mai mult, în altă privință. Proteus, din cauza neîncetărilor sale schimbări de înfățișare, a devenit un simbol al schimbărilor. Or, eu căutam o materie cu proprietăți atotschimbătoare, o ființă proteică în stare de a transforma orice materie organică în valuri de pânză.

Aici Mușat se întrerupse din plimbare, se repezi la fotoliul în care se înfundase Cristea, îl trase de braț și îl duse în fața ferestrei. Mâna stângă și-o petrecuse pe după umerii Marietei. Se uita la valurile plumburii care, izbite de stâncă, lăseau să se vadă o clipă trâmbe imense de spumă albă : era o reprezentare grafică, în culori, a unui țipăt, un țipăt al valului izbit de stâncă, țipăt de durere sau îndemn la asalt.

Pauza îi făcu pe Orsini și Bigellow să se privească îngrijorați: nu cumva tocmai acum, în momentul suprem al descoperirii, cei doi vor fi ieșiți din odaie ? Agentul din pod nu mai putu să reziste și își aprinse a doua țigară.

La fereastră, o bună bucată de vreme, cei trei priviră gânditori marea, fiecare cu gânduri diferite.

— Simțeam, vorbi Mușat într-un târziu, că mi-a scăpat tocmai trăsătura principală a portretului lui Proteus. M-am uitat într-o mitologie și mi-am amintit. Toate valurile mării nu erau decât milioane de forme înșelătoare pe care Proteus le trimitea la suprafață pentru a-și ascunde adevărurile. M-am gândit cu recunoștință la filozofia poetică a vechilor elini : ei legaseră ideea de schimbare de valurile mării. Ei îmi arătau, după mii de ani, că zeul schimbărilor șade în atotschimbătoreia mare și că adevărul se ascunde sub valurile mării. Atunci am sărit în picioare și am strigat: „Aici e ! Mă arunc în mare!“, și Marieta s-a speriat că, în sfârșit, momentul mult temut de ea a sosit și că soțul i-a înnebunit, dar eu am sărutat-o și am râs, că nu sunt nebun, și i-am povestit că pământul nostru e un pârlit față de mare, că acolo, în mare, sub valurile schimbătoare, se află o faună și o floră mult mai bogate decât cele de pe pământ. După o lună de certuri, m-am mutat la alt laborator, situat la marginea mării, și trei zile mai apoi făceam prima mea coborâre sub valurile oceanului, într-o sferă, de sticlă. Știam că Proteus nu-mi va oferi de-a gata ceea ce îmi trebuie. Dar mă gândeam să încerc o îmbinare a diferitelor organisme anaerobe și aerobe, de mare și de pământ, să folosesc acizii ribonucleici la presiuni schimbate, sub acțiunea unor irradiații gama, încercând să provoc o înmulțire prin sciziparitate, paralel cu

o cheratinizare unidimensională, adică... dar lasă, intrăm într-un domeniu mult prea complicat, te plictisesc.

— Nu, nu! stăruie înflăcărat Cristea, desigur că nu înțeleg tot ce-mi spuneți, dar vă asigur că e de-a dreptul palpitant. Dacă nu mă înșel, ne-am apropiat de sâmburele, sau, cum ați zice, de nucleul descoperirii dumneavoastră.

— Întocmai, îl aprobă Mușat.

74

Rockepont, înalt și uscățiv, îl privea de sus în jos pe mărunțul și rubicondul șef al serviciului Balcani.

— Am impresia că Bigellow m-a mirosit, spunea acesta. În ultimele zile a început să ia măsuri singur, pe furiș, deși afacerea Mușat e oarecum o afacere balcanică, de resortul meu. Pentru mine e un risc de a...

— Te privește, îl întrerupse rece Rockepont Ce ai de raportat ?

— Cei o sută de agenți au plecat într-o direcție falsă. Cred că special ca să vă inducă pe dumneavoastră în eroare.

— Vasăzică Bigellow crede că românul e în alt loc ?

Omulețul se înfoie, dar nu prea mult, căci era totuși în prezența marelui Rockepont, și spuse:

— Bigellow a făcut o manevră formidabilă, pe care sunt sigur că n-o ghiciți. Nici eu n-am izbutit s-o aflu decât după...

— Spune mai repede, lasă vorba de pomană !

— Filează toată poliția din Otlonto și toate vilele și fabricile dumneavoastră din Torida.

Rockepont tresări :

— Dar ce să aibă cu fabricile și cu vilele mele ?

— Ei cred că românul s-ar putea să fi fost ascuns de dumneavoastră.

— Bine ar fi, oftă Rockepont.

— Vasăzică dumneavoastră nu știți nimic de așa ceva ? îl întrebă șeful serviciului Balcani.

— Fleacuri. Am observat eu că de când l-a pocnit românul cu un telefon, în capul lui Bigellow sună „linie moartă”.

— Eu v-aș sfătui să luați mai în serios eventualitatea asta. S-ar putea ca românul să fie ascuns la o vilă de-a dumneavoastră fără să știți.

— Bine, bine, îi zise Rockepont cu aerul cuiva care e plictisit de fleacuri și vrea să scape mai iute de interlocutor.

După ce șeful serviciului Balcani se retrase, pe fața lui Rockepont reapăru obișnuita lui expresie de încordare. Apăsă pe un buton și întreabă :

— Alo, Jimmie, ești acolo ?

— Da, da !

— Câți oameni poți mobiliza până într-o oră pentru o acțiune mare ?

— Oricâți.

— Atunci într-o oră să ai pregătiți o mie de oameni.

— Aoleu, păi nu m-am gândit la chiar atât de mulți.

— Te privește, zise Rockepont. Pune-ți aghiotanții să-i strângă și vino-ncoace să discutăm mai amănunțit. Trebuie să acționăm repede și cu toată forța.

75

Mușat rămăsese cu fața la mare. Era îmbrăcat într-un costum de „homespun”, puțin cam larg pentru el. Figura-i smeadă, slabă și musculoasă, cu ochi negri care alergau agitați sub o frunte mereu încrețită întrebător, avea acum întipărită pe ea un aer de blândețe și ironie, ca și când vederea mării i-ar fi stârnit cine știe ce gânduri.

Stătea așa, cu mâna stângă petrecută după umărul soției sale, iar Cristea tăcea demonstrativ, în semn de respect pentru măreția care o ghicea îndărătul simplității acestui om. Mușat fusese măreț în suferință, în rezistența la torturi, în patriotism și se dovedea acum măreț în gândire. Cristea dădea semne că ar fi vrut să-l mai audă vorbind — doar se apropiaseră de miezul descoperirii lui Mușat —, dar inginerul, după ce rostise cuvântul „întocmai”, a rămas pierdut, cu fața la mare.

— Sunt un om simplu, un autodidact care a învățat ceva filozofie, spuse Cristea într-un târziu, dar eu găsesc că descoperirea dumneavoastră este, într-un fel, cea mai mare descoperire umană care a existat vreodată de la descoperirea focului până azi. Într-adevăr, aburul, electricitatea, atomul n-au însemnat decât descoperirea unor noi forme de energie. Descoperirea focului a inaugurat era de prelucrare a naturii de către om. Descoperirea dumneavoastră, într-un fel, marchează o revenire dialectică, pe un plan infinit mai înalt, la altă etapă. În faza primitivă, omul lua de-a gata din natură ce găsea : fructe, carne crudă, blănuri. Bețele, uneltele, focul l-au

ajutat să frigă carnea, să nu mai ia fructele de-a gata, ci să învețe agricultura, pomicultura. Acum, dacă izbutim să avem stofe care cresc de la sine, înseamnă „revenirea”, într-un fel, pe un braț mai înalt al spiralei, la perioada când omul n-avea decât să întindă mâna spre pom ca să culeagă fructul. Desigur, munca va exista, dar altfel de muncă, o muncă de concepție, de dirijare ; 80% din materiile necesare vieții — adică îmbrăcămintea, plus materii plastice pentru confecții, plus o bună parte a mâncării — eu le văd de acum înainte, pe mii de ani, dezvoltându-se singure. În aceste condiții, trusturi capitaliste de felul lui „Wessemer” devin și mai perimate decât au fost. Inventatorul primitiv, deschizător al erei focului, a rămas necunoscut. De deschizătorul erei noi însă, se va lega mereu numele țării noastre, al României. Sunt mândru, tovarășe Mușat — sper că îmi permiteți să vă spun tovarăș — și abia aștept să transmit prin T.F.F., cod cifrat, datele ce interesează guvernul nostru.

Mușat se întoarse de la fereastră ca iluminat de o idee subită :

— Explicațiile teoretice n-au mare valoare în cazul de față. Mult mai mult ar prețui ele dacă le-am însoți de o demonstrație practică. Nu suntem prea departe de uzinele Blacktown. Tot stăm noi și așteptăm momentul trecerii graniței. Ce-ar fi să ne repezim până acolo. Mi-e un dor de lucru... !

— Minunat, grozav ! se înflăcăra Cristea.

Figura lui Mușat se înnegură :

— Dar am uitat că e imprudent. Chiar în vizuina lupului.

Cristea rămase o clipă țeapăn în mijlocul odăii, apoi își trecu mâna peste față și zâmbi cu un aer vinovat:

— M-am lăsat atât de prins de toate povestirile dumneavoastră fantastice, că am pierdut contactul cu realitatea. Trebuie să primesc lecții de conspirativitate de la dumneavoastră !

Își umplu pipa domol și, trăgând din ea, își miji ochii șiret:

— Totuși n-ar fi imposibil... Avem în uzine un puternic comitet revoluționar. La Blacktown au fost niște greve strașnice. Am putea merge acolo chiar după masă, dar pentru asta trebuie să iau contact telefonic cu tovarășii de acolo.

Se îndreptă către ușă, s-o deschidă, și tresări speriat când o formă imprecisă îi țâșni la picioare. Tex, griffonul, intrase voios prin odaie, mârâind cu niște intonații muzicale, de parcă ar fi cântat. În urma lui intrară, năvală, Roxana și Puiu.

— Tăticule, zise Puiu, e un om rău ascuns în pod. Ne-am jucat de-a indienii; l-a mirosit Tex și ne-am uitat și l-am văzut printr-o crăpătură.

76

— Gata ! țipă Orsini, zvârlind casca cât colo. Finita la commedia ! Bigellow, ia-ți oamenii, dăm asaltul ! Cred că agentul nostru va fi mort în două minute. În cinci minute, românul o s-o șteargă. Câți oameni ai ?

— Cinci sute !

— Puțini ! Îmi trebuie... Ce ghinion, pentru un afurisit de cățel !

— Cinci sute nu ajung ?

— Mi-e frică de Rockepont. Despre o manevră atât de mare, s-ar putea să afle și el. Ne-am mai înfruntat odată.

— Atunci să luăm puțini!

— Nu știu câți alcătuiesc grupul lui Cristea acela. Te-ai îngrijit de avioane de transport cu reacție ? Cât durează drumul până acolo ?

Numărul 111

77

Omul auzise la microfon cuvintele lui Puiu ți, prevenit, până ce Cristea să facă vreo mișcare, se repezise în jos pe scări, fugind ca fulgerul din vilă.

Acum, cadavrul lui zăcea cu fața în jos, la vreo sută de pași de vilă. cât izbutise să fugă.

— Păcat, zise Cristea. Mai bine l-am fi prins de viu, să știm ce-i cu el. Dar nu se putea : mi-a împușcat un om în braț, și băieții l-au ciuruit imediat.

Se aplecă iute:

— Firește! N-are nici un act. E de-al lui Wessemer-Bigellow.

— De unde știi că nu-i de-al lui Rockepont ?

Cristea își ridică fața către Mușat și zâmbi, stăpânit :

— Nu era Rockepont să-și strecoare un om izolat în propria lui vilă ! Billy, dă drumul iute ia motoarele elicopterelor.

Se întoarse către Mușat :

— O să le punem în funcție pe amândouă. Noroc că n-aveți bagaje. Adu-ți imediat familia, plecăm.

— Unde ? De ce ? întrebă Mușat buimăcit.

— Dacă au avut un agent aici — și-ai văzut că instalase și microfoane — deci au auzit ce s-a întâmplat, înseamnă că într-o oră, cel mult în două, vor fi aici în păr. N-avem forțe să le rezistăm.

— Și atunci ?

— Cel mai bine ar fi fost să putem trece granița. Dar nu-i nimic pregătit: ne-am lăsa prinși fără rost. Mai bine mergem în uzinele de la Blacktown. Acolo muncitorii vor putea să ne ascundă.

Cristea se opri brusc și îi puse lui Mușat mâinile pe umeri, uitându-se adânc în ochii lui:

— Mușat, spuse el cu o voce tremurândă de emoție, să privim adevărul în față. Dumneata și familia sunteți cunoscuți. Voi face tot ce e omenește posibil să te scap, și mii de muncitori mă vor ajuta. Dar ești prea cunoscut, sunt haite prea mari pe urmele d-tale: s-ar putea să vă prindă.

Marieta Mușat, chemată de un om, se îmbrăcase, iar acum traversa pajiștea, cu copiii de mână, îndreptându-se spre unul dintre elicopterele scoase din garaj. Mușat o urmări din ochi cu o privire absentă.

— Sunt sigur, urmă Cristea, că vei prefera să duci taina în mormânt decât s-o lași încuiată în safeul capitaliștilor. E însă păcat, pentru că țara și omenirea ar fi putut să aibă foloase uriașe de pe urma ei.

Mușat își cobori privirile.

Cristea îl strânse și mai tare de umeri:

— Uită-te în ochii mei! Avem vreo oră, pot lua contact cu comitetul revoluționar de acolo, într-o oră, dumneata ai timp să instruiești doi-trei oameni de încredere, să le explici invenția, să creezi în fața lor pânza. Ai toată aparatura, iar comitetul revoluționar îți va asigura liniștea necesară. Înseamnă că doi-trei oameni, pe care ei nu-i cunosc, vor fi în posesia secretului. Și din doi sau trei, măcar unul va ajunge în România, în China, în Kamciatka, undeva pe pământul nostru. Și...

— Am înțeles, spuse simplu Mușat. De acord.

Se îndreptară în fugă spre helicopter.

— Bill! se adresă Cristea omului care aștepta alături de helicopter.
Unde este Eric ?

— Nu știu.

— Dar Hawkes ?

— Nu știu.

— Tocmai acum și-au găsit să lipsească ! Ascultă, Bill : cheamă-l pe unul dintre ei să conducă helicopterul cu familia domnului Mușat. Eu cu doi oameni și cu domnul Mușat mergem în ăstălalt helicopter.

Mușat izbucni :

— Nu mă mai despart de-ai mei orice-ar fi! Dacă-i nevoie, rămânem toți aici, sunt gata să mor aici!

Cristea îi explică răbdător că prudența și zeci de alte rațiuni impuneau aceasta, și că Mușat proceda ca un sentimental, dar inginerul nu vru să audă nimic. Până la urmă, Cristea fu nevoit să cedeze.

— Bill ! spuse el cu energie. Băiete, tovarășe, ia oamenii și faceți orice știți să mi-i zăpăciți pe cei de la serviciul special. Helicopterul doi să fugă spre graniță, să se lase doborât. Pilotul să sară cu parașuta și să lase mașina singură în mers. Tu cu încă un băiat vorbești acolo în odaie, ca și cum n-ai ști că e acolo un microfon, spuneți că noi am plecat spre Otlonto. Douăzeci de oameni să se retragă, cu vâlvă mare, pe Piscul de Aur: ajungeți acolo într-o jumătate de oră, vă fortificați, angajați lupta, vă tocmiți, vă predați, faceți ce știți ca să câștigăm noi timp. Alți douăzeci să fugă cu mașinile la

Pălăria Indianului. Faceți, spuse el, și-și caută vorbele, faceți orice jertfă revoluționară...Mă-nțelegi, Bill, nu?

Cel care răspundea la numele de Bill, un american cu fața rotundă și cu o mustață blondă căzută peste gură, dădu din cap că a înțeles și se repezi brusc la Mușat. Părea că refuzul inginerului de a se despărți, măcar o clipă, de familie, îl impresionase. Îl îmbrățișă pe inginer, îl sărută ca pe un vechi prieten, deși nu-și vorbiseră decât o singură dată, iar ochii lui Mușat — un om care suferise atâta fără să poată avea alinarea plânsului — sloboziră, în sfârșit, două lacrimi.

— Tovarășe, zise inginerul.

Fu singurul cuvânt rostit, după care strânse cu putere mâna americanului.

Cristea privi puțin mirat această efuziune, apoi bătu cu palma umărul lui Bill și, strigând „Bravo, Bill sări în helicopter, unde se și așezaseră Marieta cu copiii. Mușat, deși mai ușor decât el, se cățără anevoie până la scaunul său. În ultima clipă, când să închidă ușa, se auzi un lătrat, și Tex pătrunse ca o vijelie înăuntru.

— Nu se poate, e un furt, protestă Mușat, ăsta-i câinele lui Rockepont.

Dar Tex, auzind acest nume, lătra cu atâta indignare încât îl emoționa pe toți.

— Parcă helicopterul al cui e? spuse Cristea și dezlănțui deodată puternicele motoare.

78

Helicopterul se ridică în diagonală. Mușat privea ca hipnotizat mâinile și picioarele lui Cristea. Zgomotul motoarelor se auzea puternic, deși exista o izolare acustică destul de bună. Prin materialul transparent din care era alcătuit corpul helicopterului, Puiu văzu fără teamă, cum se cască sub picioarele lui un gol imens; curând, vila Rockepont se zări ca o jucărie, iar valurile mării parcă încetară să se miște : arăta acum ca o oglindă de plumb, grosolan modelată.

O smucitură și Mușat simți deodată un gol în stomac: zgomotul încetase, rotoarele elicopterului se înțepeniseră subit. Se auzi un fluier parcă îndepărtat, și deodată cușca de sticlă se smuci înainte.

Cristea își întoarse capul și zâmbi liniștitor :

— E convertibil. Rotoarele nu se mai învârtesc, stau fix, au devenit aripi: acum au intrat în funcție motoarele cu reacție.

Pasagerii nu răspunseră, amețiți cu toții. Doar Tex gemu câteva clipe, încetișor. Cristea stătea singur pe banca-fotoliu de două persoane din față și, cu pipa stinsă între dinți, manevra netulburat marea mașină. La spatele lui, pe a doua bancă, stătea Mușat cu Roxana, iar în fund, Marieta cu Puiu. Tex refuza încă să-și aleagă un loc precis.

— Alo, alo, comitetul revoluționar ! vorbi Cristea în microfon. Ne îndreptăm spre voi. Pregătiți-vă. Wess sau S.S. ne-au prins urma. Într-o oră vor fi aici. Se aude ?

— Te auzim perfect, tovarășe, răsună o voce.

Tex începu să latre frenetic.

— Taci, prostule ! îi spuse Cristea. Ce te sperii așa? E un radio ca orice radio ! Din cauza ta nu putem să vorbim...

Marieta, deși nu prea iubea câinii, îl prinse de bot, iar Puiu îi trase câteva. Mușat avea senzația că visează. Abia acum zece minute, omul de pe banca-fotoliu, privindu-l îndurerat în ochi, îi vestise moartea, iar acum parcă erau într-o excursie, cu cățelul după ei.

— Vorbește, tovarășe ! răsună vocea.

Tex gemu, înciudat, iar Cristea spuse :

— Facem tururi vreun sfert de ceas: în caz că au agenți prin jur, să nu știe precis direcția pe care am luat-o. Pregătiți laboratoarele, să fie pustii. La nevoie, faceți grevă. Să se afle acolo, la laborator, doar cinci oameni, pricepuți și de perfectă încredere. E de cea mai mare importanță.

Glasul său căpătase un accent dramatic.

— S-a făcut, răspunse vocea.

Cristea închise contactul, și abia atunci în Mușat, căruia îi revenise curajul și buna dispoziție, se trezi din nou omul de știință.

— Mai explică-mi o dată cum funcționează drăcovenia asta de helicopter, îi strigă el lui Cristea.

Celălalt se răsuci, mirat :

— Încă o dată ?! Păi nu ți-am mai explicat niciodată !

Mușat tresări surprins, apoi începu să râdă :

— Vorbesc cu tine în gând, eroule de roman ! Te admiram, îți spuneam : „Și la helicopter te pricepi ?” Iar tu te-ai întors și mi-ai răspuns modest: „Nu-i chiar atât de complicat” și mi s-a părut că îmi explici sistemul de funcționare. Sunt emoționat, sunt zăpăcit.

Cristea îi aruncă o privire compătimitoare, și totodată parcă de încurajare.

— Stai liniștit. Încearcă să dormi...

Dar pentru că un creier ca al lui Mușat era mai liniștit când se concentra asupra unei probleme tehnice, Cristea, mânând mașina în volute largi, începu să-i demonstreze arta de pilot. Pe banca cea mai din spate, Marieta Mușat, animată de un interes inexplicabil pentru o femeie liniștită ca ea, încerca din când în când să se ridice în picioare, sprijinindu-se cu mâinile de tăblia băncii din față, urmărind cu ochii ei albaștri blânzi discuția celor doi bărbați.

Munți de piatră cenușie și cărămizie se repeziră în helicopter, sau, cum îi spunea Cristea, în aerogirul convertibil.

— Piscul ăsta se cheamă „Pălăria Indianului”, lămuri el. Nu știu de ce : nu-mi amintesc ca indienii să fi purtat pălărie.

— Extraordinar aparat! exclama mereu Mușat. Cum cotești ? Cum îi mărești viteza ? Cum oprește? Spune-mi, te rog, e adevărat că la un helicopter, în cădere, elicea se învâртеște de la sine, atenuând căderea, chiar dacă motorul e stins ?

— Nu se cheamă elice, ci rotor. Da. În anumite condiții — și Cristea începu să-i explice.

— Strașnic aparat ! Spune-mi, întreabă inginerul deodată, mai există multe tipuri din astea?

Cristea tresări, ca și când și-ar fi amintit de ceva. Învârti butonul aparatului de radio de la cifra 69 la 30.

— Alo, doi ! alo, doi ! strigă el. Ai decolat ?

Nici un răspuns.

— Sunt îngrijorat, îi mărturisi el inginerului. Ai fost de față când i-am spus lui Bill să pună un pilot la al doilea helicopter. Să le fi fost frică ?... Nu știu ce să cred...

— Alo, alo, doi ! strigă el. Doi, doi !

Răspunsul — dacă răspuns era — țâșni cu totul neașteptat. Răsunase un mieunat de pisică. Tex vru să latre, dar se răzgândi și căscă obosit : i se făcuse somn.

Cristea privi mirat spre inginer.

— Or fi paraziți... Totuși era un miorlăit. Alo, doi, doi, doi ! strică el. Doi, comunică-mi poziția !

De data asta, nu mai era nici o îndoială: se auzi, distinct, cum mieuna o pisică.

— Nu-mi miroase a bine., mormăi Cristea, mai mult pentru el.

Mută butonul la 69 :

— Alo, alo, comitetul revoluționar !

— Te ascult, tovarășe unu ! De data asta se auzi altă voce. Cristea însă nu păru neliniștit: probabil că îi era cunoscut și acest glas.

— Nu știu ce s-a întâmplat cu doi. Luați măsuri urgente de interceptare a lui Wess.

— Fii liniștit, s-au luat. Căutăm să creăm un puternic baraj de avioane. Laboratorul e pregătit. Vă așteaptă tovarăși de încredere, într-un sfert de oră veți fi acolo ? Cât va dura experiența ? Vrem să știm dacă putem ține bandiții în loc sau să-i inducem în eroare.

Cristea se întoarse întrebător spre Mușat.

Acesta șovăi înainte de a răspunde. Ieșiseră din munți, marea nu se mai vedea, zburau deasupra unui deșert, și Cristea coborâse nava la mică înălțime, să fie mai greu de reperat.

— Pentru producerea unei bucăți de pânză, spuse în sfârșit inginerul am nevoie de două săptămâni. Ca să arăt tehnica, fără să aștept răstimpurile în care natura trebuie lăsată să lucreze, vreo două-trei ore.

— Alo, ai auzit ? Două-trei ore ! Poți asigura protecția noastră în timpul ăsta ?

— Nici o grijă, tăcu vocea. Trei avioane de-ale lor au patrat în dreptul fabricii, credeau că mergeți într-acolo. Acum au plecat. Probabil își închipuie că ați șters-o spre graniță. Drumul către fabrică e liber. Porniți-o spre laborator, tovarășe !

Cristea făcu iute câteva manevre, motoarele cu reacție se stinseră, aripile redeveniseră rotoare: helicopterul se întoarse cu 180 de grade, pornind îndărăt. Din nou se dezlănțuiră reactoarele, iar dunele de nisip, care se deosebiseră limpede, acum, pe măsură ce creștea viteza navei, păreau tot mai netede, până deveniră o întindere plată, galbena, fără sfârșit.

Ca și Tex, copiii adormiseră. Cristea conducea acum concentrat, privind în toate direcțiile, consultându-și radarul ; după toate semnele, vestea despre cele trei avioane îl făcuse să-și piardă chef de vorbă. Mușat nu mai cerea explicații despre conducerea avionului. Stătea așa, cu ochii în gol, ca hipnotizat. Marieta Mușat îl bătu pe umăr. El se întoarse și ridică din umeri, ca un om care ar vrea să se dezvinovățească. În ochii ei blânzi,

albaștri, se aprinse o lumină ciudată, poruncitoare. Mușat zâmbi, stingherit. Părea mult mai șovăitor decât în ziua când plecase de acasă hotărât să răzbească la consulatul român. Simți din nou mâna soției sale cum i se încheștează pe umăr. Se scărpină în cap, apoi își vârî mâna în buzunar, scoase, de țeava, un revolver și, după ce oftase cu un aer plictisit, izbi deodată cu patul armei, scurt și cu multă putere, în capul lui Cristea.

79

Copiii nu se treziseră. Mușat, slăbuț, se opinti în masivul corp fără cunoștință al lui Cristea și îl împinse anevoie alături, pe bancă, eliberând locul pilotului.

— Leagă-l iute, Marieto ! Ia cureaua lui Tex.

— Mai trage-i una, să nu se trezească ! îl îndemnă Marieta și se duse să ia cureaua.

Puiu, simțind că se umblă la lesa cățelului, se trezi și privi în jur.

— Ce face tăticu ? Conduce în locul lui nenea Traian ? Nenea a adormit ?

— Nenea nu e nenea... E un... un imperialist !

Mușat mută butonul de radio la 30.

— Alo, doi? Aici Mușat, alo, doi !

— S-a făcut ? întrebă vesel vocea lui „doi“.

— Mda, zise Mușat. Nu știu cum naiba să-l legăm, că trebuie să țin afurisitele astea de manete. Ca să nu se trezească, o să-l pocnim, ca un cuc de ceas, la fiecare sfert de oră.

— Comunică-mi poziția ! ceru „doi“.

Dar cine naiba mai știe ce poziție-i asta ? protestă Mușat furios. Avionul ăsta zboară prea repede !

— În stânga de tot e un buton mic roșu. Apasă pe el, și aparatul o să-mi comunice automat poziția.

La orizont, se ivi o linie subțire: munții.

— Mămico, lasă cureaua lui Tex ! protestă Puiu. Vrei să-l legi pe imperialist? De ce nu-mi spui mie? Ia sârma asta ! și scoase din buzunar mai întâi un mosor fără ață, apoi un revolver mic de lemn și, de la fund de tot, un ghem mic de sârmă.

Până la urmă, cu regret, Puiu trebui să se despartă și de cureaua lui Tex, ba și de propria lui curea de la pantaloni și de o hăinuță. După câteva

minute, Cristea stătea legat burduf, în sârmă, curele și fâșii de stofă ; de spatele băncii din fund fusese atașară o lopată, iar după coada lopeții era petrecută o bucată de sârmă care încercuia gâtul lui Cristea.

Avionul începu să se clatine periculos : se apropiau munții, și Mușat încerca să modifice înălțimea navei. Zguduielile deveneau alarmante. Câinele începu să urle, iar copiii se încleștau speriați de bănci. Marieta, ținându-se să nu cadă, se apropie de Mușat.

— Grig, nu cu pedala aia ! Ai înțeles greșit, am fost și eu atentă când îți explica asta !

— Întotdeauna mă contrazici, bombăni Mușat. Căuta să dea cuvintelor aspectul unei dispute conjugale obișnuite, dar sudoarea îi curgea șiroaie pe frunte: Pălăria Indianului se apropia cu repeziciune de mica navă aeriană.

— Să-l trezim pe Cristea ! spuse Marieta. Cred că n-are poftă să moară împreună cu noi.

Dar nu mai era timp, și, dealtminteri, frumosul păr alb al lui Cristea, năclăit de sânge, arăta că omul nu se va trezi chiar atât de ușor.

Cu un țipăt de spaimă, soția lui Mușat trase de manșa pe care o ținea soțul ei. Avionul făcu o buclă dezordonată, se întoarse cu spatele la Pălăria Indianului și începu să cadă în zbor planat, cu motoarele stinse, brusc : pământul gonea în sus, înspre ei.

80

— Hei, doi! strigă Mușat, s-au stins reactoarele, nu mai știu cum să dau drumul la elice, s-o deștepenesc.

— Rotor ! sună prompt răspunsul, rotor ! scrie cu litere de-o șchioapă în fața ta. În mijloc, trage de manetă !

Trase cu atâta putere încât credea că va rămâne cu maneta în mână. Zborul planat se întrerupse, și deasupra navei începu să fâlfâie ceva. Mușat se uită în sus și, cu un oftat de ușurare, văzu că aripa a redevenit rotor și, fără să fie acționată de motoare, se învâртеște atenuând căderea navei.

Abia acum soția lui Mușat, zguduită, își îngădui să plângă — de emoție. Copiii erau însă speriați. Imediat, Mușat observă că mișcările heliicopterului erau încă foarte dezordonate: căderea era mult prea rapidă ca să se termine cu bine.

81

— Alo, alo, doi ! strigă Mușat. Cădem. Nu știu de ce s-au oprit motoarele astea.

În loc de răspunsul așteptat, se auziră pocnete, bubuituri; se vede că „doi“ trecea prin momente grele.

Mușat încercă febril diferite manete de comandă. Helicopterul continua să cadă, în ciuda fâlfâirii încete a rotorului.

Se auzi un geamăt:

— Dă-i gaz ! Butonul al treilea !

Mușat își întoarse capul :

— A, te-ai trezit ? Să nu mă înșeli: murim cu toții !

— Apasă, apasă odată ! răcni omul cu desperare.

Mai aveau câteva sute de metri până la pământ. Totuși Mușat, palid de emoție, nu se grăbi. Se uită adânc în ochii celuiilalt și nu văzu în ei decât o imensă spaimă de moarte.

— Degeaba, Cristeo, sau cum te-o fi chemând, spuse el liniștit. N-ai stofă... Ai fost calm doar atâta cât erai stăpân pe situație...

Era o bătălie a nervilor. Dacă manevra indicată de Cristea era menită să-i ducă pe toți la moarte, Mușat voia ca măcar s-o execute în ultimul moment : să-l lase pe Cristea cuprins de convulsiile groazei să-l facă să vadă moartea cu ochii, să-l lase până în ultima clipă timpul de a se răzgândi.

Marieta, cu ochii măriți de spaimă, pândea și ea expresia de pe chipul celui legat.

Și abia atunci când gura celuiilalt se căscă de groaza, abia atunci când aparatul căzuse atât de mult încât se auzea fâșăitul pe care-l făcea nisipul de pe sol, ridicat de vânt și izbit de navă — abia atunci Mușat apăsă pe butonul care avea să aducă moartea sau salvarea.

82

Erau înghesuiți în trupurile burduhănoase ale avioanelor de transport B 65 și își fumau ultima țigară înainte de aruncare.

— Încă nu m-am aruncat în munți, spuse un flăcău zdravăn și negricios. De ce ne-o fi trimițând serviciul secret tocmai aici ?

Un bărbat înalt, roșcat, cu falca pătrată, se răsti:

— Ai răbdare, Marton ! Fiecare lucru la vremea lui.

În față, cei doi piloți conduceau calm gigantul aerian, având grijă să-l coordoneze în formație cu celelalte B 65.

Deodată, în dreptul avionului din stânga se văzu o sclipire.

— A lansat racheta ! zise unul din piloți. S-o fi descărcat de la sine ?

— Atenție ! răsună în cască vocea comandantului. Se apropie niște vânători suspecti. Pregătiți-vă de atac !

Bătălia fu scurtă și crâncenă.

Cerul se cutremură de bubuitul rachetelor aeriene încărcate cu explozivi de mare forță.

Bombardierele, încolțite, își lepădaseră oamenii, 145 de oameni. Zeci de parașute umplură văzduhul. Printre ele, vânătorii măturau aerul cu rafale lungi: un parașutist fu despicat în două de rafalele unei mitraliere, și parașuta continuă să coboare numai cu jumătatea de sus a trupului. Avioanele cădeau în vâlvătaii. La scurtă distanță de această bătălie, un aerogir convertibil zbura razant, cu pânțele aproape lipit de sol. O explozie apropiată îl făcu să se clatine. Avionul mai goni câteva minute și se opri brusc la marginea unei pădurici.

83

Motorul elicopterului lui Mușat pornise, mașina lua lin înălțimea deasupra întinderii galbene a deșertului.

Cristea răsufla greu, încă agitat de spaima prin care trecuse.

— Era să ne sfărâmăm. Înțelege-mă, Mușat, am interesul să scap cu viață !

Îi explică apoi lui Mușat cum să pună în funcție motoarele cu reacție, oprind rotoarele. Iar când zgomotul rotoarelor se stinse, Cristea începu deodată, pe neașteptate, să urle :

— Șefule, ajutor! Ajutor! M-au lovit! Sunt legat! Ne aflăm deasupra deșertului !

— Te-ai prostit, îi spuse Mușat după ce-l lăsă să țipe de câteva ori. Nu vezi că aparatul e potrivit la 30 ? Șeful tău are altă lungime de undă! Dar în orice caz mi-ai dat o idee. Marieto, să-i punem un căluș.

— Mușat, ascultă-mă ! vorbi celălalt febril. De omorât, n-o să mă omori, nu ai tu inima asta. De scăpat n-ai să scapi: granița e închisă, și Rockepont e atotputernic. Afacerea se mai poate termina cu bine pentru tine și ai tăi. Pe când altfel, șeful, îngrijorat că nu mai sosim la Blacktown, o să mă cheme prin radio. Și când o să vadă că nu-i răspund, o să înțeleagă imediat situația. Și atunci... — zău, Mușat, dă-te bătut!

— Scuză-mă că te întrerup, zise Mușat, dar trebuie să-ți pun călușul.

— Îți vorbesc și în propriul meu interes ! Când ei o să cheme și o să vadă că nu le răspund, s-ar putea să hotărască doborârea avionului. De tine nu mi-e frică, dar de ei...

— Înfundă-i-l mai adânc ! spuse Mușat.

— Alo, unu ! răsună imperios o voce.

Mușat și soția lui se priviră speriați.

— Alo, unu, răspunde ! Aici e doi !

Răsufără ușurați și inginerul spuse :

— Te-am chemat adineauri, nu răspundeai.

— M-am trezit în vecinătatea unei bălții teribile, a trebuit să aterizez.

Cred că s-au bătut bombardierele serviciului secret cu vânătorii trimiși de Rockepont ! Ascultă, Mușat, toate avioanele din lume se îngrămădesc aici ! Granița nu poate fi trecută. Pornește-o iute spre mare, cât mai în larg, acolo n-o să te caute. Nu te gândești la combustibil : mai ai pentru două ore. Semnalizează poziția ! Eu aștept să se liniștească cerul și decolez în direcția ta. Sper să te prind iute. Fii atent...

Și astfel, sfătuit de la depărtare, Mușat, fără să mai treacă munții îndărăt, zbură de-a lungul lor, spre locul unde piste stâncoase aveau să formeze o peninsulă.

Deodată în cabină răsună o voce :

— Alo, alo, tovarășe unu! Mă auzi? Aici comitetul revoluționar!

Momentul temut sosise. Mușat privi în jur, căutând o soluție.

84

La Otlonto, generalul Bigellow, aflând noutățile, păli de mânie.

— Patru bombardiere distruse ! E prima oară în istoria acestei țări când propriile noastre avioane sunt atacate. Asta numai Rockepont a putut s-o facă !

— Mulțumesc de informație ! — și Orsini zâmbi plin de ironie. Dacă nu-mi spuneai că-i mâna lui Rockepont, n-aș fi ghicit niciodată.

— O să-l coste scump! șuieră Bigellow ridicându-și pumnul. 145 de oameni ! O parte au mai apucat să sară cu parașutele, dar cine răspunde pentru morți ? De data asta lui Rockie i s-a înfundat.

Orsini râse disprețuitor.

— Turboreactoarele „inamice” erau vânători ai forțelor armate. O să se scuze că a fost un defect al radarului, că li s-a semnalizat că-i un atac aerian sovietic — una din balivernele obișnuite ale istericilor de la Aviație! Să fii mulțumit că n-au scăpat la iuțelă și vreo bombă atomică.

— O să vorbesc imediat cu ministrul Aviației! urlă Bigellow, apucându-și în mâini capul bandajat. O să trimitem zeci de escadrile !

Orsini se sculă și-l opri fără grabă, apucându-l de braț:

— Nu-ți da de gândit forța grozavă pe care ne-a opus-o Rockepont? Îl are pe român în mâinile lui, putea să-l ascundă și să ne lase să venim cu o sută de bombardiere, tot nu l-am fi găsit !

— A vrut să izbească în serviciul secret ! spuse generalul îndurerat.

— Te înșeli. Nu face el gesturi atât de necugetate. Dacă s-a temut atât de noi, înseamnă că-l are pe român într-un loc unde-i lesne de găsit.

— Ei și ce ? L-ar fi ascuns și gata.

— N-ai înțeles nimic. Pune-te în situația lui Mușat. Știe ca suntem pe urmele lui. Nu e sigur dacă va putea scăpa sau nu. E un, cum să spun ? un patriot, vrea să trimită invenția în țara lui. „Dacă eu mor — se gândește el — măcar să ajungă altul acolo cu secretul pânzei vii !” Nimic mai logic. Are alături de el pe românul acela, Cristea. Fie că-i vorba de un agent al lui Rockepont travestit în comunist, fie că-i vorba de un comunist adevărat, probabil că Rockepont a aflat sau bănuiește esențialul : că în orele ce urmează, Mușat va destăinui altora secretul invenției. Cu tortură nu poate obține nimic de la el : deci cel mai bun lucru este să-l pândească, să capete secretul de la Cristea sau să aibă oameni de față — cum am avut noi un agent cu microfoane. Bigellow, să nu-mi spui pe nume dacă inginerul acela fanatic nu-i prin vreun laborator din Blacktown făcând o demonstrație a invenției sale. Altfel nu se explică de ce Rockepont s-a înverșunat atâta să ne oprească.

Bigellow, care se plimbase mereu ca un leu în cușcă, se opri deodată, aproape convins de logica celui alt. Orsini își miji ochii catifelati :

— Nu-ți dai seama că metodelor noastre grosolane, Rockepont le-a opus procedee rafinate, singurele în stare să aducă inginerul pe calea destăinuirilor? Unicul nostru succes în această afacere a fost momentul când, fără vâlvă, am strecurat un agent — unul singur! nu o armată gălăgioasă... — în podul vilei Rockepont!

— Am înțeles, spuse Bigellow. Să trimit o echipă restrânsă în laboratoarele din Blacktown ; de preferință tipi care au mai lucrat printre

comuniști.

— Asta-i tot?

Și, cum Bigellow nu răspundea, Orsini îl ținti cu degetul :

— Trebuie să învățăm de la Rockepont. Discreție îmbinată cu gălăgie. Dacă o să vadă că nu trimitem alte echipe pentru capturarea românului, o să presupună că i-am ghicit manevra. Așadar, trimite cu tam-tam câteva zeci de avioane : să se bată cât vor, iar în timpul ăsta oamenii noștri să pătrundă în laboratoarele Blacktownului. N-am însă încredere în nătângii tăi de la serviciul secret: de laboratoare am eu grijă, am acolo oamenii mei.

Generalul dădu să plece.

— Încă ceva ! îl opri Orsini. De unde a aflat Rockepont că trimitem mai multe B 65 încărcate cu oameni ? Parcă mi-ai povestit odată că șeful serviciului Balcani e omul lui. Nu crezi că a venit vremea să i se întâmple un accident ? Și nu uita să-i faci onorurile cuvenite : doar a căzut în lupta cu dușmanul.

85

Rockepont intră în biroul unde se afla postul de radioemisie.

— A mai chemat Trifan ? întrebă el.

Omul de la microfoane nega din cap.

Rockepont îi luă locul și spuse:

— Alo, alo, tovarășe unu. Mă auzi ? Aici comitetul revoluționar. Se aude ?... Răspunde o dată !

Răspunsul izbucni deodată, neașteptat : un lătrat furios. Și, de sub lătrat, o voce indistinctă răspunse „da“.

— Nu te aud bine !

Ca și când lui i s-ar fi adresat aceste cuvinte, Tex lătră din nou, fără a-și îmbunătăți dicțiunea.

— E javra aia a administratorului, mormăi Rockepont privind cam jenat către omul care-i ținuse locul, șeful rețelei sale de luptă. I-am spus că n-am nevoie de microbi de câine, și de atunci îl ține pe ascuns.

Potaia știe că mi-e antipatică, și de câte ori îmi aude glasul începe să latre.

— Alo, strigă el afectând îngrijorare, tovarășe unu, tovarășe Cristea, nu te aud, s-a întâmplat ceva ?

— E-n regulă, se auzi o voce printre lătrături.

Rockepont se strâmbă înciudat. După ce se consultă cu specialistul de lângă el, vorbește în microfon plin de emfază :

— Tovarășe unu, atitudinea dumitale e nedemnă de un revoluționar. Într-o misiune de mare cinste și răspundere, dumneata manifesti o atitudine mic-burgheză luând căței pe bordul unei nave de luptă. Fiecare secundă ne e prețioasă pentru viața tovarășului Mușat. La nevoie, aruncă animalul peste bord. Comitetul revoluționar îți adresează un serios avertisment. Așteptăm un minut.

Acoperind microfonul cu mâna, se întoarce spre specialistul de lângă el :

— Încă puțin și o să vorbesc ca ei. Are de furcă Trifan cu românii lui: auzi idee, să ia câinele! Sentimentali...

Dezveli microfonul :

— Alo, Cristea, spune-mi, de ce întârziați? Drumul spre uzină e liber. Bandiții, din greșeală, s-au încăierat între ei. Vă așteptăm, tovarăși !

— Ne-a încurcat bătălia aeriană ! se auzi vocea lui Cristea. Pornim acum spre Blacktown.

Rockepont îl privește întrebător pe șeful rețelei sale de luptă.

— Am impresia că releul nu funcționează bine, spuse el. De la ei, până aici în Otlonto, e distanță. Totuși, adineauri, retransmiterea se auzea destul de clar.

Din nou în microfon:

— Alo, tovarășe unu, dar ce ai ? Te simți prost cumva ? De ce vorbești atât de sugrumat ?

În helicopter, Cristea, având în dreptul inimii țeava revolverului lui Mușat și strâns la nodul lui Adam de sârma care-i fusese petrecută peste gât, se căzni să mimeze mirarea:

— Eu, sugrumat? Nu, tovarășe!

Mușat își lipi buzele de urechea lui:

— Ne-a fost lovită antena...

Cristea-Trifan repetă fidel cuvintele.

— Cât mai aveți până aici, în Blacktown? întrebă Rockepont. Laboratorul e pregătit. Să vă trimitem avioane de escortare ?

— Nu-i nevoie. Nu se mai văd avioane, în cincisprezece minute vom fi acolo. Suspend emisiunea...

Mușat răsuca iute butonul aparatului de radio, pe urmă își întoarce fața spre „Cristea”, străduindu-se să rânjească fioros :

— Îmi pare bine că ți-ai schimbat părerea despre mine, spuse el. Te-aș fi împușcat ca pe un câine. Nu-s de loc atât de blând pe cât ți se pare. Dacă nu te doare capul destul, întreabă-l pe Bigellow ce lovitură i-am tras. M-am specializat în lovituri la cap. Îmi repugnă încă, e drept; dar să trag cu revolverul e mult mai simplu, mai puțin brutal, crede-mă. De altfel, nu uita că am dibuit un agent de lux ca tine ; învăț destul de iute meseria asta afurisită...

— Dacă nu eram trădat, nu ai fi aflat nimic ! spuse Cristea.

— Alo, unu? se auzi în cabină. Cotește-o zece grade la sud, la stânga adică... În zece minute, cred că ne întâlnim...

86

Copiii dormeau liniștiți. Marieta supraveghea mișcările soțului ei, care începuse să se deprindă cu manipularea aparatului, și în același timp era atentă ca nu cumva Cristea să se dezlege.

Mușat vorbea ; abia acum putea să vorbească sincer cu acest om.

— Te-am bănuțit chiar atunci când am evadat de la poliție, spunea inginerul. În țara asta, după atâtea chinuri, am învățat să fiu bănuțit! Era ciudată evadarea aceea : un tunel săpat până la sediul poliției. Nu era poliția păzită, încercuită ? Mi se părea că, fie cu știrea lui Nostril, fie fără știrea lui, nu se putea săpa un asemenea tunel când abia cu puțin timp înainte un glonte spărsese fereastra lui Nostril. Pe urmă, mi s-a părut suspectă ușurința cu care ați păcălit poliția, îmbrăcând uniforme de ei. Senzația asta am avut-o prima oară când am traversat strada, între cordoane de polițiști. Nu puteam să-i cred atât de proști, încât, la prima chemare a unui necunoscut în uniformă, să ne lase să ne înfundăm în magazinul acela de cosmetice. Trăiesc de destui ani în țara asta ca să știu că între poliție și gangsteri nu-i mare deosebire. Poliția era pusă la cale de Rockepont, nu-i așa ? Istericalele prefectului păcălit, de care a scris atâtea presa și care s-au soldat cu demisia lui, erau simplu teatru, nu-i așa ? Probabil că Rockepont l-a plătit împărătește ca să se lase păcălit.

Cristea îl confirmă prin tăcerea lui.

— Totuși aveam ezitări, urmă Mușat. Nu-i cunosc prea bine pe comuniști, totuși, comitetul ăsta al „românilor revoluționari” nu-mi sună a bine. Știu că Partidul Comunist din Torida nu-i organizat pe naționalități, cum nu e nici un partid comunist, și că din această pricină a și fost acuzat

că-i „trădător al rasei albe”. Precum vezi, chiar oameni de știință de felul meu tot știu un pic de politică : altfel nu poți să te descurci în viață. Dar momentul când am știut precis că ești un provocator a venit mai târziu, când ai început să-mi spui mereu că „guvernul nostru” se interesează de invenție, îmi cere formula etc. În primul rând, știam că guvernul român nu se ocupă cu organizarea unor „grupe” în alte țări, neamestecându-se în viața altora. Apoi, din felul cum conducea Nostril ancheta, mi-am dat scama că cererea mea de repatriere a fost culeasă de pe stradă, unde o scăpasem ; n-a ajuns la consulat. De unde, așadar, să știe țara de mine?

— Și mai era ceva, adăugă Marieta Mușat. Prea zâmbeai mereu prea făceai pe simpaticul, prea umblai numai cu cuvinte mari în gură : aveai ceva care nu ne plăcea.

— Parcă voi, cu plozii voștri și cu potaia voastră adoptivă, tare simpatici îmi erați ! Dar din asta nu se miroase un om !

— Ai dreptate, zise Mușat. Dar prea proști ne credeai; v-ați lăsat orbiți de ură, tu și cu șefii tăi. Arestări, tortură, în asta credeam, știam că mă aflu în Torida. Dar restul — evadări romantice etc. etc. — prea erau trase de păr. Aici, banul comandă, deocamdată, și nu aventuri de-astea. Cum adică: să mă cari la vila lui Rockepont și eu să nu bănuiesc nimic? Dar pe ce lume crezi că trăim? Nu m-ar fi ascuns de o mie de ori mai bine în locuința modestă a vreunui muncitor de rând, pierdut între milioane de muncitori ? De altfel, nu păreai de loc muncitor. Ce meserie ai?

— Totuși, zise Cristea cu satisfacție, fără să-i răspundă la întrebare, totuși, până în ultima clipă mi-ai destăinuit multe lucruri în legătură cu invenția.

— Aveam nevoie de tine, aveam nevoie să-i țin liniștiți pe stăpânii tăi, până îmi încropesc un plan de fugă. Nu puteam să-mi iau bocceaua și s-o pornesc la drum. Uite, cu helicopterul e mult mai bine. Dar fii liniștit: tot ce ți-am spus cu privire la invenție sunt generalități, bune pentru un articol de popularizare a științei, dar nu pentru domnii de la „Textinghouse”. Principiile generale ale fisiunii nucleului au fost cunoscute multă vreme, dar de aici până la bombă, la centrala atomoelectrică sau la reacțiile dirijate a fost un drum. De altminteri, în generalitățile pe care ți le-am spus, m-am ferit cu grijă să indic metoda generală de obținere a pânzei vii. Chiar atunci când am fost întrerupți de descoperirea agentului acela din pod... Dar știi, se întrerupse el, și atunci te-ai trădat. Mi-ai spus sigur că-i de la „Wessemer” ; or, de unde știai că nu-i de la „Textinghouse” ?

— Ce folos de atâta deșteptăciune, zise Cristea, atunci când, în loc să te lași plătit împărătește de Rockepont, fugi acum în întâmpinarea morții !

Ochii lui Mușat căpătară o strălucire aspră :

— Există lucruri pe care tu nu poți să le înțelegi. Tu ești un trădător de țară...

Cristea se căzni să râdă :

— Sunt și trădătorii buni la ceva. Fără trădătorul acela, n-ai fi știut cum să fugi acum.

— El nu e trădător, zise cu admirație Mușat. El este... el este... Nu-ți dai seama, Cristea ? Voi ați inventat povestea unei forțe care nu era nici a lui Textinghouse, nici a lui Wessemer; o forță curată, puternică, singura în care un om ca mine poate să aibă încredere. El e o parte din forța aceea. Și voi ați pierdut — e sigur că ați pierdut ! — pentru că n-ați crezut că o asemenea forță poate într-adevăr să existe și să vă strice socotelile. Dar ea există !

— Alo, unu, sunt la spatele tău ! răsună o voce.

87

— Așa !

— Vocea terminase de dat indicațiile. Cu motorul în mers, helicopterul lui Mușat stătu nemișcat pe loc, ca și când un fir invizibil l-ar fi ținut suspendat deasupra mării.

Celălalt elicopter se ridică încet pe deasupra. Din corpul său se desprinse o scară. Helicopterul manevra în așa fel încât capătul de jos al scării să ajungă în dreptul helicopterului lui Mușat.

— N-avem încotro! spuse vocea, ar fi periculos să mergem pe uscat, am indicii că iar încep să mișune pe acolo avioane.

Capătul de jos al scării se apropie de helicopterul unu, dar se ivi un incident neprevăzut: rotoarele stârneau un asemenea curent încât scara — deși din împletitură metalică subțire — zbura ca o frunză bătută de vânt.

— N-o să reușim ! zise vocea cu năduf. Motorul face un vânt prea puternic : nici de-aș cântări 300 de pfunzi, tot n-aș putea să cobor pe scara asta.

— Să încercăm să dăm drumul la motoarele cu reacție ! propuse Mușat.

— Ar fi o nebunie ! Nici cei mai experimentați piloți n-ar putea să lase două aparate să zboare în paralel, la viteze hipersonice. N-avem încotro: trebuie să aterizăm.

— Uf! exclamă Mușat — zău dacă mă pricep la asta. Uscatul e departe ?

În permanent contact, cele două elicoptere, redevenite avioane cu reacție, se îndreptară spre uscat.

— E riscant, spuse vocea de pe „doi”, pe aici mișună multe avioane, dar n-avem încotro.

Instruit în tot timpul drumului până la uscat, Mușat, după ce „converti” din nou avionul în elicopter, izbuti să execute aterizarea binișor.

După cinci minute, pe ușă pătrunse Bill, americanul blond, cu mustața pe oală, cel care-l îmbrățișase pe Mușat la plecarea din vilă.

88

— V-ați instalat bine ? se strădui el să întrebe pe tonul amabil al unei gazde. Trifan, nu te jenează cumva nodurile? Te-au legat prost, cu sârmă și fâșii de stofă, și curele; am uitat să le spun că în lădița din fund se găsea frânghie berechet.

Nu era însă timp de pierdut cu asemenea amabilități.

— La ora asta ar fi trebuit să fim la laborator. Să vezi că în câteva minute ne cheamă „comitetul revoluționar”.

Mușat vorbise încet, temându-se de urechea lui Cristea.

— Ne cheamă „comitetul”, adică Rockepont sau Allens, șeful rețelei sale, spuse Bill. Ascultă-mă, Mușat, trebuie să trecem granița ! Doar așa o să scăpăm și de Rockepont și de Wessemer.

— Nu au oamenii lor și peste hotare?

— Sigur că au ! Dar acolo e o mișcare de masă uriașă împotriva lor. Aici, n-avem unde merge, regiunea e împânzită de ei, până să ajungem la Blacktown, ne-au și înhățat !

— De unde să știu că nu ești agentul lui Wessemer?

Întrebarea răsunase din senin. Bill nu se supără.

— Te-am avertizat că Trifan-Cristea e omul lui Rockepont, iar la plecare, când te-am îmbrățișat, ți-am strecurat revolverul în buzunar. Când elicopterul era în primejd...

— Toate astea le puteai face și în interesul acelui Orsini de care mi-ai povestit.

Ochii lui Bill sclipiră :

— Ai dreptate. N-am cum să te conving. E un risc. Uite, dacă vrei, leagă-mă.

Vorbeau scurt, iute, îndurerați, simțind că în acest timp heliicopterul stă pe loc.

— Care ți-e planul ? întrebă Mușat

— Când Rockepont cheamă, Trifan să-i spună că n-a putut ajunge la laborator din cauză că drumul e plin de avioanele serviciului secret... Să-i spună că ne-am înțepenit deasupra mării și că...

— Alo, alo, unu ! strigă o voce imperioasă. Ce-i cu tine ? De ce n-ai sosit încă la laborator ?

Bill sări îndărăt, scoțând un revolver și lipindu-și buzele de urechea lui Cristea-Trifan, Mușat apucase cu o mână botul câinelui, împiedicându-l să latre.

— Mișună pe aici de avioane, calea ne e tăiată.

— Mă mir, n-am aflat nimic, spuse Rockepont.

— Tovarășe, mirarea mea e și mai mare! strigă Cristea, care simțea cum Bill, de încordare, e gata-gata să apese pe trăgaci. Doar voi, tovarăși, sunteți chiar în uzină : cum de nu le-ați văzut ? Nu vorbiți din Blacktown? Doar se văd !

Rockepont care susținea că faimosul „comitet" se află în Blacktown, dar care vorbea de fapt din Otlonto, rămase perplex: auzise avioane sau... ? Specialistul îi șopti ce să răspundă, și Rockepont glăsui:

— Am fost într-o ședință, tovarășe, și poate nu le-am auzit.

— Situația e gravă ! strigă Trifan. Nu putem să ne apropiem de uzină nici pe calea aerului, nici pe jos. Ne-am refugiat într-un colțișor, unde nu ne caută încă. Așteptăm aici ajutorul vostru, stăm pe loc.

— Bine, vom face tot ce e omenește posibil ca să vă salvăm, spuse Rockepont. Dar țineți seama, tovarăși, că mijloacele noastre sunt acelea de revoluționari modești.

— Înțeleg, zise Cristea. Tocmai de aceea tovarășul Mușat și cu mine ne-am gândit să trimitem heliicopterul doi peste graniță. În felul acesta, o să atragă asupra lui avioanele vrăjmașe; se va afla că Mușat a fugit, și atunci n-o să ne mai caute. Luați deci contact cu oamenii noștri de la graniță, să nu-l doboare pe doi! în timpul acesta, noi sosim pe furiș la laborator.

Rockepont tăcu.

— Dacă mai vorbești atât de rar și speriat, trag ! îl amenință Bill pe Trifan. Fii atent la ce-ți șoptesc, vorbește mai curgător, c-o să-ți dau un premiu frumos : viața. Altfel, sau te împușc acum, sau mai târziu.

Rockepont tăcuse, se vede că îl frământa ceva, se sfătuia cu agentul său.

— Dar, dragi tovarăși, spuse el, nu ar fi mai simplu ca în loc să trimiteți helicopterul doi peste graniță, s-o treceți voi înșivă cu helicopterul unu ? Deasupra mării e mai ușor.

Cum tocmai asta aveau de gând să facă, Bill nu găsi destul de iute răspunsul ; Cristea tăcea.

— Iertați-mă că mă amestec, glăsui Mușat, dar cred că aveți dreptate ! În loc să trimitem pilotul helicopterului doi să-și riște viața la graniță, pentru noi, mai bine ne-o riscăm noi de-a dreptul ! Poate scăpăm ! De mult mă căznesc să-l conving pe domnul Cristea, iar el îmi spune mereu, nu știu de ce, să mergem la laborator.

Protestul lui Mușat înlătură — cel puțin pentru moment — temerile lui Rockie.

— Nu, nu! spuse el, nu vreau să aveți nici an risc. Nu-i vorba doar de viața dumneavoastră; ce ne facem cu invenția ? După ce ați fost la laborator, merită să vă riscați și viața într-o trecere de graniță ; acum însă, ne e prețioasă nu numai viața dumneavoastră. Vrem să vă ajutăm să ajungeți în România. În calitate de comitet revoluționar, noi urmărim propășirea țărilor din spatele cortinei de fier...

Rockepont se opri brusc, tras de mânecă : Allens, agentul său, îl făcea atent că are „confuzii ideologice” și se exprimă greșit.

— Pilotul de pe doi, interveni și Allens în discuție, este, oricine ar fi el, un revoluționar devotat, gata de jertfă. Gata, tovarășe unu, disciplina înainte de toate : stați pe loc și vă vom trimite ajutoare. „Doi” să pornească în cinci minute peste graniță, vom vorbi cu tovarășii noștri infiltrați acolo să-l lase să treacă.

Rockepont însă mai avea șovăieli.

— Alo, alo, interveni el, dacă doi trece granița, într-o oră-două se va afla că n-a fost domnul Mușat în avion, și serviciul secret va începe să-l caute. Nu ar fi mai sigur și mai spectaculos ca doi să se lase doborât în mare ? Până să-l pescuiască, să se afle cine a fost, va trece mult mai mult timp. Domnul Mușat va avea deci tot timpul necesar pentru a preda

compatrioților săi secretul, fără să fie stingherit, și va avea timp să se pună la adăpost cu familia.

Propunerea lui Rockepont răsturna din nou planul de evadare. Tăceau cu toții în cabină, ca și în biroul din Otlonto ; nu se auzea decât mârâitul ușor al lui Tex.

Bill se gândi că un refuz ar fi fost suspect și îi șopti lui Cristea răspunsul.

— De acord, zise acesta. Semnalați la graniță, să fie doborât doi!

— Domnilor! interveni Mușat. Ca necomunist, dați-mi voie să-mi exprim surprinderea. E oare demn de niște revoluționari să-și trimită tovarășul la moarte numai în scopuri de camuflaj ?

Văzând că nu s-a exprimat o împotrivire categorică, Rockepont se mai liniști.

— S-a făcut, conchise el. Dumneata, tovarășe unu, stai pe loc, preferabil deasupra mării, semnalizându-ți mereu poziția : am și trimis în ajutor câteva avioane care să te escorteze. Iar doi să fugă în direcția mării: vom vorbi cu tovarășii noștri să dea indicații false avioanelor de patrulare, astfel încât omul să scape cu viață. Să nu-l sacrificăm inutil !

— Bine! zise Trifan-Cristea. Din această clipă, întrerupem legătura !

Bill și cu Mușat oftară ușurați; Marieta însă, așezată pe locul din fund, nu auzise bine, nici nu știa prin ce primejdie trecuse.

— Ce facem cu el ? întrebă Mușat arătând spre Cristea.

— Luați-mă cu voi! ceru acesta. Dacă mă prinde Rockepont, mă omoară !

— Să-l aruncăm în mare, spuse Bill. În felul ăsta garantat că scapă de Rockepont.

— Nu se poate, zise Mușat. S-a purtat bine, i-am promis viața...

— Atunci îl lăsăm legat la 2.000—3.000 metri înălțime. Helicopterul merge singur. Când vin oamenii lui Rockepont o să-l găsească. Noi nu ne pătăm mâinile, iar Rockepont poate o să mai aibă nevoie de el.

Să-l lăsăm aici.

Mușat nu înțelegea :

— Cum adică „aici” ? în helicopterul doi, nu ?

— Te înșeli, zise Bill. Cu helicopterul doi o să fugim noi. Nu uita că lui „doi” i-am reînnoit carburantul. Asta de aici însă nu mai zboară decât un sfert, maximum jumătate de oră! Cu cel de deasupra putem ajunge dincolo

de Guanda, în noua Republică Nica Rosta, unde există un regim progresist. Hai, iute ! câteva minute pot să ne coste viața !

Se mutară iute în heliicopterul doi. În „unu“ rămaseră doar Cristea, legat, cum fusese până atunci, și Bill. Acesta puse motorul în funcțiune. Heliicopterul se înălța în diagonală, cu o încetineală extremă : când era la vreo 3 metri înălțime, ușița i se deschise și Bill sări precaut pe nisipul plajei. Mușat voia să-i fugă în ajutor, dar americanul se ridică imediat și veni surâzător spre heliicopterul rămas pe pământ.

— L-am potrivit bine, cred — spuse el. La 2.000—3.000 de metri deasupra mării va înceta să înainteze : rotoarele or să-l mențină plutind în văzduh, pe loc.

Bill făcu un semn ironic spre heliicopterul care se îndepărta încetișor. Mai putea fi văzut Cristea, zbatându-se furios în legături, cu ochii scoși din orbite, cu gura astupată de căluș.

— Călătorie sprâncenată ! mai spuse Bill și sări sprinten în heliicopter. Zâmbi încurajator către familia Mușat: inginerul, Marieta și fetița îi răspunseră cu surâsuri, dar Puiu ședea îmbufnat într-un colț.

— Hai, Puiule, nu-ți mai fie frică ! Gata, a trecut primejdia !

Puiu se burzului.

— Nu mi-a fost frică !

— Atunci de ce plângi ?

— Nu vezi ? Eu sunt mai sprinten ca tine și tata nu m-a lăsat să sar și eu din heliicopter, cum ai sărit tu.

— Lasă, frate, nu te necăji. Uite, când ajungem unde trebuie, scot o scară prin burta avionului și te las pe tine să cobori singur până la pământ. Ai cuvântul meu !

Puiu îl cântări din ochi, să vadă dacă poate avea încredere în el. Nu cumva e și ăsta un imperialist ca și fostul nene? Până la urmă, comparația fu probabil în favoarea lui Bill, căci Puiu încetă să mai plângă.

Trecuseră cinci minute. Rotoarele heliicopterului doi se întepeniră și, după un țiuit al motoarelor cu reacție, nava decolă și se smuci înainte, spre Republica Nica-Rosta.

După câteva clipe, celălalt heliicopter, care se îndepărta deasupra mării, nu se mai văzu decât ca un punct, apoi dispăru.

— Stai! zise Rockepont. Să nu-i ascultăm orbește. Nu știu de ce, presimt ceva. Verifică mai întâi dacă într-adevăr uzina din Blacktown este încercuită de avioanele serviciului secret.

După două minute, Allens raportă:

— Este ! În aer, pe pământ, peste tot.

— Au spus deci adevărul, mormăi Rockepont. Totuși, n-am încredere. Nu trebuia să-l lăsăm pe Trifan singur cu Mușat. Sunt români amândoi, poate Trifan trădează.

— Imposibil, zise Allens. Trifan ăsta e socotit în România criminal de război, n-are interes să se întoarcă. Frate-său a fost expropriat de o moșie imensă, pe care spera s-o moștenească. Urăște România mai mult decât ar putea s-o facă un străin. În helicopter nu mai putea pune încă pe cineva : încăpea greu, dar mai ales ar fi putut trezi bănuiala lui Mușat. Tot jocul nostru a fost să-i câștigăm încrederea.

Rockepont rămăsese cu ochii în gol.

— Mie totuși nu-mi miroase a bine povestea cu helicopterul acela care trece peste graniță. Cel care rămâne, mă rog, e în mâinile noastre, putem oricând să controlăm cine e în el. Dar ce ne facem dacă în helicopterul doi s-a strecurat, cine știe cum, Mușat?

Se mai gândi o clipă și spuse :

— E simplu. Să avertizăm Aviația. Să cerem prinderea helicopterului. Ce pierdem ? O să cadă un pilot de-al nostru. Ei și ce ? Avem destui. În schimb, câștigăm siguranța că Mușat nu ne va scăpa.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, Rockepont formase un număr la telefonul său care avea fir direct cu guvernul.

Rockepont, zise el tărăgănat. Domnule ministru, un convertibil cu reacție încearcă să iasă din apele noastre teritoriale în direcția...

Domnule Rockepont, îl întrerupse ministrul, știu că asta mă va costa postul meu în guvern, dar nu mai pot ! După doborârea bombardierelor serviciului secret a izbucnit un scandal pe scară națională ! Nimeni nu crede că rușii au avut vreun amestec în afacerea asta! Copiii mei au la școală o atmosferă imposibilă; sunt dezonorat, s-au pierdut vieți omenești, toată lumea știe că dumneata...

— Uți cu cine vorbești..., îl întrerupse Rockepont cu o voce metalică.

— Vorbesc cu cel mai puternic om din Torida, cu stăpânul ei ! spuse exasperat ministrul. M-ai cumpărat întotdeauna la prețuri bune și-ți sunt

recunoscător. Dar acum, înțelege-mă, nu mai pot : piloții nici nu m-ar asculta, nu vor să-și piardă viața pentru...

Rockepont schimbă tonul :

— Bine, dragă, dar nu-ți cer cine știe ce luptă aeriană. Simpla interceptare a unui spion; lucrul îți va aduce faimă, te asigur !

Ministrul vorbi rece, în termeni oficiali.

— Am ordin de la președinte să nu întreprind nimic fără acordul deplin al serviciului secret, reprezentat de generalul Bigellow. Imperativele luptei contra comunismului cer din partea noastră o unitate deplină, fără de care...

— Bine, lasă că mă răfuiesc eu mâine și cu ramolitul vostru de președinte! și Rockepont trânti receptorul.

Allens bănuia răspunsul și spuse:

— Să încercăm cu aviația marinei !

— Fleacuri ! S-a îngroșat gluma, de când cu scandalul nu mai vor să miște un deget până nu știe serviciul secret. Peste un an-doi o să mă terorizeze și pe mine serviciul secret, te pomenești !

Rămase o clipă pe gânduri. Pe urmă luă microfonul în mână:

— Alo, unu? E totul în regulă?

Nici un răspuns. Nu se mai auzeau nici măcar motoarele heliicopterului.

— Răspunde, tovarășe unu !

Allens consultă niște becuri pe instalația radiofonică și spuse :

— Postul de radio unu este distrus.

— Am înțeles, zise Rockepont și își încleștă un pumn pe birou.

Se uită la ceas și spuse:

— N-avem încotro. Să luăm contact cu serviciul secret. Caută-mi-l iute pe șeful serviciului Balcani. Dar iute.

După trei minute, Allens se întoarse palid.

— Un spion bulgar l-a ucis acum un sfert de oră și a dispărut.

— Bulgar, pe dracu ! mormăi Rockepont. L-au lichidat Bigellow și Orsini. Aflaseră că e omul nostru. Dragă Allens, trebuie să se termine odată cu luptele astea intestinale. Ne mâncăm unii pe alții.

Si, ca o continuare a gândului său pios, îl chemă la telefon pe Bigellow,

— Ce mai face doamna Bigellow? întrebă el amabil și, fără să aștepte răspunsul, urmă : Ascultă, dragul meu, știu unde se află Mușat. Îți dau încă unu la sută, dar mi-l prinzi, înțelegi ? îl prinzi pentru mine.

Bigellow se prefăcu a nu crede — și nici nu credea.

— M-ai dus și altă dată pe piste greșite.

— Eu ? ripostă dur Rockepont. Poate oamenii mei. Eu sunt destul de bogat ca să-mi pot permite luxul de a spune adevărul, cel puțin în relațiile cu oameni ca tine. Prinde avionul și ai trei la sută, pe urmă vedem noi.

Convins, Bigellow se tocmi două minute. Acceptă cu trei la sută. Îi ceru lui Rockepont semnalmente și poziția avionului.

— Și încă ceva, adăugă la urmă Rockepont. Dacă au greutateți, dacă avionul nu se lasă capturat sau trage, că are și arme de bord, să-l doboare ! Mă auzi ? Să tragă din plin ! Cred că nici Orsini nu s-ar supăra. A început să mă plictisească afacerea asta. Să tragă din plin !

— Am înțeles, răspunse Bigellow. Să tragă din plin!

91

Mușat privea cerul albastru, fără un nor.

— Avem ghinion, spuse el. Pot să ne repereze mai ușor. Era vreme neguroasă și deodată s-a luminat. Pe meleagurile astea până și natura a fost cumpărată de Rockepont.

Se uită din nou la marea plumburie, la cerul albastru... — hotărât, inactivitatea îl plictisea.

— Dă-mi și mie să conduc. Acuma știu.

Bill îi cedă locul, zâmbind.

— Am uitat să te felicit. Ai învățat nemaipomenit de iute. Când, între planurile de evadare, mi-ai pomenit de helicopter, te-am sfătuit să renunți: mi se părea imposibil să conduci așa, dintr-o dată, un avion cu reacție și helicopter totodată.

— Doar îmi explicaseși cum funcționează.

Mușat deschise gura, să mai adauge ceva, se răzgândi, dar până la urmă spuse:

— N-aș fi riscat viața alor mei, în halul ăsta, de-aș fi știut că e chiar atât de greu. Eu... eu... mă rog, mă vezi acum trecut de prima tinerețe, familist, dar să știi că am fost pilot de avion. E drept, puțin, după două săptămâni am fost rănit și după ce-am stat în spital o lună, m-au trecut la

infanterie. Credeam că am să pot conduce. Când l-am văzut însă pe Trifan ce mișcări complicate are de executat, m-am cam speriat. Îl copleșeam cu întrebări. De-aș fi știut ce mă așteaptă...

— Vezi, vezi ? îl amenință Bill cu degetul. De ce nu mi-ai spus că ai fost pilot ?

Mușat se strâmbă, stingherit:

— O singură dată am apucat să stăm de vorbă, zece minute cu totul.

— Ți-era frică. Credeai că sunt agent.

— Mi-era. Ai o față rotundă, blajină, dar cicatricea asta...

Obrazul lui Bill era străbătut de o cicatrice pe care o acoperea în parte mustața.

— Am căpătat-o în Coreea, zise Bill. Eram pilot de bombardier, scăpasem de șomaj, eram strașnic plătit și nu-mi păsa de nimic. Aruncam bombe peste oameni. Poate să-ți pară ciudat, dar cicatricea asta, făcută de un glonte razant, mi-e dragă. Am căzut cu parașuta, și când m-au văzut însângerați m-au îngrijit. Aveau o ură rece, simțeam că fiecareia dintre cei ce mă îngrijesc i-am omorât câte o ființă dragă, și totuși mă îngrijeau. Ne-am dus să le vedem ruinele. Ne-au dat de citit. Unii dintre noi abia s-au înrăit. Eu însă am devenit comunist.

— Și cum de-ai ajuns în slujba lui Rockepont ?

— La întoarcerea în S.U.A., nimeni nu voia să mă primească în slujbă. Ziceau că-s trădător. Am mai găsit de lucru, dar F.B.I.-ul a avut grijă să le dea întreprinderilor respective un avertisment. Eram deseori arestat. Atunci tovarășii m-au ajutat să fug în Torida. Cu acte false, m-am angajat la Rockepont ca mecanic al elicopterelor. Cea mai bună recomandare îmi fusese cicatricea asta suspectă. Când am aflat despre ce este vorba, am vrut să plec din serviciu, dar tovarășii din Blacktown m-au rugat să rămân. Le dădeam informații de folos.

— Așadar, zise Mușat gânditor, există acea forță ! Cristea inventase legenda despre „revoluționari”, dar mișcarea exista realmente și l-a dat peste cap.

— Ia spune, întrebă Bill râzând, ce mutră a făcut el când i-am mieunat în microfon ? Ce zicea ? Ne-am ales bine semnalul atacului, ai ? Cred că era buimăcit.

— N-am știut că e asta semnalul, răspunse Mușat. Când m-ai îmbrățișat la plecare și mi-ai strecurat revolverul în buzunar, ai mieunat puțin, dar nu mi-am închipuit că asta va fi semnalul. Abia după un timp, tot

auzindu-te cum miauni, mi-am dat seama că a venit momentul să-l pocnesc și...

— Mi-e frig ! scânci dintr-o dată Puiu.

Se auzi vocea Marietei :

— E cald, drăguțule, ți se pare...

— E obosit, strigă Mușat peste umăr. Pune-i hăinuța !

— De unde să știu că o să-i fie frig? I-am rupt-o fâșii, să leg mâinile ticălosului ăla.

În aceeași clipă, avionul făcu un salt. Bill sări de la locul lui și apucă maneta cu amândouă mâinile.

— Ce s-a întâmplat ?

— Vreau să mă întorc, zise Mușat palid. Ce ghinion! Singura mostră de pânză vie pe care o lăsasem acasă era tocmai hăinuța asta. Acum, dacă a rupt-o, o să înceapă să crească. Într-o săptămână, dacă taie mereu fâșiile nou formate, o să aibă milioane de metri! Ca boabele de grâu pe tabla șah din poveste. Degeaba atâtea chinuri... !

Lasă-mă să-ntorc !

— Moarte sigură și fără rost! spuse Bill, ținând maneta ferm. La ora asta cred că l-au și găsit, în zece-cincisprezece minute, pânza n-a putut crește atât încât să se observe. O să arunce în mare fâșiile, și gata ! Peste câteva zeci de ani, o să crească un munte ciudat în mijlocul mării.

— Și dacă nu le aruncă, tot nu poate să le facă analiza. Cel mult să-și facă o colonie de pânză. Ce să fac, Grig, de unde să ghicesc, nu mi-ai spus un cuvânt ! Cum de n-ai observat ?

— Crezi că de asta îmi ardea, să văd cu care hăinuță l-ai legat ?

— Ești sigur că i-ai distrus aparatul de radio ? întrebă Marieta mai mult ca să schimbe vorba.

— Distrus, zise Bill. I-am luat și munițiile, sunt aci pe bord.

Se vedea că obsesia nu-l părăsise pe Mușat.

— Lasă, îl consolă Bill, să scăpăm cu viață, asta-i principalul. Ce te faci dacă Rockepont, văzând că helicopterul unu nu răspunde prin radio, dă ordin să fie urmărit helicopterul doi? Sau poate că era hotărât de la început să facă asta ! Poate că, asigurându-te că „doi” nu va fi doborât, el și dăduse ordin. Mai ții minte ? Zicea ca așa e mai avantajos.

— Nu-mi mai pasă de nimic ! spuse Mușat deznădăjduit. Nu mi-e frică de moarte... Fie ce-o fi!

— Să te vedem ! zise Bill învârtind demonstrativ mitraliera de bord, ca pentru a face față unui atac.

O clipă mai apoi evenimentele aveau să confirme că presupunerile lui Bill au fost exacte.

92

După ce terminase convorbirea cu Rockepont, generalul Bigellow nu chemă imediat ministrul Aviației. Rămase câteva clipe pe gânduri: „Dacă totuși, prin cine știe ce împrejurare, Orsini și nu Rockepont îl prinde pe român? Să fiu prudent. Acum e ocazia să câștig, orice s-ar întâmpla”.

Îl chemă pe Orsini. Acesta plecase acasă, să mănânce, și trecu un minut până obține legătura.

— Alo, Orsini ? întrebă el. Am noutăți senzaționale. Rockepont nu mai poate fără mine; sau poate vrea să mă păcălească. Mi-a spus unde trebuie să fie românul !

Orsini ascultă amănuntele și, pierzându-și calmul dulceag și zâmbitor, explodează :

— Înseamnă că spune adevărul ! E la ananghie! Imediat dă ordin să fie capturat avionul care vrea să treacă granița. Dacă nu se predă, sau există vreo greutate, trageți din plin ! Mai bine trageți decât să ne scape. Trageți, trageți!

93

Bigellow închise, frecându-și mâinile: „Oricare dintre părți învinge, eu sunt în câștig”.

Telefonă iute ministrului Aviației, și apoi celui al Marinei.

— E simplu, zise cel al Aviației. E ca și doborât.

— Chiar dacă iese din apele noastre, tot îl capturăm! glăsui amiralul.

94

Un minut mai apoi, de pe aeroporturile din sud și de pe portavioane, o puzderie de vânători cu reacție țâșniră spre cer.

Ca niște imense urechi, țeșăturile de metal ale radarurilor se roteau încet, în căutare.

Toți, Rockepont, Orsini și Bigellow, Aviația și Marina, se uniseră să prindă cei câțiva pasageri ai helicopterului doi, iar la nevoie — să-i doboare.

95

— Ai auzit ? spuse un căpitan. Un spion bulgar a ucis un om de-al nostru, de la serviciul secret pentru Balcani. Iar ciocnirea aceea aeriană au provocat-o rușii. Noi, peste două minute, pornim în urmărirea unui spion român. Trebuie să-l capturăm.

Tocmai atunci sună alarma.

— Căinii ! exclamă locotenentul Smiles. Era un tânăr negricios și uscățiv, iar mărul lui Adam, puternic ieșit înainte, îi tremura de furie. Gura i se strâmbase. Ce vor ? Să-l capturăm ? Și p-ormă să facem un proces și să-i dăm trei luni închisoare, ai? Nici o capturare ! Trag din plin în el ! Cu racheta ! Voi spune că s-a împotrivit. Sper să am norocul să dau peste el.

Ultimele cuvinte le rostise fugind spre avionul supersonic.

96

— Alo, doi ? Predă-te ! răsună vocea lui Rockepont. Destul ne-am jucat până acum. V-ați schimbat și unda care vă indică poziția, ați schimbat-o ca să scăpați de noi! V-am reperat însă. Vă cunoaștem exact poziția, în două minute veți fi încercuiți de avioane, întoarceți-vă iute, e pericol mare ! Poate să vă doboare cineva din greșeală !

Mușat, furios, dădu să răspundă, dar Bill întoarse butonul:

— Lasă ! zise el. N-avem timp de asta. Probabil că l-au găsit pe Cristea stând legat, cu rotoarele helicopterului rotindu-se pe deasupra, la 3000 de metri înălțime; le-a spus totul. Știi să tragi cu mitraliera? Lasă-mă pe mine în loc.

Mușat și cu Bill își schimbă iute locurile. Manetele de comandă erau acum în mâna experimentatului pilot. Americanul făcu avionul să coboare iute ; zburau razant pe oglinda plumburie a mării. În zbor razant, convertibilul era mai greu de dibuit.

— Acum e acum ! repeta mereu Bill.

— Mi-e frig, scânci iarăși Puiu.

— Dă-i haina mea, spuse Mușat.

Și, după ce-și scoase haina, simți cum îl ia un tremur.

„Nu mi-e frică, își spunea el. Dar e păcat. Am văzut cerul și era fără gratii. Am văzut oceanul și era fără margini. Am trăit libertatea timp de zece minute. Nu-i nimic : o să murim ca niște oameni liberi. Numai de pânza aceea îmi pare rău. Principiul era interesant. Aș fi putut, din oseină sintetică, să fac un pod la marginea oceanului.

Ar fi crescut de la sine, ca și corali, ingurgitând apa mării, și, un secol după moartea mea. Atlanticul ar fi avut un pod pe deasupra."

— Dar nu-i nimic! spuse el cu glas tare. Invenția plutea în aer. Suntem într-un secol când aceeași invenție apare în mai multe locuri. Pânza vie ! O vor descoperi alții!

Bill, auzindu-l cum țipă, îl privi mirat. Apoi îi arătă la orizont niște puncte care se măreau vertiginos.

97

Din sutele de oameni care se înălțaseră în aer, majoritatea erau indiferenți, o mică parte erau îngrijorați ca nu cumva spionul să aibă la bordul convertibilului cine știe ce armă cumplită, iar numai câteva zeci erau obsedați de ideea că trebuie să ucidă cu orice preț.

Între aceste câteva zeci, locotenentul Smiles era cel mai înverșunat, și tocmai el văzu primul convertibilul. Zbura jos, razant. Rotoarele îi erau înțepenite, în chip de aripi, iar motoarele cu reacție îi imprimau o mare viteză.

Smiles îi ieșise în întâmpinare. Convertibilul se răsuci brusc; probabil că pilotul îl zărise.

— Al meu ești ! spuse locotenentul.

Datoria lui ar fi fost să anunțe prin radio că a descoperit avionul inamic. Dar avea o superioritate zdrobitoare de foc și viteză și voia să nu-și împartă cu nimeni sigura victorie. În plus, în stânga și în dreapta lui vedea avioanele camarazilor: era sigur că în câteva secunde vor zări și ei convertibilul.

Se repezi, deci, nu direct în coada avionului, ci deasupra, astfel încât convertibilul să fie prins între el și mare.

În clipa aceea auzi în cască vocea comandantului:

— Smiles, nu trage decât în caz de nevoie ! E preferabil să-l capturăm.

— El trage! răspunse Smiles. Nu m-a nimerit, dar trebuie să mă apăr.

Își mai ridică puțin avionul, apoi, calculând viteza lui și a inamicului, folosind și reglorul electronic, repezi în jos ciocul subțire ca un ac al avionului său. Apăsă pe pedală și racheta porni.

Convertibilul fu atins din plin și explodează. Smiles fusese imprudent : trăsesse prea de aproape, și explozia îl volatiliză și pe el.

Când ceilalți aviatori se apropiară, din cele două avioane nu mai rămăsese nici urmă. Explozia le pulverizase.

98

— S-a făcut! îi telefonă Bigellow lui Rockepont.

— S-a făcut ! îi comunică el și lui Orsini.

Apoi generalul oftă și rămase pe gânduri :

— Nostril, Bishop, șeful serviciului meu, tânărul acela Smiles... — păcat de atâția oameni. Și copiii aceia doi, ce vină aveau ei ? La urma urmei, îmi pare rău și de român. Un cap interesant. Ce invenție ! Cu Rockepont asta nu mai poți să trăiești! Parcă s-ar fi ruinat dacă lăsa să apară invenția asta ? Dar poate e mai bine așa...

99

Punctele pe care Bill i le arătase mărindu-se vertiginos în zare se vedeau acum a fi niște insule.

— Știi ce înseamnă asta ? îl întrebă el pe Mușat.

— Înseamnă..., spuse Mușat cu gâtlejul uscat..., înseamnă...:, dar n-avu curaj să vorbească până la capăt.

— Înseamnă că am scăpat! răzni Bill. Suntem în Guanda, iar într-o jumătate de oră vom fi în Republica Nica-Rosta.

— Nici nu-mi vine să cred, spuse Mușat. Nu știu cum de-au lăsat să le scăpăm din mână.

— Trebuie să fim atenți, spuse Bill, Nu e imposibil să încerce să ne prindă și aici, deși de greul primejdiei am trecut. Ia să vedem !

Timp de zece minute, Bill și Mușat răsuciră în fel și chip butonul aparatului de recepție.

Până la urmă, truda le fu răsplătită.

— Atenție ! răsună vocea unui crainic. Aflăm de la serviciul siguranței libere și de la Ministerul Aviației că spionul care l-a ucis pe șeful serviciului Balcani a fost descoperit. Nu era bulgar, ci român. Îl chema Grigore Mușat

și se dădea drept inginer. Abuzând de încrederea unei societăți filantropice, Mușat a încercat să fure secrete militare importante și să fugă cu un avion. Tocmai ieșea în zbor razant din apele noastre când tânărul locotenent Richard B. Smiles, într-o luptă inegală, l-a doborât în largul mării și a căzut eroic la datorie. Atât avionul lui cât și cel al dușmanului s-au volatilizat. Se vor organiza funeralii naționale. Folosiți pilulele „Hercules”. Ele fortifică trupul și oțlesc caracterul.

Bill închise și îl privi pe Mușat cu înțeleș :

— Era Trifan.

100

Stăteau în picioare pe marginea plajei pustii și priveau helicopterul care cobora încet, gata să se afunde în mare.

Bill era ud ; după ce depusese la țărm familia Mușat, decolase iar, aducând nava deasupra apei. Se dăduse jos pe scara helicopterului și sărise în apă, înotând până la țărm.

— Îmi pare rău de el, spuse Marieta Mușat. Frumos avion. Ne-a slujit cu credință.

Scufundându-se puțin în apă, convertibilul rămase cu rotoarele în mișcare, așteptând parcă momentul când se va termina benzina. Stârniți de puternica mișcare a rotoarelor, stropi de apă zburau până departe. ca niște artificii :

— În felul acesta, spuse Bill, dispăre ultima probă a identității noastre. Eu o iau pe Roxana și stabilesc legătura cu tovarășii, iar tu, cu Marieta și Puiu, încearcă să stabilești legătura cu consulatul român. Mergem separat, e mai prudent așa, și ne întâlnim în capitală, pe trotuarul numerelor cu soț al străzii Haciendas. Chiar dacă Rockepont mai are bănuieli, o să-i vie greu să ne dea de urmă dacă mergem separat. Să fii însă atent : aici abia de curând a învins revoluția : situația e instabilă, mai avem primejdii de trecut.

— Vom trăi ! spuse Mușat sorbind briza mării. Sunt însă curios ce va crede Rockepont văzând că Trifan a dispărut cu helicopter cu tot!

— Va crede că a fugit de frică.

— Și când colo, el, până în ultima clipă, a vrut să ne prindă !

— Nu, nu, zise Bill, eu îl cunosc bine : a jucat un rol și frica. Mi-e lesne să-mi închipui ce s-a întâmplat. Fugind, l-am lăsat pe Trifan legat pe bordul helicopterului, care, după un timp, a rămas nemișcat la mare

înălțime, cu radioul distrus. Cristea își închipuie furia de care va fi cuprins Rockepont, doar ne spunea că de el se teme mai rău ca de noi. Spaima îi dă puteri noi. Se smucește și mai tare. În timpul acesta, fâșiile din hăinuța lui Puiu cresc, ceea ce le ajută să relaxeze treptat strânsoarea. Cristea nu-și dă seama de asta, crede că doar eforturile lui slăbesc legătura. În sfârșit, își dezleagă mâinile. În două minute, a scăpat și de sârme. E înnebunit de spaimă: știe că din clipă în clipă vor sosi „ajutoarele” trimise de Rockepont helicopterului izolat. Și, în loc să-l culeagă pe Mușat și să continue comedia până află secretul pânzei vii, agenții vor da de el, de omul lor, rămas singur. Vor crede că i-a trădat ? Sau că a fost nepriceput ? Nu importă ce vor crede : oricum, Rockepont îl va strivi ca pe o insectă. Poate că Trifan va scăpa totuși cu viață. Dar, am uitat să vă spun, Rockepont îi promisese un milion de dolari pentru secretul pânzei vii. Un milion de dolari toridieni, a milion dollars ! Ochii lui Trifan se aprind. Există o singură soluție ca să-și salveze și viața și banii : să încerce să-l prindă pe Mușat. Ori îl prinde, ori, măcar, se alege cu fuga : să treacă deci și el granița. Ah, numai de ar funcționa motoarele cu reacție! Le dă drumul ! Bravo ! se și vede prinzându-l pe Mușat, somându-l cu mitraliera să oprească avionul. Totuși lupta unu la unu nu-i surâde. Ar cere întăriri, dar e stricat aparatul de radio. Dacă zboară să ceară ajutor, riscă să piardă și banii, și viața, mai ales că va ajunge prea târziu. Și Trifan se azvârle pe urmele noastre, vrând să ne ucidă și aducându-ne, fără voie, salvarea. Vede avioanele militare. Ale cui or fi? Aviația? Marina? Wassemer ? Serviciul secret? Rockepont ? Oricine-ar fi, nu-i a bine.

Încearcă să fugă. dar... e clar ce urmează. Urmăritorii nici prin cap nu le trece că e alt avion, un geamăn : toate semnalmente corespund, vrea să fugă, deci hai pe el ! Și, după ce l-au transformat în praf și pulbere, dau ordin de retragere generală, lăsându-ne pe noi, neștiuți, să ne continuăm drumul în tihnă, ca niște excursioniști într-o zi de duminică.

— Cred, totuși, că puteau să ne prindă și pe noi, spuse Mușat. Măcar din greșeală, și tot ne-ar fi prins. Impresia mea este că și-au adus aminte prea târziu : probabil că o vreme s-au mai tocmit ei între ei, și tocmai astea au fost minutele hotărâtoare.

— Las că și tu ai avut destule ghinioane ! spuse Bill. Un metru mai încolo să fi azvârlit piatra aceea cu cererea către consulatul român... !

Priviră helicopterul ale cărui rotoare, din lipsă de carburant, se opriseră brusc. Nava lua treptat apă și se scufunda.

— Oricum ar fi, zise Marieta, dacă nu dădeau peste Trifan, ei ne-ar fi prins cu siguranță. Și n-ar fi dat peste Trifan dacă el nu se dezlega. Iar Trifan nu s-ar fi dezlegat dacă nu-l legam cu hăinuța lui Puiu, cu pânza aceea, pentru care voiai să te întorci.

— Așa e ! spuse Bill cu convingere. Înainte de a interveni în viața omenirii, marea invenție a scăpat viața noastră. Când o să scăpați cu bine de toate și o să ajungeți în țara pe care o iubiți atât, să vă aduceți aminte de pânza vie care v-a salvat, și ei să-i mulțumiți, să vă mulțumiți vouă, căci e creația voastră.

Mușat îl prinse de umeri și îl privi adânc în ochi:

— Avem noi cui mulțumi, tovarășe Bill.

— Așa-i, tăticule ! întări Puiu. Am fugit de la omul ăla rău când i-am găsit pe celălalt om rău ascuns în pod, și, dacă nu era Tex, zău de-l găseam ! Lui Tex să-i mulțumim...

Cu ochii umeziți de briza sărată care bătea cu putere, se îmbrățișară și porniră, în direcții diferite, către aceeași țintă.

SFÂRȘIT

^[1] *Gorilă* — porecla pe care o au în S.U.A., Torida și alte țări agenți de luptă ai patronilor capitaliști, ai gangsterilor etc. — cel mai adesea însărcinați cu paza personală (*n. a.*).

^[2] Expresie americană intraductibilă : Torida „știe cum”, adică are tehnică, pricepere.

Table of Contents

Numărul 108

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

Numărul 109

29
30
31
32

[33](#)
[34](#)
[35](#)
[36](#)
[37](#)
[38](#)
[39](#)
[40](#)
[41](#)
[42](#)
[43](#)
[44](#)
[45](#)
[46](#)
[47](#)
[48](#)
[49](#)
[50](#)
[51](#)

[Numărul 110](#)

[52](#)
[53](#)
[54](#)
[55](#)
[56](#)
[57](#)
[58](#)
[59](#)
[60](#)
[61](#)
[62](#)
[63](#)
[64](#)
[65](#)
[66](#)
[67](#)
[68](#)

[69](#)
[70](#)
[71](#)
[72](#)
[73](#)
[74](#)
[75](#)
[76](#)

[Numărul 111](#)

[77](#)
[78](#)
[79](#)
[80](#)
[81](#)
[82](#)
[83](#)
[84](#)
[85](#)
[86](#)
[87](#)
[88](#)
[89](#)
[90](#)
[91](#)
[92](#)
[93](#)
[94](#)
[95](#)
[96](#)
[97](#)
[98](#)
[99](#)
[100](#)

Table of Contents

Numărul 108

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

Numărul 109

29
30
31
32

[33](#)

[34](#)

[35](#)

[36](#)

[37](#)

[38](#)

[39](#)

[40](#)

[41](#)

[42](#)

[43](#)

[44](#)

[45](#)

[46](#)

[47](#)

[48](#)

[49](#)

[50](#)

[51](#)

[Numărul 110](#)

[52](#)

[53](#)

[54](#)

[55](#)

[56](#)

[57](#)

[58](#)

[59](#)

[60](#)

[61](#)

[62](#)

[63](#)

[64](#)

[65](#)

[66](#)

[67](#)

[68](#)

69

70

71

72

73

74

75

76

Numărul 111

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

